

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΘ' - ΤΕΥΧΟΣ 3 - ΜΑΡΤΙΟΣ 2012
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ του Μακ. Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. **ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ**

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας Ἀμαρουσίου καί Ὁρωποῦ κ. Κύριλλος

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Κωνσταντῖνος Χολέβας

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: Κωνσταντῖνος Χολέβας, Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη, Βασίλειος Τζέρπος, Δρ. Θ.

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Χρ. Κωβαῖος, Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήνα. Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21, ΑΘΗΝΑ. Τηλ: 210 72.72.253, Fax: 210 72.72.251
<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιά τήν ἀποστολή ἀνακοινώσεων καί εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

- γιά τό περιοδικό ΕΚΚΛΗΣΙΑ: periodika@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: efimerios@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΘΕΟΛΟΓΙΑ: theologia@ecclesia.gr

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	132
ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ.....	133
ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	
Περί τῶν Ἱερατικῶν Κλήσεων.....	134
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ	
Οἱ ἐργασίες τῆς Ἑκτακτῆς Ι.Σ.Ι. τῆς 7.3.2012.....	137
Οἱ ἐργασίες τῆς Ἑκτακτῆς Ι.Σ.Ι. τῆς 8.3.2012 καί ἡ ἐκλογή δύο νέων Ἐπισκόπων..	139
Ἀνακοινωθέν τῆς Ι.Σ.Ι. τῆς 8.3.2012	140
Βιογραφικόν Σημείωμα Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Σαλώνων κ. Ἀντωνίου	141
Βιογραφικόν Σημείωμα Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ κ. Ἰακώβου	142
<i>Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου,</i>	
Εἰσήγηση στήν Ἑκτακτη Σύγκληση τῆς Ι.Σ.Ι.	144
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας καί Σκύρου κ. Σεραφεῖμ,</i>	
Ἀντιφώνηση στήν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας	146
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ,</i>	
Ἡ Ἐκκλησία μπροστά στήν κρίση τοῦ τόπου μας	147
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως καί Θάσου κ. Προκοπίου,</i>	
Εἰσηγητική Ἐκθεσις ἐπί τοῦ σχεδίου Κανονισμοῦ «περί Ἐφημερίων»	158
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μητροπολίτου Ἠλείας κ. Γερμανοῦ,</i>	
Περί τοῦ δυνατοῦ, νομικῶς καί κανονικῶς, ἐκλογῆς Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων	
εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.....	165
ΟΜΙΛΙΑΙ	
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσογαίας καί Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου,</i>	
Ἑπίσημη Ὁμιλία γιά τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας.....	169
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
<i>Τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Β. Τζέρπου,</i>	
Σύγχρονη Προβληματική περί τοῦ Λειτουργικοῦ Λόγου (μέρος β΄).....	173
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	180
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ.....	185
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	186
ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ	192

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2012 τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ θά διαβάσετε τήν Ἐγκύκλιο τῆς Ἱεραῖς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τίς Ἱερατικές Κλήσεις, ἡ ὁποία ἀνεγνώσθη σέ ὄλους τούς Ἱερούς Ναούς κατά τήν Κυριακή τῆς Σταυροπροσκυνήσεως.

Θά βρεῖτε ἐπίσης ὅλη τήν εἰδησεογραφία γιά τήν Ἑκτακτη Σύγκληση τῆς Ἱεραῖς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας (6 καί 7 Μαρτίου) καί τά Βιογραφικά τῶν δύο νέων Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων. Στήν ἴδια ἐνότητα -ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ- δημοσιεύουμε τίς εἰσηγήσεις πού παρουσίασαν στήν Ι.Σ.Ι. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐδέσσης κ. Ἰωήλ, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων κ. Προκόπιος καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανός.

Στήν ἐνότητα ΟΜΙΛΙΑΙ δημοσιεύουμε τήν ἐπίσημη Ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου κατά τόν Συνοδικό Ἑορτασμό τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου (4.3.2012).

Στά ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ δημοσιεύεται τό Β΄ μέρος τῆς εἰσηγήσεως τοῦ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Τζέρπου, Ἄν. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, στό ΙΓ΄ Πανελλήνιο Λειτουργικό Συμπόσιο μέ τίτλο «Σύγχρονη Προβληματική περί τοῦ Λειτουργικοῦ Λόγου».

Ἡ ὕλη τοῦ τεύχους συμπληρώνεται μέ τόν Πίνακα Ὑποψηφίων πρός Ἀρχιερατεῖαν, μέ τά συνήθη ὑπηρεσιακά κείμενα τῶν κανονισμῶν καί τῶν Προκηρῦξεων, καθώς καί μέ τίς εἰδησεογραφικές στήλες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπικαιρίων καί τῶν Διορθόδοξων-Διαχριστιανικῶν.

ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

Πίναξ Ὑποψηφίων πρὸς Ἀρχιερατείαν

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 1209
Ἀριθμ. Ἀθήνησι 7η Μαρτίου 2012
Διεκπ. 424

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», δημοσιεύομεν κατωτέρω «Συμπληρωματικὸν Προκαταρκτικὸν Πίνακα Κληρικῶν» προταθέντων διὰ τὴν ἐγγραφήν των εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων καὶ κεκτημένων τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ὀριζόμενα τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα.

Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Νόμου 590/1977, κατὰ τῆς ἐγγραφῆς ὑποψηφίου τινός ἐκ τῶν κατωτέρω προτεινομένων, δύναται νὰ ἀσκηθῆ, ἐντὸς δύο (2) μηνῶν ἀπὸ τῆς τελευταίας δημοσιεύσεως ἐκάστου πίνακος ἔνστασις παρ' οἴουδήποτε, κληρικοῦ ἢ λαϊκοῦ, τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, περιέχουσα πλήρως τὰ στοιχεῖα τῆς ταυτότητός του ὡς καὶ τὴν ἀκριβῆ διεύθυνσιν τῆς μονίμου κατοικίας του, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐγγραφεὶς εἰς τὸν πίνακα δὲν διαθέτει τὰ πρὸς Ἀρχιερατείαν οὐσια-

στικά ἢ τυπικὰ προσόντα. Ἡ ἔνστασις αὕτη δύναται νὰ ὑποβάλλεται εἴτε πρὸς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην, εἴτε πρὸς τὴν Ἀρχιερατείαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὰ περαιτέρω.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙ' ΕΓΓΡΑΦΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

1. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Κύριλλος Ζάπρης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.
2. Ἀρχιμανδρίτης Νήφων Καπογιάννης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς.
3. Ἀρχιμανδρίτης Κλαύδιος Καλαρᾶς, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καὶ Βάρης.
4. Ἀρχιμανδρίτης Πολύκαρπος Κεντικελένης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης.
5. Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Νάσης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.
6. Ἀρχιμανδρίτης Διονύσιος Παπανικολάου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιερατικὸς
† Ὁ Διαυλείας Γαβριήλ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 819
Ἀριθμ. Ἀθήνησι 16η Φεβρουαρίου 2012
Διεκπ. 312

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2925

Πρὸς
Τὸ Χριστεπώνυμον Πλήρωμα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Μέ σοφία ὄρισαν οἱ θεϊότατοι Πατέρες τὴν παροῦσα τρίτη Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν νὰ ἐορτάζεται ἡ προσκύνηση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, πού ὀρίζει τὸ μέσον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν ἱστορικούς λόγους, τὴν ἀνεύρεση δηλαδή τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τὴν 5η Μαρτίου τοῦ 326, κυρίως ὅμως γιὰ καθαρὰ θεολογικούς λόγους, καθόρισαν στό κέντρο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς νὰ λιτανεύεται ὁ Τίμιος Σταυρός τὴν ὥρα τῆς Θείας Λειτουργίας στοὺς Ἱερούς Ναούς.

Ἐπειδὴ στόν ἀγώνα τῆς νηστείας δοκιμαζόμαστε ἀπὸ τὸ θανάσιμο πάθος τῆς ἀκηδίας, προβάλλεται ὁ Τίμιος Σταυρός γιὰ νὰ μᾶς ἐνισχύσει καὶ νὰ μᾶς ὑπενθυμίσει, ὅτι, ὅπως ὁ Χριστός σταυρώθηκε καὶ ὕστερα δοξάσθηκε, ἔτσι καὶ ἐμεῖς, ἂν θέλουμε νὰ συνδοξασθοῦμε, πρέπει νὰ ὑπομείνουμε τὴν ἐκούσια σταύρωση τῶν παθῶν μας.

Ὅπως ἐκεῖνοι πού διανύουν μακρινές ὁδοιπορίες χρειάζονται ἓνα παχύσκιο δένδρο γιὰ νὰ ἀναπαυθοῦν, ἔτσι μέσα στὴν ἐπίπονη πορεία τῆς

νηστείας φυτεύθηκε ὁ Τίμιος Σταυρός γιὰ νὰ ἀνανεώνει τίς δυνάμεις μας στὴν συνέχιση τοῦ ἀγώνα μας.

Ἐπειδὴ τὸ δένδρο τοῦ Παραδείσου ἦταν φυτευμένο «ἐν μέσῳ τῆς Ἑδέμ», στὴν μέση τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἔθεσαν οἱ Πατέρες τὸ Ξύλον τῆς Ζωῆς, γιὰ νὰ μᾶς ὑπενθυμίζει, ὄχι τὴν λαίμαργία πού ὀδήγησε σὲ ἀπώλεια τοῦ Ἀδάμ, ἀλλὰ τὴν ἀναίρεση τῆς λαίμαργίας, δηλαδή τῆς φθορᾶς, μέ τόν πόθο τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

Ἡ Ἐκκλησία καυχᾶται γιὰ τόν Σταυρό καὶ βιώνει τὸ μήνυμά του σὲ κάθε σημεῖο τῆς λατρείας. Σὲ κάθε Ἱερό Μυστήριο, σὲ κάθε Ἀκολουθία, σὲ ὀλόκληρη τὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ, εἶναι ἔντονη ἡ παρουσία καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Παράλληλα μέ τὴν προβολὴ τοῦ συμβολισμοῦ τῆς σημερινῆς Κυριακῆς, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει θεσπίσει νὰ τιμᾶ καὶ νὰ προβάλλει τίς Ἱερατικὲς Κλήσεις, τὸ κάλεσμα δηλαδή πού ὁ ἴδιος ὁ Θεός ἀπευθύνει σὲ νέους κυρίως ἀνθρώπους, προκειμένου νὰ ἀκολουθήσουν τόν δύσκολο δρόμο τῆς ἀφιέρωσης στόν Θεό καὶ τῆς διακονίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἱερωσύνη εἶναι ὄντως ἓνας σταυρικός καὶ ἀνηφορικός δρόμος, μία πορεία δύσκολη ἐν μέσῳ πολλῶν ἐμποδίων, ἐν μέσῳ πολλῶν δοκιμασιῶν, ἐν μέσῳ τῆς κακίας τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ τοῦ κοσμικοῦ φρονήματος, τὸ ὅποιο πάντοτε ἀντιστρατεύεται τὸ φῶς τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τοῦτο διότι πρῶτα ἀπ' ὅλα, ὁ ἱερέας πρέπει νὰ εἶναι γνήσιος ὄντολογικά, ὄχι μόνο κατ' ἐπίφαση. Ὑπάρχει μιά ἐξωτερικὴ, φαινομενικὴ ὄψη καὶ μιά ἐσώτερη πραγματικότητα, πού συχνὰ δὲν συμπίπτουν ἢ μίᾳ μέ τὴν ἄλλη. Ἡ γνήσια ἱερωσύνη κατακτᾶται διὰ φόβου Θεοῦ, συνεχοῦς προσ-

* Ἡ Ἐγκύκλιος ἀνεγνώσθη στοὺς Ἱερούς Ναούς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν Γ' Κυριακὴ Νηστειῶν (18.3.2012).

ευχής, ἀληθοῦς ἀγιότητας καί ἐξαιρετικῆς σύνεσης στήν ἀντιμετώπιση τοῦ ποιμνίου τῶν πληγωμένων καί εὐσεβῶν ψυχῶν πού ἔχουν τεθεῖ ὑπό τήν αἰγίδα του, καί ἰδιαίτερα κατά τήν σημερινή ἐποχή, στήν ὁποία οἱ λαοί πλήττονται ἀπό βαθιά οικονομική ὑφεση μέ τήν ἀβεβαιότητα τοῦ αὐριο.

Ἰδιαίτερος στήν ἐποχή μας, ὅπου ἡ παγκοσμιοποίηση προωθεῖται διά τῆς ἰσοπεδώσεως τῶν λαῶν καί τῶν πολιτισμῶν, ἡ ἐκκοσμίκευση ἐπιχειρεῖ νά εἰσβάλει δριμύτερα στήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας καί νά ἀλλοιώσει τό φρόνημα κλήρου καί λαοῦ, «ὥστε πλανησαι, εἰ δυνατόν, καί τούς ἐκλεκτούς».

Ζώντας ὑπό ἀντίξοες οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές, οικογενειακές καταστάσεις, ἡ θέση τοῦ ἱερέως καθίσταται ἀκόμη πιό ὑπεύθυνη. Ἀντιμετωπίζοντας τόν κίνδυνο ἀπό τήν ἀδιαφορία καί τόν κυνισμό τῶν πολλῶν, ἀνησυχεῖ γιά τήν φθίνουσα πορεία τῆς πνευματικότητας τῶν ἐνοριτῶν του, διαβλέπει ὅσα ἐκείνοι δέν εἶναι σέ θέση καί ἀναλαμβάνει τήν εὐθύνη νά βοηθήσει μέ τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἱερατική κλήση ἀποτελεῖ πρόσκληση καί δῶρο τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο. Στό Κατά Ἰωάννην Εὐαγγέλιον (κεφ. 15, στιχ. 15) ὑπάρχει μιὰ θαυμάσια δήλωση. Ὁ Ἰησοῦς λέει πρὸς τούς ἀνθρώπους «ὕμᾱς δέ εἶρηκα φίλους...» Ἡ ἰδέα τοῦ νά εἶναι κανεῖς «φίλος τοῦ Θεοῦ» δέν ἦταν νέα. Στόν Ἡσαΐα (κεφ. 41, στιχ. 8) προσφωνεῖ τόν Ἀβραάμ «φίλο του». Ὁ Μωυσῆς μιλοῦσε στόν Θεό ὅπως μιλάει κανεῖς σέ ἕνα φίλο του (Ἐξ. 33,1). Ἡ φιλία τοῦ Θεοῦ, ὅπως αὐτή ἐπανερχεται στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ἔχει ὁμως δύο ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Κατά πρῶτον, ὁ Χριστός λέγει «ὕμᾱς δέ εἶρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν». Χαρακτηριστικό γνώρισμα τῆς φιλίας, καί αὐτό πού διακρίνει ἀπό ἄλλου εἶδους σχέσεις, ὀρίζεται λοιπόν ἡ δυνατότητα ἀποκάλυψης ὅσων κρύβει κανεῖς μέσα του. Μεταξύ φίλων δέν ὑφίσταται ἡ ἀνάγκη νά παραμένουν κρυφές οἱ ἐνδόμυχες σκέψεις καί τά μυστικά. Ὁ Ἰησοῦς ἀνοίγει τήν καρδιά του στούς φίλους του, ἀνοίγοντας ἔτσι καί τήν καρδιά τοῦ Θεοῦ.

Κατά δεύτερον, «μειζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τήν ψυχὴν θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ» (Ἰωάν. 15, 13). Ὁ Ἰησοῦς γνώριζε ὅτι τό τίμημα

γιά τήν ἐξύψωση τοῦ ἀνθρώπου στήν αἰώνια ζωή καί τήν ἔκφραση τῆς προσήλωσής Του στόν Πατέρα θά ἦταν ἡ δική Του θυσία. Ὑπό αὐτήν τήν ἔννοια θυσίασε τή ζωή Του γιά τούς φίλους Του. Δέν εἶναι, ἐπομένως, οἱ ἱερεῖς κοινοὶ φίλοι τοῦ Θεοῦ, ἀλλά ἀγαπημένοι φίλοι Του. Πέραν δέ ἀπό τήν ἱερατική κλήση, τήν ὁποία ἀπευθύνει ὁ Θεός στόν ἄνθρωπο, ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, «ἡ τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καί τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα», εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἐνδυναμώνει, ἐνισχύει καί ἐμψυχώνει τούς ἱερεῖς μας στό θεάρεστο ἔργο τους.

Γιά τούς λόγους αὐτούς, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος προβάλλει σήμερα καί τονίζει τήν σπουδαιότητα τῶν ἱερατικῶν κλήσεων. Ὁ Ἱερέας δέν μπορεῖ νά ἀποφύγει κάποιες ἐντάσεις καί συγκρούσεις στήν προσπάθειά του νά ἐπιβάλλει ἀλλαγές καί προσαρμογές. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ἀνοιχτός σέ νεωτερισμούς. Θεωρεῖται μάλιστα ἀπό ὀρισμένους ὡς ριξηκέλευθος ἐπαναστάτης, ἐφ' ὅσον φτάνει στό σημεῖο νά διακηρύξει ἀνοιχτά ὅτι «οἱ τελῶναι καί αἱ πόρνοι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Ματθ. 21,31). Ὁ ἴδιος ὡστόσο δήλωσε ἐπίσης «Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τόν νόμον ἢ τούς προφήτας, οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλά πληρῶσαι» (Ματθ. 5, 17-18). Αὐτή ἡ διαρκῆς διαλεκτική προσήνεια ἀπό τήν μία πλευρά, καί ὁ σεβασμός πρὸς τίς ἀρχές ἀπό τήν ἄλλη, χαρακτηρίζαν τή ζωή τοῦ Ἰησοῦ καί τῶν μαθητῶν Του, πού μετά τήν Ἀνάσταση ἐπρόκειτο νά συγκροτήσουν τόν πυρήνα τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία κληρονόμησε αὐτή τήν διπολικότητα καί τήν ἐνσωμάτωσε σέ μία ἐνιαία σύνθεση, μία μυστηριακή ζωντανή ὄντοτητα, πού ἀποδίδει καρπούς χωρὶς ἀνταγωνισμούς καί ἀντιπαραθέσεις.

Τό «πλησθῆναι ὑπό τοῦ Πνεύματος Ἁγίου», θεωρεῖται ἀπό τούς Πατέρες ὡς οὐσιώδης προϋπόθεση τῆς ποιμαντικῆς διακονίας τῶν κληρικῶν. Χαρίσματα καί ἀρετές δέν μποροῦν νά παραμένουν κρυμμένα στήν καρδιά. Ἕνας κληρικός τοῦ Θεοῦ ἀκτινοβολεῖ, φανερώνει μέ ὅλα ὅσα λέει, πράττει καί βιώνει, τόν θησαυρό πού βρίσκεται μέσα του, δηλαδή τήν Ἁγία Τριάδα. Καί αὐθόρμητα τήν μεταδίδει καί σέ ἄλλες ψυχές, στούς δικούς του ἀνθρώπους, στούς γονεῖς του, στά ἀδελφία

του, στους συγγενείς του, στους φίλους του, σέ όλη τήν ένορία του.

Όφείλουμε, έπομένως, όλοι μας νά χαίρουμε και νά δοξάζουμε τόν Θεό, κάθε φορά πού μαθαίνουμε ότι ένα νέο παιδί σκέπτεται νά ακολουθήσει τόν δρόμο τής ίερωσύνης. Όφείλουμε νά τό ένθαρρύνουμε στήν απόφασή του αυτή, έφ' όσον δέν αποτελεί προϊόν έπιπολαιότητος ή ζήλου άνευ έπιγνώσεως. Όφείλουμε τέλος νά προσευχόμαστε στόν σταυρωθέντα και αναστάντα Κύριον ήμών Ίησοῦ Χριστό, ώστε νά τόν ενισχύει και νά τόν ένδυναμώνει, καθώς επίσης και νά τόν προφυλάσσει από τόν πόλεμο και τίς παγίδες τοῦ άντικειμένου.

Άς ευχηθοῦμε όλοι μας κι ἄς προσευχηθοῦμε, όπως Κύριος ό Θεός ήμών διασώζη τήν Έκκλησία Του από πάσης προσβολής τών όρατῶν και άοράτων έχθρῶν, και ενισχύη πάντας ήμᾶς, κληρικούς και λαϊκούς, ποιμένες και ποιμαινομένους, στήν κατά Θεόν πολιτεία. Έξαιρέτως δέ σήμερα ἄς συν-

ευχηθοῦμε μέ τόν ύμνωδό, όπως ή άήττητος και άκατάλυτος και θεία δύναμις τοῦ Τιμίου και ζωοποιοῦ Σταυροῦ, μή έγκαταλίπη ήμᾶς πάσας τάς ήμέρας τής ζωής ήμών.

- † Ό Άθηνῶν Ίερόνυμος, Πρόεδρος
- † Ό Κερκύρας και Παξῶν Νεκτάριος
- † Ό Γλυφάδας, Έλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης και Βάρης Παῦλος
- † Ό Έδέσσης, Πέλλης και Άλμωπίας Ίωήλ
- † Ό Θήρας, Άμοργοῦ και Νήσων Ίπιφάνιος
- † Ό Ζιχνῶν και Νευροκοπίου Ίερόθεος
- † Ό Έλευθερουπόλεως Χρυσόστομος
- † Ό Σερβίων και Κοζάνης Παῦλος
- † Ό Μεσογαίας και Λαυρεωτικῆς Νικόλαος
- † Ό Άλεξανδρουπόλεως Άνθιμος
- † Ό Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως Βαρνάβας
- † Ό Πατρῶν Χρυσόστομος
- † Ό Κυθήρων Σεραφεΐμ

Ό Αρχιγραμματεὺς
† Ό Διαυλείας Γαβριήλ

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Οι εργασίες της Ἑκτακτης Ι.Σ.Ι. τῆς 7.3.2012

Συνήλθε τὴν Τετάρτη, 7 Μαρτίου 2012, σέ ἕκτακτη Συνεδρία ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, στήν Αἴθουσα Συνεδριῶν τῆς Ἱεραρχίας.

Πρό τῆς Συνεδρίας ἐτελέσθη Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Δώρων στό Καθολικό τῆς Ἱεραρχίας Μονῆς Ἀσωμάτων Πετρακῆ, ἱερουργοῦντος τοῦ νεωτέρου τῆ τάξει Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσῶν κ. Μάρκου.

Περί τὴν 9η πρωινή, στή μεγάλη Αἴθουσα τῶν Συνεδριῶν τῆς Ἱεραρχίας, ἐψάλη ἡ Ἀκολουθία γιά τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου. Ἀναγνωσθέντος τοῦ Καταλόγου τῶν συμμετεχόντων Ἱεραρχῶν, διεπιστώθη ἡ ἀπουσία τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν: α) Μαρωनीας καί Κομοτηνῆς κ. Δαμασκηνοῦ, β) Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου, γ) Παραμυθίας, Φιλιατῶν καί Γηρομερίου κ. Τίτου, δ) Κίτρους καί Κατερίνης κ. Ἀγαθονίκου, ε) Λήμνου καί Ἁγίου Εὐστατίου κ. Ἱεροθέου, ζ) Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καί Ἀρδαμερίου κ. Νικοδήμου, η) Νικοπόλεως καί Πρεβέζης κ. Μελετίου, θ) Γουμένισσης, Ἀξιουπόλεως καί Πολυκάστρου κ. Δημητρίου καί ι) Κερκύρας καί Παξῶν κ. Νεκταρίου, οἱ ὅποιοι ἀπουσίασαν ἠτιολογημένα.

Ἀκολούθως, συνεκροτήθη ἡ Ἐπιτροπή Τύπου ἀπό τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεο, Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καί Μήλου κ. Δωρόθεο, καί Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ.

Στή συνέχεια ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, ὡς Πρόεδρος τοῦ Σώματος τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, προσεφώνησε τά Μέλη Αὐτῆς καί εὐχαρίστησε τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες γιά τὴν παρουσία τους. Στήν ὁμιλία του, μεταξύ ἄλλων, εἶπε:

«Ἡ πρόνοια τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ μᾶς συγκέντρωσε καί πάλι, ὡς Μέλη τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας μας. Μᾶς δίδεται ἔτσι ἡ εὐκαιρία νά ἐπικοινωνήσουμε, νά συναντήσῃ ὁ ἕνας τόν ἄλλον ἀδελφό του ἀλλά καί νά προσφέρουμε συγχρόνως τόν πνευματικό μας ὀβολό σέ καιρούς δυσχερεῖς.

Νομίζω ὅτι δέν εἶναι ἀνάγκη νά περιγράψω τά συμβαίνοντα μέσα καί γύρω μας, ἀφοῦ καί σεῖς, ὡς ὑπεύθυνοι ποιμένες συγκεκριμένων περιοχῶν ἰδιαίτερα τῶν μεγαλουπόλεων, ζῆτε τίς καθημερινές ἀνάγκες. Ἡ φτώχεια, ἡ ἀνεργία, ἡ ἀνασφάλεια, ἡ ἔνδεια κάθε μέρα καί περισσότερο μᾶς ἀγγίζουν. Θά ἐπαναλάβω μία φράση πρεσβυτέρου ἀγαπητοῦ μας ἀδελφοῦ, πού εἶναι ἀνακεφαλαιώσης τῶν παραπάνω: Ἡ χώρα μας βρίσκεται σέ δοκιμασία...

Θά ἤθελα νά ἐπικεντρώσω τίς σκέψεις μου μόνο σέ μερικά κρίσιμα γιά τὴν πορεία τῆς Ἐκκλησίας μας στούς δύσκολους καιρούς καί περιστάσεις πού διανοίγονται μπροστά μας καί νά κάνω κάποιες ἐπισημάνσεις:

A. Πρῶτος στόχος ἡ σωστή καί συνεχῆ διαποίμανση τοῦ λαοῦ μας.

Ἡ Ἐκκλησία μας δέν ἔπαυε ποτέ νά λειτουργεῖ ὡς μητέρα. Πάντοτε, ἰδιαίτερα στίς δύσκολες ὥρες τῶν δοκιμασιῶν, ὁ σύνδεσμος γίνεται πιό δυνατός. Τό ἔργο τῆς κατήχησης, τῆς στήριξης, τῆς ἐλπίδος, τῆς ὁποίας συμπαράστασης στό μέτρο τοῦ δυνατοῦ, τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας, ἀνήκουν στό πλαίσιο τῆς ἀποστολῆς της. Αὐτή ἡ διακονία πρέπει νά ἐνταθεῖ περισσότερο...

B. Ἀνάγκη ἐνότητος ὅλων μας.

Ἡ ἄσχημη εἰκόνα τῆς πατρίδος μας τῶν τελευταίων χρόνων καί ἰδιαίτερα ἡ ἀλληλοὑπονόμευση, πρέπει νά μᾶς διδάξῃ ὅλους μέσα στό χῶρο αὐτό, νά μὴν ἐπιτρέψουμε νά εἰσβάλουν καί στό σῶμα μας διχαστικά δαιμόνια. Ζοῦμε τόν καιρό αὐτό συγκινητικά φαινόμενα τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ λαοῦ μας πρὸς τὴν Ἐκκλησία. Μὴν τόν ἀπογοητεύσουμε...

Γ. Προσοχή σίς μισές αλήθειες πού κυκλοφοροῦν.

Στήν ἐποχή τῆς πληροφόρησης εἶναι φυσικό ἡ πλούσια τεχνολογία μέ ἔντυπα, μέ ἄλλα σύγχρονα μέσα νά μᾶς πολιορκεῖ. Οἱ ιδέες, οἱ πολλές ιδέες, ἡ παραπληροφόρηση, οἱ σκοπιμότητες μᾶς κατακλύζουν καί δημιουργοῦν συγχύσεις. Ἡ προπαγάνδα δυστυχῶς κατάφερε στήν ἐποχή μας τό ψέμα νά τό παρουσιάσει ὡς ἀλήθεια, τήν ἀσχήμια ὡς ὁμορφιά, τό κακό ὡς καλό...

Δ. Ἐπιδίωξη συνεργασίας Ἐκκλησίας καί Πολιτείας.

Τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖο στούς δύσκολους καιρούς μας περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη φορά. Τελευταία ἔγιναν φιλότιμες προσπάθειες πρός τήν κατεύθυνση αὐτή. Τά ἀποτελέσματα δέν ἦσαν τά ἐπιθυμητά. Ὑπῆρξαν πολιτικά πρόσωπα πού ἐνίσχυσαν τήν προσπάθεια ἐν λόγῳ καί ὀφείλω ἀπό τή θέση αὐτή νά τά εὐχαριστήσω. Τό γενικώτερο, ὁμως, κλίμα ἦταν ἀδιάφορο, μιά δαιμονιώδης γραφειοκρατία καί ὁ παραγοντισμός ἀσήμαντων λειτουργῶν πού μᾶλλον δυσκολεύουν παρά ἐξυπηρετοῦν ἔκαμαν τίς προσπάθειες ἀναποτελεσματικές».

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρυστίας καί Σκύρου κ. Σεραφεῖμ, ὡς ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱεραρχίας, ἀντεφώνησε ἐκ μέρους τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν.

Μετά ταῦτα, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ ἀνέπτυξε τήν εἰσήγησή του σύμφωνα μέ τήν Ἡμερήσια

Διάταξη, ἡ ὁποία εἶχε ὡς τίτλο: «Ἡ Ἐκκλησία μπροστά στήν κρίση τοῦ τόπου μας».

Ὁ Σεβασμιώτατος Εἰσηγητής στήν εἰσήγησή του ἀναφέρθηκε στά ἑξῆς τρία σημεῖα:

«Τί ἔκανε ἡ Ἐκκλησία στόν δύσκολο καιρό τῆς κρίσεως καί τί θά κάνει γιά τό Λαό τῆς Πατρίδος μας;»

«Τί μποροῦσε νά κάνει ἡ Ἐκκλησία καί δέν τό ἔκανε καί ποῖοι τήν ἐμπόδισαν;»

«Τί πρόκειται νά κάνει ἡ Ἐκκλησία».

Ἐπί τῆς εἰσηγήσεως ἔγινε διεξοδική συζήτηση, κατά τήν ὁποία ἐξέφρασαν τίς ἀπόψεις τους οἱ κάτωθι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες: Φθιώτιδος κ. Νικόλαος, Πολυανῆς καί Κιλκισίου κ. Ἐμμανουήλ, Ἐλευθερουπόλεως κ. Χρυσόστομος, Ξάνθης καί Περιθεωρίου κ. Παντελεῖμων, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, Φιλίππων, Νεαπόλεως καί Θάσου κ. Προκόπιος, Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος, Τρίκκης καί Σταγῶν κ. Ἀλέξιος, Καλαβρυτῶν καί Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος, Χίου, Ψαρῶν καί Οἴνουσσῶν κ. Μᾶρκος, Σταγῶν καί Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ, Σιδηροκάστρου κ. Μακάριος, Ἡλείας κ. Γερμανός, Ὑδρας, Σπετοῦν καί Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ, Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος καί Λαγκαδά, Λητῆς καί Ρεντίνης κ. Ἰωάννης.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τοποθετήθηκε συμπερασματικά ἐπί ὅλων ὅσα διημεύθησαν.

Ἡ Ἐπιτροπή Τύπου τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερόνυμος προήδρευσε τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐκτάκτου Συνόδου τῆς Ἱ.Σ.Ι. πλαισιούμενος ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Καρυστίας κ. Σεραφεῖμ καί τόν Ἀρχιεπίσκοπο Θεοφ. Ἐπίσκοπο Διαυλείας κ. Γαβριήλ.

Οι εργασίες της Έκτακτης Ι.Σ.Ι. της 8.3.2012 καί ἡ ἐκλογή δύο νέων Ἐπισκόπων

Συνήλθε τὴν Πέμπτη, 8 Μαρτίου 2012, στή δεύτερη ἔκτακτη Συνεδρία Της, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, στήν Αἴθουσα Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Περί τὴν 9η πρωινή, στή μεγάλη Αἴθουσα τῶν Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί μετὰ τὴν προσευχή, ἀνεγνώσθη ὁ Κατάλογος τῶν συμμετεχόντων Ἱεραρχῶν καί διεπιστώθη ἡ ἀπουσία τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν: α) Μαρωνείας καί Κομοτηνῆς κ. Δαμασκηνοῦ, β) Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου, γ) Παραμυθίας, Φιλιατῶν καί Γηρομερίου κ. Τίτου, δ) Νικοπόλεως καί Πρεβέζης κ. Μελετίου, ε) Κίτρους καί Κατερίνης κ. Ἀγαθονίκου, στ) Λήμνου καί Ἀγίου Εὐστρατίου κ. Ἱεροθέου, ζ) Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καί Πολυκάστρου κ. Δημητρίου, η) Νέας Σμύρνης κ. Συμεῶν καί θ) Κερκύρας καί Παξῶν κ. Νεκταρίου, οἱ ὅποιοι ἀπουσίασαν ἠτιολογημένα.

Μετὰ ταῦτα, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως καί Θάσου κ. Προκόπιος ἀνέπτυξε τὴν εἰσήγησή του σύμφωνα μέ τὴν Ἡμερήσια Διάταξη, ἡ ὁποία εἶχε ὡς τίτλο: «Ἐγκρισις Κανονισμοῦ “Περί Ἐφημεριῶν”».

Ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως ἐγίνε εὐρυτάτη συζήτηση, κατὰ τὴν ὁποία ἐξέφρασαν τίς ἀπόψεις τους ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ ἀλλὰ καί ἐπὶ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες. Μετὰ τίς τοποθετήσεις τῶν Ἱεραρχῶν, διεξήχθη ψηφοφορία καί ἐνεκρίθη ὁ Κανονισμός «Περί Ἐφημεριῶν».

Κατόπιν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανός ἀνέγνωσε τὴν Εἰσήγησή του μέ θέμα: «Περί τοῦ δυνατοῦ, νομικῶς καί κανονικῶς, ἐκλογῆς Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος».

Ἀκολούθησε διεξοδική συζήτηση ἐπὶ τῆς Εἰσηγήσεως μετὰ τό πέρασ τῆς ὁποίας οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες ἐκλήθησαν νά ψηφίσουν ἕαν

ἡ Ἱεραρχία θά προβεῖ σέ ἐκλογή δύο νέων Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων.

Στὴν ψηφοφορία πού ἀκολούθησε ἐψήφισαν 72 Ἀρχιερεῖς. Ὑπέρ τῆς προτάσεως γιὰ τὴν ἐκλογή δύο νέων Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων εὐρέθησαν 33 θετικοί ψήφοι, 31 ἀρνητικοί ψήφοι, 7 λευκές καί μία ἄκυρη ψήφος. Ἔτσι ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάνθη ὑπέρ τῆς ἐκλογῆς δύο νέων Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων.

Γιὰ τὴν πλήρωση τῆς θέσεως Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου, μέ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Σαλώνων, ἐπὶ συνόλου 68 ψηφισάντων ἔλαβαν:

- 1) Ἀρχιμ. κ. Ἀντώνιος Ἀβραμιώτης ψήφους 48,
- 2) Ἀρχιμ. κ. Ἰγνάτιος Μόσχος ψήφους 3,
- 3) Ἀρχιμ. κ. Εἰρηναῖος Καλογήρου ψήφους 2,

Εὐρέθησαν καί 13 λευκές καί 2 ἄκυρες ψήφοι.

Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος μέ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Σαλώνων, ἐκλέγεται ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀντώνιος Ἀβραμιώτης.

Γιὰ τὴν πλήρωση τῆς θέσεως Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου, μέ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Θαυμακοῦ, ἐπὶ συνόλου 68 ψηφισάντων ἔλαβαν:

- 1) Ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβος Μπιζαούρης ψήφους 37,
- 2) Ἀρχιμ. κ. Ἰγνάτιος Μόσχος ψήφους 11,
- 3) Ἀρχιμ. κ. Εἰρηναῖος Καλογήρου ψήφους 2,

Εὐρέθησαν καί 15 λευκές καί 3 ἄκυρες ψήφοι.

Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος, μέ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Θαυμακοῦ, ἐκλέγεται ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰάκωβος Μπιζαούρης.

Ἡ χειροτονία τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου Σαλώνων κ. Ἀντωνίου ἐγίνε τό Σάββατο 10 Μαρτίου 2012 στὸν Ἱερό Ναό Ἀγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου καί τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ κ. Ἰακώβου τὴν Κυριακή 11 Μαρτίου 2012, στήν Ἱερά Μονή Ἀσωμάτων Πετράκη.

Ἡ Ἐπιτροπή Τύπου
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας

Ἀνακοινωθέν τῆς Ι.Σ.Ι. τῆς 8.3.2012

Ἡ Ἐκκλησία βλέπει στό πρόσωπο τοῦ κάθε ἀνθρώπου τό τιμιώτατο πλάσμα τοῦ Θεοῦ, γιά τή σωτηρία τοῦ ὁποίου ὁ Χριστός προσέφερε τό αἷμα Του. Διαφυλάττουσα στό πνευματικό Της Ἄρτοφόριο, σάν πολύτιμο θησαυρό, τήν Ἐντολή τοῦ Χριστοῦ γιά ἔμπρακτη ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν συνάνθρωπο, δραστηριοποιεῖται μέ ποιμαντική εὐθύνη σέ ἔργα εὐποιίας, πού θεραπεύουν καί τίς ὑλικές ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου, ὄχι σάν ἀφορμές ἐπίδειξης, ἀλλά ὡς εὐκαιρίες ἔκφρασης τῆς ἀγάπης Της πρός τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.

Ἔτσι, ἐκτός τοῦ ὅτι, μόνο γιά τό 2011 οἱ Ἱερές Μητροπόλεις, οἱ Ἱεροί Ναοί, οἱ Ἱερές Μονές καί τά Ἐκκλησιαστικά Ἰδρύματα κατέβαλαν ὅλες τίς νόμιμες φορολογικές εισφορές, πού ἀνέρχονται στό ποσόν τῶν 12.584.139,92 €, γεγονός τό ὁποῖο ἐνίστε ἀποσιωπᾶται, τά 700 περίπου Ἐκκλησιαστικά Ἰδρύματα ἀνά τήν Ἐπικράτεια ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ Ποιμαίνουσα Ἐκκλησία ἀφουγκράζεται τόν πόνο καί τίς δυσκολίες τῶν ἀνθρώπων καί προσπαθεῖ μέ κάθε τρόπο νά τοὺς ἀνακουφίσει.

Κανένας ὀργανισμός καί καμμία ἄλλη ὀργάνωση δέν ἐπιτελεῖ τέτοιο καί τόσο μεγάλο ἔργο, ὅπως ἡ Ἐκκλησία, πού θά ἦταν μεγαλύτερο, ἂν δέν εἶχε ἤδη προσφέρει τό σύνολο σχεδόν τῆς παρουσίας Της στό Κράτος καί ἂν μποροῦσε νά ἀξιοποιήσει τά δεσμευμένα ἀπ' αὐτό ἀκίνητά Της.

Τό κοινωνικό καί φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας γίνεται μέσα στό πλαίσιο τῆς ὀρθόδοξης ἀνθρωπολογίας. Δέν πρόκειται γιά προσφορά μόνον ὑλικῶν ἀγαθῶν γιά τή συντήρηση τοῦ σώματος, ἀλλά γιά ποιμαντική διακονία πρός τόν ὅλο ἀνθρώπο.

Ἡ Ἐκκλησία ἀποδοκιμάζουσα τίς νοοτροπίες καί τίς πρακτικές, πού ὀδήγησαν στή σημερινή πολύπλευρη κρίση, γιά τήν ὁποία εἴμαστε ὅλοι συνυπεύθυνοι, στήν ἐπιλογή τῶν Κυβερνόντων, ἀλλά καί ἐκεῖνες τίς φωνές, ὀποθενδήποτε προερχόμενες, πού καταφέρονται κατά τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, δέν θά σταματήσῃ νά προσεύχεται, νά λειτουργεῖ καί νά βοηθεῖ πνευματικά καί ὑλικά τόν ἀνθρώπο, καί νά ἐπιδιώκει τή συνεργασία μέ τήν Πολιτεία στήν ἀνακούφιση τῶν προβλημάτων του.

* * *

Ἡ Ἐκκλησία, διδάσκουσα μετά τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου ὅτι «τό χρῆμα εἶναι πού δέν ἀφήνει τοὺς ἀνθρώπους νά εἶναι ἄνθρωποι, ἀλλά τοὺς κάνει νά συμπεριφέρονται ὡς θηρία καί δαίμονες», καλεῖ ὅλους σέ αὐτοκριτική καί μετάνοια, σέ ἀπόρνηση τῆς «θηρησκείας τῆς φιλαργυρίας» καί ἐπιστροφή στήν εὐαγγελική ζωή καί τήν ἀγάπη πρός τόν πλησίον.

Πιστεύει, τέλος, καί διακηρύσσει ὅτι τό θάρρος καί ἡ αἰσιοδοξία, ἡ ἐλπίδα καί ἡ πίστη, ὁ ψυχικός καί πνευματικός πλοῦτος, εἶναι τά βασικά μας ἐφόδια γιά τήν ὑπέρβαση τῶν σημερινῶν ἀδιεξόδων.

Μέ αὐτά ὡς Ὀρθόδοξοι Ἕλληνες, ἀλλά καί μέ τό φιλότιμο, ἀντιμετωπίσαμε ὅλες τίς δυσκολίες τῆς ζωῆς μας καί κατά τό παρελθόν καί ἐξήλθαμε νικητές ἀπό τίς διάφορες κρίσεις πού περάσαμε.

Με αὐτά θά νικήσουμε καί πάλι!

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Βιογραφικόν Σημείωμα τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Σαλώνων κ. Ἀντωνίου

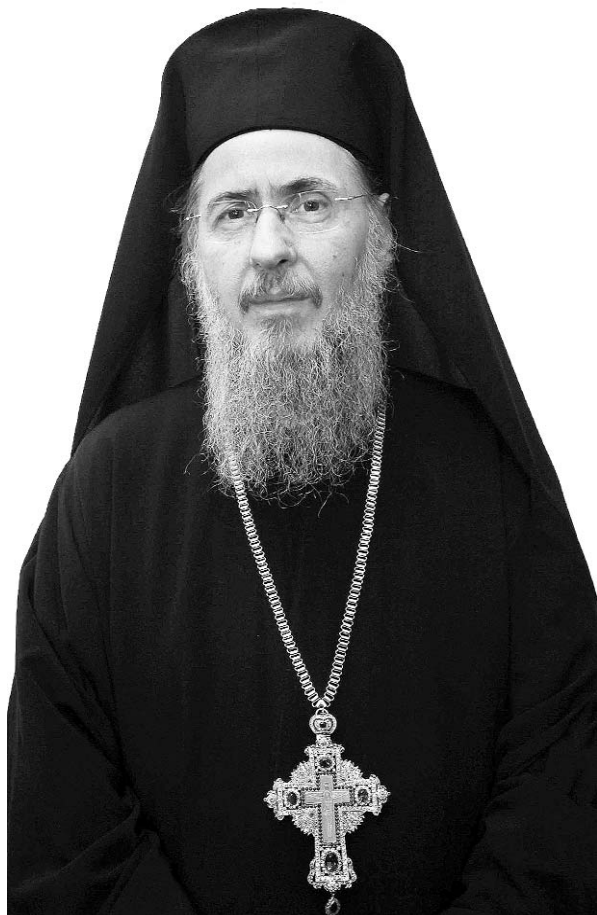
Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Σαλώνων κ. Ἀντώνιος (κατά κόσμον Διονύσιος Ἀβραμιώτης) ἐγεννήθη στήν Κέρκυρα. Ἐλαβε ἐγκύκλιες σπουδές στήν Ἀθήνα. Ἐφοίτησε στό Α΄ Οἰκονομικό Γυμνάσιο Ἀθηνῶν. Ἐν συνεχείᾳ ἐσπούδασε στό Νομικό, Θεολογικό καί Οἰκονομικό Τμήμα τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Μοναχός ἐκάθη στήν Ἱερά Μονή Ἀσωμάτων Πετράκη. Διάκονος ἐχειροτονήθη τό 1979, τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Σεραφεῖμ, ὑπό τοῦ τότε Διαυλείας καί νῦν Τρίκκης Ἀλεξίου καί Πρεσβύτερος ἐχειροτονήθη τό 1981 ὑπό τοῦ Γέροντος Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως κ. Μελετίου.

Ἐπηρετήσε ὡς ἱεροκήρυξ στήν Ἱερά Μητρόπολη Πρεβέζης καί ὡς ἐφημέριος στό Νοσοκομεῖο Παίδων «Ἀγλαΐα Κυριακοῦ» καί στόν Ἱ. Ναό Ἁγ. Σκέπης Παπάγου. Ἐπί 4 ἔτη ἐγκαταβίωσε στό Ἅγιον Ὄρος.

Ἀπό τό 1998 ὑπηρετεῖ στήν Οἰκονομική Ὑπηρεσία τῆς Ἱ. Συνόδου, τῆς ὁποίας εἶναι Γενικός Διευθυντής ἀπό τό παρελθόν ἔτος.

Βιογραφικόν Σημείωμα τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ κ. Ἰακώβου

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος Μπιζαούρης γεννήθηκε στήν Ἀθήνα τό 1948 καί σπούδασε Θεολογία στό Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Χειροτονήθηκε Διάκονος καί Πρεσβύτερος τό 1972 ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Θαυατείρων καί Μεγ. Βρετανίας κυρό Ἀθηνάγορα εἰς τόν Καθηδρικόν Ναόν Ἁγίας Σοφίας Λονδίνου. Ὑπηρέτησε εἰς διαφόρους κοινότητες τοῦ Λονδίνου ὡς Ἐφημέριος καί Διευθυντής τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων.

Ἀνέπτυξεν ἀξιόλογον ποιμαντικήν δραστηριότητα καί ἔτυχε τιμητικῆς διακρίσεως ὑπό τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Θαυατείρων (Σταυροῦ τῶν Θαυατείρων).

Ὑπηρέτησεν ἐπί πενταετίαν ὡς ἐκπαιδευτικός εἰς τό Λύκειον Ζακύνθου καί εἰς τό 10ον Λύκειον Ἀθηνῶν. Παραλλήλως ὑπηρέτησεν ὡς ἱεροκήρυξ καί ἐν συνέχειᾳ ὡς προϊστάμενος τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ζακύνθου, ὅπου καί ἀνέπτυξεν ἀξιόλογον ποιμαντικήν δραστηριότητα.

Ἐμφορούμενος ὑπό ἱεραποστολικῶν αἰσθημάτων ὑπηρέτησεν εἰς τό Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός» ἐπί ἑξαετίαν. Ἀπό τοῦ ἔτους 1988 διακονεῖ ὡς Προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, ὅπου ἔχει ἐπιδείξει σημαντικόν ἔργο τόσο εἰς τόν ποιμαντικόν, κηρυκτικόν καί λατρευτικόν τομέα, ὅσο καί εἰς τόν φιλανθρωπικόν, ἀλλά καί εἰς τά ἔργα ἀνακαινίσεως καί συντηρήσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Ἐπί σειρά ἐτῶν ἦτο Α΄ Σύμβουλος εἰς τό Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη καί ἀπό τῆς 3ης Δεκεμβρίου 2003 εἶναι ἐκλεγμένος Ἡγούμενος αὐτῆς. Ἀπό τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του ἐπεδόθη εἰς ἀόκνους προσπάθειας διά τήν εὐρρυθμὸν λειτουργίαν αὐτῆς, τήν διοικητικήν καί ποιμαντικήν ἀνέλιξίν τῆς, τήν ὀργάνωσιν τοῦ ἀρχείου, τήν ἀνακαινίωσιν τοῦ Καθολικοῦ καθὼς καί τῶν Μετοχιῶν αὐτῆς. Καθιέρωσεν κατά μῆνα Ἱερά Ἀγρυπνία, Σύναξη καί Τράπεζα τῶν ἐγκαταβιούτων ἀδελφῶν, ἐτήσια Γενική Σύναξη ἀπάντων τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς (ἡμερίδα) μέ θέματα ἀφορῶντα εἰς τήν διακονία τῶν ἱερομόναχων εἰς τὰς ἐνορίας. Ἀπό τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του ὡς Ἡγούμενου ἕως τῆς σήμερον ἔκειρε ὑπὲρ τῶν τριάκοντα Μοναχῶν.

Ἐξέδωκεν κατατοπιστικά φυλλάδια μέ τό ἱστορικόν τῆς Μονῆς, τὰς δωρεάς τῆς καί ὠμίλησεν εἰς

τήν μεγάλην Αἴθουσα τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, ὅπου καί ἔλαβε, διά τήν προσφορὰν τῆς Μονῆς, Μετάλλιον τοῦ Δήμου. Ὁ Φιλολογικός Σύλλογος Παρανασσός, διά τήν προσφορὰν τῆς Μονῆς εἰς τήν Παιδείαν, ὁμοίως τοῦ ἀπένευμε τό Χρυσοῦν Μετάλλιον. Ὁμοίως ὠμίλησεν εἰς τήν αἴθουσα τοῦ Μουσείου τῆς Πόλεως τῶν Ἀθηνῶν διά τήν συμβολήν τῆς Μονῆς στήν ἀνάπτυξιν τῆς νέας πρωτεύουσας. Ἐσχάτως εἰς τήν Αἴθουσαν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ὠμίλησε διά τὰς εὐεργεσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς πρὸς τό Ἔθνος μετά παρουσιάσεως κειμένων ἐκ τοῦ Ἀρχείου τῆς Μονῆς. Ἐξέδωκεν ὀκτώ εἰδικά τεύχη τῶν ὁμιλιῶν του κατὰ τὰς ἀγρυπνίας.

Ἀπό τοῦ ἔτους 1996 διετέλεσε Διευθυντής Προσωπικοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Κατά τήν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων του εἰς τήν ὑπηρεσίαν αὐτήν ἔχει ἐπιδείξει διοικητικὴν ἰκανότητα. Ὁργάνωσε τό Γραφεῖο Προσωπικοῦ βάσει τῶν νέων τεχνολογικῶν ἐξελίξεων, ἀνεβάθμισε αὐτό καί ἀνέδειξε τό ἀξιόλογον ἀρχεῖον τῶν κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Στίς 9 Ἰανουαρίου 2009 παρητήθη τῆς διακονίας αὐτῆς καί τοῦ ἀνετέθη διά τῆς ὑπ' ἀριθμ. 83 Ἀποφάσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β' ἡ ἐποπτεία τῶν Ἱερῶν Μονῶν καί Ἑσχατοτηριῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Εισήγηση στην Έκτακτη Σύγκληση τῆς Ι.Σ.Ι.

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Γερωνύμου

(7.3.2012)

Ἡ Πρόνοια τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ μᾶς συγκέντρωσε καί πάλι, ὡς μέλη τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας μας. Μᾶς δίδεται ἔτσι ἡ εὐκαιρία νά ἐπικοινωνήσουμε, νά συναντήσῃ ὁ ἕνας τόν ἄλλον ἀδελφό του ἀλλά καί νά προσφέρουμε συγχρόνως τόν πνευματικό μας ὀβολό σέ καιρούς δυσχερεῖς.

Νομίζω ὅτι δέν εἶναι ἀνάγκη νά περιγράψω τά συμβαίνοντα μέσα καί γύρω μας ἀφοῦ καί σεῖς, ὡς ὑπεύθυνοι ποιμένες συγκεκριμένων περιοχῶν, ιδιαίτερα τῶν μεγαλουπόλεων, ζήτε τίς καθημερινές ἀνάγκες.

Ἡ φτώχεια, ἡ ἀνεργία, ἡ ἀνασφάλεια, ἡ ἔνδεια κάθε μέρα καί περισσότερο μᾶς ἀγγίζουν. Θά ἐπαναλάβω μία φράση πρεσβυτέρου ἀγαπητοῦ μας ἀδελφοῦ πού εἶναι ἀνακεφαλαίωσις τῶν παραπάνω: Ἡ χώρα μας βρίσκεται σέ δοκιμασία.

Ἡ ὅλη κατάσταση μᾶς θυμίζει τήν περιγραφή τοῦ Γρηγορίου Νύσσης: «Οἱ σημερινοί καιροί μᾶς ἔφεραν σωρεία ἀπό γυμνούς καί ἀστέγους. Ἐνα πλῆθος στέκεται μπροστά στή θύρα τοῦ καθενός. Παντοῦ βλέπετε τό χέρι νά εἶναι ἀπλωμένο καί νά ζητᾶ... Σ' αὐτούς σπίτι εἶναι ἡ ὑπαιθρος, καταφύγιο οἱ στοές καί τά σταυροδρόμια καί τά πιά ἐγκαταλειμμένα μέρη τῆς ἀγορᾶς. Σάν τά νυχτοπούλια καί τίς κουκουβάγιες πού φωλιάζουν στίς τρυῖπες. Τά ροῦχα τους εἶναι κουρελιασμένα. Ἐσοδά τους εἶναι οἱ καλές διαθέσεις τῶν φιλανθρώπων· τροφή τους ὁ,τιδήποτε πέσει ἀπό τούς περαστικούς· ποτό τους ἡ πηγὴ τῆς πόλεως, ὅπως ἀκριβῶς καί γιά τά ζῶα· κύπελλό τους οἱ ἄδειες παλάμες· θησαυρός τους ἡ τσέπη τους, ὅταν δέν ἔχει τρυῖπες καί κρατᾶει ὅ,τι τῆς βάζουν μέσα· τραπέζι τους τά ἐνωμένα γόνατά τους· κρεβάτι τους τό χῶμα· λουτρό τους ὁ ἀπέριττος ποταμός ἢ ἡ λίμνη πού ὁ Θεός ἔδωσε γιά ὅλους. Ἡ ζωὴ τους

εἶναι πλανόδια καί πρωτόγονη ὄχι γιατί ἦταν ἔτσι ἀπ τὴν ἀρχή, ἀλλά ἐξ αἰτίας ἀτυχημάτων καί ἀνάγκης».

Ἡ Ἐκκλησία πάντοτε διά μέσου τῶν αἰώνων συνδεδεμένη μέ τὴν Ἱστορία αὐτοῦ τοῦ τόπου στάθηκε πλάι του, ἔστω καί ἂν πολλάκις ἀγνοήθηκε, περιφρονήθηκε, ἀδικήθηκε καί εἶδε τόν ἑαυτό της νά ἐκτοπίζεται στό περιθώριο.

Δέν θά ἤθελα νά συνεχίσω τόν λόγο ἐπ' αὐτοῦ οὔτε νά ἀναφερθῶ στά θέματα, πού θά μᾶς ἀπασχολήσουν, ἀφοῦ αὐτά εἶναι ἤδη καταχωρισμένα στήν Ἡμερησία Διάταξη.

Ἡ ΔΙΣ κατά τὴν συνεδρία τῆς 17ης παρελθόντος μηνός ἀπεφάσισε νά ἀλλάξει τό μέχρι τότε προγραμματισμένο κύριο θέμα τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, καί πρότεινε ἀντ' αὐτοῦ νά εἶναι τό συζητησόμενο: «Ἡ Ἐκκλησία μας πρό τῆς κρίσης τῆς χώρας μας».

Προβάλλουν δύο ἐρωτήματα: Τί πταίει; Τί κάνομε; Προτιμῶ νά ρίξουμε τό βάρος στό δεύτερο ἐρώτημα.

Θά ἤθελα νά ἐπικεντρώσω τίς σκέψεις μου μόνο σέ μερικά κρίσιμα ζητήματα γιά τὴν πορεία τῆς Ἐκκλησίας μας στούς δύσκολους καιρούς καί περιστάσεις πού διανοίγονται μπροστά μας καί νά κάνω κάποιες ἐπισημάνσεις:

Α. Πρῶτος στόχος ἡ σωσὴ καί συνεχῆς διαποίμανση τοῦ λαοῦ μας.

Ἡ Ἐκκλησία μας δέν ἔπαυε ποτέ νά λειτουργεῖ ὡς μητέρα. Πάντοτε, ιδιαίτερα στίς δύσκολες ὥρες τῶν δοκιμασιῶν, ὁ σύνδεσμος γίνεται πιά δυνατός. Τό ἔργο τῆς κατήχησης τῆς στήριξης τῆς ἐλπίδος, τῆς ὁποίας συμπαράστασης στό μέτρο τοῦ δυνατοῦ, τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας ἀνή-

κουν στο πλαίσιο της άποστολής της. Αυτή ή διακονία πρέπει να ένταθεί περισσότερο.

Β. Ανάγκη ενότητας όλων μας.

Ἡ ἀσχημη εἰκόνα τῆς πατρίδος μας τῶν τελευταίων χρόνων καί ἰδιαίτερα ἡ ἀλληλοὑπονόμευση, πρέπει νά μᾶς διδάξει ὅλους μέσα στό χῶρο αὐτό, νά μὴν ἐπιτρέψουμε νά εἰσβάλουν καί στό σῶμα μας διχαστικά δαιμόνια. Ζοῦμε τόν καιρό αὐτό συγκινητικά φαινόμενα τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ λαοῦ μας πρὸς τὴν Ἐκκλησία. Μὴ τὸν ἀπογοητεύσουμε.

Ἡ ἐμπειρία μου μέ πείθει καί θέλω νά σᾶς διαβεβαιώσω, ὅτι καί στίς ἡμέρες μας, μέ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, ὅλοι ὅσοι κατέχουν ἐπισκοπική θέση μέσα στὴν αἴθουσα αὐτή, ἀγαποῦν μέ κάθε θυσία τὴν Ἐκκλησία μας μέ ὅσα αὐτὴ πρесеβεύει καί διδάσκει.

Δέν ὑπάρχει κανένας ρίψασπις, κανένας προδότης. Καί ἂν μερικές φορές κατὰ τὸ ἀνθρώπινο προβάλλουν παρεξηγήσιμες θέσεις, διαφορετικές συμπεριφορές, ἐγωιστικά φαινόμενα, ὀφείλουμε νά ἀνατρέξουμε στὴ διδαχὴ τοῦ Χριστοῦ μας, στό παράδειγμα τῶν Πατέρων καί τῶν ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας καί μέ εὐαγγελικό τρόπο, νά δώσουμε εὐεργετικές λύσεις, ἀνάπαυση στίς διαφορές μας.

Ἔτσι ὥστε νά μποροῦμε κατὰματα νά λέμε στά παιδιά μας: «Ἔρχου καί ἴδε».

Στὴν Ὁρθοδοξία δέν ρίχνουμε τὸν ἀδερφό στὴν πυρά, οὔτε ἡ Ἱερὴ Ἐξέταση βρῆκε χῶρο στὴν Ὁρθόδοξη πίστη καί στὴν Παράδοσή μας.

Γ. Προσοχή στίς μισές ἀλήθειες πού κυκλοφοροῦν.

Στὴν ἐποχὴ τῆς πληροφόρησης εἶναι φυσικό ἡ πλούσια τεχνογνωσία μέ ἔντυπα, μέ ἄλλα σύγχρονα μέσα νά μᾶς πολιορκεῖ.

Οἱ ιδέες, οἱ πολλές ιδέες, ἡ παραπληροφόρηση, οἱ σκοπιμότητες μᾶς κατακλύζουν καί δημιουρ-

γοῦν συγχύσεις. Ἡ προπαγάνδα δυστυχῶς κατάφερε στὴν ἐποχὴ μας τὸ ψέμα νά τὸ παρουσιάζει ὡς ἀλήθεια, τὴν ἀσχήμα ὡς ὁμορφιά, τὸ κακό ὡς καλό.

Μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἀνταγωνιστικὴ κατάσταση δέν λείπουν προσπάθειες πού μέ ἓνα φασιστικό τρόπο φιλοδοξοῦν νά «διορθώσουν» καί νά «σώσουν» τὴν Ἐκκλησία.

Καί εἶναι ἀλήθεια ὅ,τι εἶναι σοβαρό, καί χρήσιμο θὰ τὸ χρειασθοῦμε καί θὰ τὸ χρησιμοποιήσουμε. Ἀπέχει, ὅμως, αὐτὸ πολὺ ἀπὸ τὴ λανθασμένη προσπάθεια «χειραγωγίσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας διοικήσεως».

Δ. Ἐπιδίωξη συνεργασίας Ἐκκλησίας καί Πολιτείας.

Τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖο στοὺς δύσκολους καιροὺς μας περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Τελευταῖα ἔγιναν φιλότιμες προσπάθειες πρὸς τὴν κατεῦθυνση αὐτή.

Τὰ ἀποτελέσματα δέν ἦσαν τὰ ἐπιθυμητά. Ὑπῆρξαν πολιτικά πρόσωπα πού ἐνίσχυσαν τὴν προσπάθεια τούτη καί ὀφείλω ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ νά τὰ εὐχαριστήσω.

Τὸ γενικότερο ὅμως κλίμα ἦταν ἀδιάφορο, μία δαιμονιώδης γραφειοκρατία καί ὁ παραγοντισμὸς ἀσήμαντων λειτουργῶν πού μᾶλλον δυσκολεύουν παρά ἐξυπηρετοῦν ἔκαμαν τίς προσπάθειες ἀναποτελεσματικές.

Ἰδιαίτερα σήμερα, μπροστὰ στὴν πνευματικὴ κρίση πού ἀκολουθεῖται καί ἀπὸ ἄλλες κρίσεις, ὅπως ἡ οἰκονομική πού μᾶς μαστίζει εἶναι ἀπαραίτητη ἡ δικὴ μας συμβολή.

Ἡ Ἱστορία μας, ὁ πολιτισμὸς μας, ἡ γλώσσα μας, ἡ ἀξιοπρέπειά μας, ἡ ἐθνικὴ μας ὑπερηφάνεια, ὁ ἀλληλοσεβασμὸς νά μὴν καταντήσουν στὴ χώρα πού γεννήθηκε ἡ Δημοκρατία «εἶδη ἐν ἀνεπαρκείᾳ».

Εὐχαριστῶ.

Ἀντιφώνηση στήν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας καί Σκύρου κ. Σεραφεῖμ

(7.3.2012)

Μακαριώτατε,

Ἡ σύγκλησις τῆς Ἱεραρχίας ἐν ἡμέραις Μ. Τεσσαρακοστῆς καί δὴ καί εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτῆς καθ' ἣν ἐπιβάλλεται νηστεία καί προσευχή, φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως νά μὴ συνάδη μέ τόν σκοπό τῶν πανσέπτων αὐτῶν ἡμερῶν, καί τὴν πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως καί τὴν πρᾶξιν τοῦ μοναχισμοῦ καθ' ἣν οἱ μοναχοὶ ἔφευγαν ἀπὸ τὰ κοινόβια εἰς τὴν ἔρημον δι' ἄσκησιν καί ἐπέστρεφαν εἰς τὴν Ἰ. Μονήν «τὴν ψυχωφελῆ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, ἐξ οὗ καί ὁ ὕμνος «Σήμερον ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἡμᾶς συνήγαγεν».

Ὑπάρχει ὁμως οὐσιαστικὴ διαφορὰ μέ τό τότε καί σήμερα καί Μοναχισμοῦ καί Ἱεραρχίας. Διότι δέν εἴμεθα Μοναστική ἀδελφότητα ἀλλά Σύνοδος Ἱεραρχίας πού ἐκτός ἀπὸ τὴν πνευματικὴ προαγωγή καί προσοχὴ τοῦ ἑαυτοῦ μας καλούμεθα καί ὑποχρεούμεθα καί ὡς ποιμένες νά προσέχωμε καί τό ποίμνιο κατὰ τῶν προτροπῶν τοῦ Παύλου στήν Ἱερή Σύναξι τῆς Μιλήτου. Τό ὅτι εἴμεθα σχεδόν πάντες παρόντες ἐκτός ἐλαχίστων «δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντων» βεβαιώνει καί ἐπικυρώνει τὴν ἀναγκαιότητα τῆς συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας καί κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστήν.

Ὑπάρχει καί ἓνας ἀκόμη λόγος. Ἐκτός τοῦ ὅτι εἴμεθα ποιμένες πού πρέπει νά εἴμεθα καί ἀγροπνοῦντες ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου εἴμεθα καί πατέρες μέ πολλές καί μεγάλες ὑποχρεώσεις πρὸς τὰ πνευματικά ὑμῶν τέκνα, τὰ ὅποια ἀπαιτοῦν καί ἀναμένουν νά τοὺς δώσουμε τὴν πνευματικὴν καί ὑλικὴν τροφήν ἐπ' εὐκαιρία. Ἐπομένως οἱ ιδιότητες τοῦ ποιμένου καί πατρός ἐξηγοῦν, δικαιολογοῦν καί ἐπιβάλλουν τὴν σύγκλησιν τῆς Ἱεραρχίας ἐν παντί καιρῷ, ἡ ὅποια σύγκλησις δέν εἶναι παρέκκλισις τοῦ σκοποῦ τῆς σπουδαίας αὐτῆς περιόδου, ἀλλὰ καί τὰ θέματα πρὸς συζήτησιν, διὰ τό πρῶτον περὶ τῆς κρίσεως τοῦ Τόπου μας ὑπάρχει, τὴν εὐκαιρία καί τὴν πολύτιμη δυνατότητα ὄχι μόνο τῆς κριτικῆς τῆς Κρίσεως ἀλλὰ καί τὴν αὐτοκριτικὴ πού εἶναι τόσο πολὺ ἐπ' ὠφελεία.

Μακαριώτατε

Ἐπικροτοῦμε τὴν Πρᾶξιν, συγχαίρομε διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας καί εὐχαριστοῦμε διὰ τὴν πρόσκλησιν, βέβαιοι ὄντες, ὅτι ὄντως «Σήμερον ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὑμᾶς συνήγαγε» διὰ νά μελετήσωμε τὰ θέματα καί νά λάβωμε ἀπόφασιν Θεοδίδακτον καί νά βεβαιώσουμε τόν λαόν τοῦ Θεοῦ ὅτι ὁ Κύριος καί ἡ Ἐκκλησία του δέν κρίνουν καί κατακρίνουν τόν κόσμον ἀλλὰ σώζουν τόν κόσμον, πού πιστεύει καί ἐλπίζει ἐπ' αὐτοῦ καί ποιεῖ τό θελημα αὐτοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία μπροστά στήν κρίση τοῦ τόπου μας

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμοπίας κ. Ἰωήλ

(Εἰσήγηση στήν Ἑκτακτη Σύγκληση τῆς Ι.Σ.Ι., 7.3.2012)

Ἐνας ἐκ τῶν μυστικῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ ἅγιος Συμεών ὁ νέος Θεολόγος, σ' ἓνα ἀπό τά ὠραῖα ποιήματά του, νά τί γράφει γιά τόν ἄνθρωπο!

*Οὗτος μέσον τῶν κτισμάτων,
τόν Θεόν γινώσκει μόνος,
τούτω μόνῳ ὁ Θεός δέ,
κατά νοῦν ληπτός ἀλήπτως,
καθορᾶται ἀοράτως,
καί κρατεῖται ἀκρατήτως¹.*

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει μιὰ μοναδική σχέση μέ τό Θεό. Ἀπ' ὅλα τά κτίσματα μόνον αὐτός ἔχει τόσο στενές σχέσεις μέ τό Θεό. Γνωρίζει τό Θεό καί γνωρίζεται ὑπό τοῦ Θεοῦ. Μετέχουμε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος θά τό πει κάπως διαφορετικά: «... ὡσπερ οὐδεὶς ἀνώτερος Θεοῦ ἐν οὐρανῷ, οὕτω μηδεὶς ἔστω ἀνώτερος ἀνθρώπου ἐπί γῆς»². Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ κυριάρχης τῆς φύσεως. Ὅλη ἡ δημιουργία, ἀκόμη καί αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι, ἐδημιουργήθησαν γιά τόν ἄνθρωπο. Ὅλα ἔγιναν γιά τήν τελείωση καί τή θέωση τοῦ ἀνθρώπου. Βέβαια, ἐάν συγκριθεῖ μέ τό Θεό, εἶναι ἓνα τίποτε. Ἐάν ὁμως συγκριθεῖ μέ τή δημιουργία, εἶναι μέγας. Αὐτό εἶχε ὑπ' ὄψη του ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος, ὅταν ἔλεγε στά ἱστορικά ἔπη του τά ἀκόλουθα: «εἰ μηδέν εἰμι, Χριστέ μου, τίς ἢ πλάσις;»³. Ἔχουμε τή δυνατότητα νά ἐνωθοῦμε μέ τό Θεό καί νά εἴμαστε μαζί του ἀχώριστα, σύμφωνα ἄλλωστε καί μέ τά λεγόμενά Του πρός τόν Πατέρα Του: «ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καί σύ ἐν ἐμοί, ἵνα ὧσιν τετελειωμένοι»⁴.

Ἀνέφερα ὅλα αὐτά, γιατί, ἐάν δέν γνωρίσουμε «οἶους ἡμᾶς ἐποίησεν ὁ Θεός, οὐκ ἐπιγνωσόμεθα οἶους ἐποίησεν ἡ ἁμαρτία»⁵. Πράγματι μᾶς ἔπλασε ὁ Θεός ὅλα νά τά ἔχουμε κοινά. Τά ἀγαθά τῆς γῆς εἶναι δωρεά τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο. Μετά τήν πτώση μας ὁ ἄνθρωπος κυριευμένος ἀπό ἀνασφάλειες καί φοβίες ἄρχισε νά δείχνει σημάδια

ιδιοτέλειας. Ἦθελε νά ἔχει δικά του ὅσο τό δυνατόν περισσότερα ἀπό τά ἀγαθά πού μᾶς ἔδωσε ὁ Θεός. Νόμιζε πώς ὅσο περισσότερα εἶχε, τόσο πιά πολλά χρόνια θά ζοῦσε. Ἔτσι δημιουργήθηκε ἡ ἐκμετάλλευσίς τοῦ ἀνθρώπου εἰς βάρος ἄλλου ἀνθρώπου καί κατ' ἐπέκταση ἐνός λαοῦ εἰς βάρος ἄλλου λαοῦ. Ἡ ιδιοτέλεια ἔκανε τόν κόσμον ἄνω κάτω. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος θά πει ἓνα βαρυσήμαντο λόγο γιά τήν τάση πού ἔχουμε νά μαζεύουμε συνεχῶς καί νά πλεονεκτοῦμε: «Οὐκ ἀφήσιν ἀνθρώπους εἶναι τούς ἀνθρώπους τό χρυσίον, ἀλλά θηρία καί δαίμονας»⁶. Ἡ πλεονεξία εἶναι νόσημα ὅλης τῆς Οἰκουμένης. Ἡ ἱστορία ἔχει καταγράψει φοβερές καταστάσεις ἐκμεταλλεύσεως λαῶν ἀπό τά δῆθεν πολιτισμένα κράτη. Τέτοια παραδείγματα εἶναι πολλά στίς περιοχές τῆς Ἀφρικῆς καί τῆς Ἀσίας, ἀλλά καί τῶν μικρῶν λαῶν τῆς γῆς, πού ὑποχρεώνονται νά ἀγοράσουν ὄπλα καί προϊόντα ἀπό ἄλλους μεγαλύτερους καί πλουσιωτέρους λαούς, ἐπειδή ἡ πτωχεία καί ἡ ἀνέχεια τούς ἀνάγκασε νά δανεισθοῦν ἀπό αὐτούς χρήματα.

Ἄς ἔλθουμε τώρα καί στήν κρίση τοῦ τόπου μας. Ἡ λέξη κρίση τί σημαίνει; Ἀνοίγοντας τά διάφορα λεξικά βλέπουμε διάφορες ἐρμηνεῖες: νά ποῦμε μερικές: τό ρῆμα κρίνω σημαίνει χωρίζω, ἐκλέγω, διακρίνω, ἀνακρίνω, παραβάλλω, ἐρμηνεύω ὡς δικαστής, ἀποφασίζω, ἀπονέμω δίκαιον, καταδικάζω, μηνύω, νομίζω⁷. Τό ἴδιο καί ἡ λέξη κρίσις πού εἶναι παράγωγο αὐτοῦ τοῦ ρήματος (ξεχώρισμα, δίκη, ἀπόφαση, ἐκβαση, μεταβολή ἀσθενείας). Στόν Ὅμηρο ἀπαντῶνται μερικές ἀπό τίς παραπάνω ἐννοιες, ὅπως π.χ. ἐνεργῶ, διακρίνω, χωρίζω, διαλύω, ξεδιαλέγω, ἐκλέγω γιά τόν ἑαυτό μου κ.ἄ.⁸. Σέ ἓνα ἄλλο λεξικό, μεταξύ διαφόρων ἐννοιῶν πού ἀναφέραμε, ὑπάρχει καί ἡ ἐννοια «ἀγών περί ἀμφισβητουμένων πραγμάτων»⁹. Στά νεώτερα λεξικά ἐκτός τῶν ἀνωτέρω ἐννοιῶν ὑπάρχει καί ἡ ἀκόλουθη: «περίοδος ἀνω-

μάλου καταστάσεως, δυσχεροῦς κινδυνώδους ἐκτροπῆς ἀπό τῶν κανονικῶν, ὁμαλῶν συνθηκῶν τοῦ βίου· οἰκονομική ἠθική κρίσις, τό νόμισμα διέρχεται κρίσιν»¹⁰. «Ὅπως ἐπίσης καί τοῦ Γ. Μπαμπινιώτη. Ἐδῶ δύο ἔννοιες νεώτερες εἶναι χαρακτηριστικές: «ἡ διατάραξη τῆς ὁμαλῆς πορείας μιᾶς διαδικασίας ἢ ἡ κακή λειτουργία ἢ ἡ ἔμπρακτη ἀμφισβήτηση τῶν καθιερωμένων (δομῶν, ἀξιῶν, θεσμῶν), τῆς οἰκογενείας... τῆς νομισματικῆς (πολιτικῆς) κ.λπ.». Ἐπίσης κρίση μπορεῖ νά σημαίνει καί τήν κατάσταση κατά τήν ὁποία ἀμφιβάλλει κάποιος γιά τόν ἑαυτό του ἢ σέ ὅ,τι κάνει¹¹.

Ἀπ' ὅλες αὐτές τίς ἔννοιες, ἀρκετές ταιριάζουν ὡς ἐρμηνεία γιά τήν κρίση τοῦ τόπου μας. Ἡ κρίση δέν ἀκουμπάει μόνο τά οἰκονομικά τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά ἐπιδρᾷ καί στήν πνευματική τους ζωή, στήν ψυχολογική τους, στή συμπεριφορά τους πρὸς τοὺς ἄλλους, στό ἐνδιαφέρον τους γιά τό μέλλον, στήν αἰσιοδοξία τους γιά τά ὄνειρά τους καί τίς προσδοκίες τους. Ἐάν μπορούσαμε νά δώσουμε ἕνα γενικό χαρακτηρισμό στή συμπεριφορά τῶν ἀνθρώπων, θά λέγαμε πὼς εἶναι συμπεριφορά μελαγχολική. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου μας σήμερα δέν ἔχουν τό κουράγιο νά διεκδικήσουν τίποτε. Ἀπλῶς ἀγωνίζονται νά περισώσουν ὅσα τοὺς ἔχουν ἐναπομείνει. Στό μυαλό τους κυριαρχεῖ ἡ ἔννοια πὼς ἔρχεται ἡ ἰσοπέδωση τῶν πάντων καί ὀφείλουμε νά κάνουμε ἀγώνα ἐπιβιώσεως καί περισώσεως ὅσο τό δυνατόν περισσοτέρων χρημάτων καί ἀγαθῶν.

Ἡ κρίση ἔφερε μιᾶ διασάλευση τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τοῦ τόπου μας. Ἐκεῖ πού ἐστιάζεται αὐτή ἡ καινούργια κατάσταση γιά τοὺς σύγχρονους Ἕλληνες εἶναι στήν ἔλλειψη χρημάτων, στήν ἐπιβολή πολλαπλῶν φόρων, στή δραματική καί ἀτελεύτητη περικοπή μισθῶν καί συντάξεων, στήν ἀνεργία, πού σέ μερικά μέρη τῆς πατρίδος μας ἔφτασε στό 20%, στήν αὔξηση τῶν αὐτοκτονιῶν, (σὴν ἐπαρχία μου εἶχαμε τέσσερις αὐτοκτονίες ἐξ αἰτίας χρεῶν καί ἐλλείψεως χρημάτων), στήν ἀναχώρηση σπουδαίων νέων ἐπιστημόνων στό ἐξωτερικό, ὅπως π.χ. στήν Ἀμερική, Ἀγγλία καί Αὐστραλία, στόν ὑποσιτισμό τῶν παιδιῶν, στόν ὀνειδισμό τῆς πατρίδος μας διεθνῶς, στήν ἐλαφρά κοινωνική ἐξέγερση μέ τήν ἐκδήλωση ἀπεργιῶν καί στάσεων ἐργασίας, στήν ἀπαξίωση τῶν πολιτικῶν καί γενικά στήν ἐπικράτηση ἑνός κλίματος ἀπελπισίας.

Ἀκόμη παρατηρήθησαν καί τά ἐξῆς φαινόμενα: πολλοί συγγενεῖς πού εἶχαν στά διάφορα γηροκομεῖα δικούς τους ἀνθρώπους καί εἶχαν μιᾶ μικρή σύνταξη, νά ξαναπαίρνουν πάλι στό σπίτι τοὺς γέροντες γονεῖς ἢ ἄλλου βαθμοῦ συγγενεῖς, προκειμένου νά καρπωθοῦν τή σύνταξή τους. Ἀκόμη παιδιά πού ἠθελαν νά ζήσουν ἀνεξάρτητα ἀπό τοὺς γονεῖς καί ἔμεναν ἐπ' ἐνοικίῳ ξαναγύρισαν πάλι στήν πατρική τους ἐστία γιά νά ἀποφύγουν τά ἔξοδα.

Χρήσιμο γιά ὅλους μας εἶναι νά ἀναφέρουμε μερικές ἀπό τίς ἐπιπτώσεις τῆς κρίσεως ἀναλυτικότερα. Π.χ. ἀπό τά στοιχεία τῆς Eurostat βλέπουμε τά ἄκρως δυσάρεστα ποσοστά τῆς ἀνεργίας στήν Πατρίδα μας. «Τά ποσοστά ἀφοροῦν στό 2010, ὅποτε αὐτά ἔχουν ἀντικατασταθεῖ ἀπό θλιβερότερα... Τά ὑψηλότερα ποσοστά ἀνεργίας τοῦ προηγούμενου ἔτους σημειώνονται στή Δυτική Μακεδονία (15,5%), στά Ἰόνια νησιά (14,8%), στό Νότιο Αἰγαῖο καί στήν Ἀνατολική Μακεδονία καί Θράκη (14,2%). Ἀκολουθοῦν ἡ Κεντρική Μακεδονία (13,5%), ἡ Ἡπειρος (12,6%), ἡ Στερεὰ Ἑλλάδα (12,5%), ἡ Ἀττική (12,3%), ἡ Θεσσαλία (12,1%), ἡ Δυτική Ἑλλάδα καί ἡ Κρήτη (11,7%). Τά χαμηλότερα ποσοστά ἀνεργίας σημειώνονται στήν Πελοπόννησο (9,8%) καί στό Βόρειο Αἰγαῖο (9%)»¹². Σύμφωνα μέ τίς τελευταῖες ἐκτιμήσεις τοῦ INE-ΓΣΕΕ ἡ ἀνεργία τόν Αὐγούστο του 2011 ἔφτασε στό 18,4% ξεπερνώντας τίς 900.000 ἄτομα¹³. Ἄς σημειωθεῖ πὼς ἄλλες μελέτες ἀνεβάζουν τά ποσοστά ψηλότερα.

Ἄλλο ἐνδιαφέρον σημεῖον ἀπό τά ἀποτελέσματα τῆς κρίσεως εἶναι ἡ ἐπίπτωση τῶν συνεπειῶν τῆς στήν ψυχική ὑγεία τῶν ἀνθρώπων. Στήν ἰστοσελίδα in.gr τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Ὄργανισμοῦ Λαμπράκη Α.Ε. τῆς 17ης Σεπτεμβρίου τοῦ 2011 δημοσιεύθηκε μελέτη - ἄρθρο μέ τίτλο: «Οἱ ἐπιπτώσεις τῆς κρίσης στήν ὑγεία τῶν Ἑλλήνων· τί δείχνουν οἱ μελέτες». Ἄς δοῦμε μερικά στοιχεία. «Ἡ κρίση χρέους πού πλήττει τήν Ἑλλάδα ἔχει σημαντικές ἐπιπτώσεις στήν ὑγεία τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας, καθὼς ἔχει αὔξηθεῖ ὁ ἀριθμὸς τῶν αὐτοκτονιῶν, ἐνῶ ὅλο καί περισσότεροι στρέφονται στό ναρκωτικά καί στήν πορνεία καί ραγδαία αὔξηση παρατηρεῖται στό κρούσματα μόλυνσης μέ τόν ἰό HIV. Αὐτό προκύπτει ἀπό τήν ἔρευνα μέ τίτλο «Οἱ ἐπιπτώσεις στήν ὑγεία· οἰωνοὶ μιᾶς ἐλ-

ληνικής τραγωδίας», πού υπογράφουν Βρετανοί έρευνητές και ή όποία δημοσιεύτηκε στην ιατρική επιθεώρηση Lancet». Σύμφωνα μέ έγγραφο πού έστειλε στή βουλή ό ύπουργός Άνδρέας Λοβέρδος πρós άπάντηση έρωτήσεως για τήν αύξηση τών αυτοκτονιών λόγω τής οικονομικής κρίσεως και τών κυκλωμάτων τοκογλυφίας, τό όριο τής αύξήσεως τών αυτοκτονιών άγγίζει τό 40%. Η κρίση έχει ψυχολογικές επιπτώσεις στην ύγεια τών ανθρώπων. Έτσι παρατηρούνται, λόγω του άδιεξόδου πού συναντούν οι άνθρωποι στα οικονομικά τους, μία κατάθλιψη και ένα υπερβολικό άγχος. Η κατάθλιψη πλήττει όλες τις ηλικίες και μάλιστα αυτούς πού είναι άνεργοι.

Άλλο επίσης αξιοπαρατηρητο φαινόμενο είναι τό «λουκέτο» στα διάφορα καταστήματα. Τόν Αύγουστο του 2011 τό ποσοστό του κλεισίματος τών διαφόρων επιχειρήσεων έφτασε στο 25% του συνόλου τών καταστημάτων. Αυτό σημαίνει ότι 1 στις 4 έμπορικές επιχειρήσεις στο σύνολο τής χώρας έβαλαν λουκέτο. Η κατάσταση αυτή λειτουργεί ως μεταδοτική ασθένεια. Ασφαλώς σήμερα τά ποσοστά είναι μεγαλύτερα. Μικρά και μεγάλα μαγαζιά τό ένα μετά τό άλλο κλείνουν. Επίσης στον τομέα αυτό άνήκουν οι άκάλυπτες επιταγές και τά διάφορα οικονομικά φέσια πού έπνιξαν τήν αγορά. Άς μήν αναφέρουμε λεπτομερώς άλλα συμπτώματα τής κρίσεως, όπως π.χ. τήν επίπτωση τής κρίσεως στα νοσοκομεία, στην παιδεία, στα φάρμακα κ.λπ. Τά δείγματα τά προαναφερθέντα είναι άρκετά.

Τί έκανε ή Έκκλησία στον δύσκολο καιρό τής κρίσεως και τί θά κάνει για τό λαό τής πατρίδος μας;

Άπέναντι σ' αυτήν τήν κρίση και στο λαό μας πού έχει έγκλωβιστεί στα άποτελέσματά της, παραμένει σέ έγρήγορη ή Έκκλησία του Χριστού. Άλλωστε κατά τόν ιερόν Χρυσόστομο «ιατρείον έστι πνευματικόν ή Έκκλησία και δεϊ τούς ένταύθα παραγενομένους κατάλληλα τά φάρμακα λαμβάνοντας και τοϊς οικείοις τραύμασιν έπιτεθέντας, ούτως επανέναι»¹⁴. Επίσης μέσα στην Έκκλησία «επί τό αυτό πλούσιος και πένης»¹⁵. Η ευγένεια τής Έκκλησίας έγκειται στην ίση μεταχείριση τών ανθρώπων. Πλούσιοι, πένητες, οικείοι και ξένοι, όλοι απολαμβάνουν τήν ίδια φροντίδα

τής Έκκλησίας. Άλλωστε είναι γνωστή ή ρήση του άββα Άπολλώ: «είδα τόν άδελφόν μου, είδα Κύριον τόν Θεόν μου»¹⁶. Στόν κάθε άνθρωπο ή Έκκλησία βλέπει τήν εικόνα του Ίησού Χριστού. Ίσχύει πάντοτε ό λόγος του Κυρίου: «Άμήν λέγω υμίν, έφ' όσον έποιήσατε ένί τούτων τών άδελφών μου τών έλαχίστων, έμοί έποιήσατε»¹⁷. Ο άγιος Γρηγόριος ό Θεολόγος γράφει σχετικά: «Οί άδελφοί μας οι ένδειεις, οι τόν αυτόν ένδεδυμένοι Χριστόν κατά τόν έσω άνθρωπον, και τόν αυτόν ήμίν πιστευθέντες άρραβώνα του Πνεύματος· οι τών αυτών ήμίν μετασχόντες νόμων, λογίων, διαθηκών, συνάξεων, μυστηρίων, έλπίδων υπέρ ων Χριστός όμοίως απέθανεν, ό παντός αίρων τήν άμαρτίαν του κόσμου, οι συγκληρονόμοι τής άνω ζωής... οι συνθαπτόμενοι Χριστώ και συνανιστάμενοι· είπερ και συμπάσχουσιν ίνα και συνδοξασθώσιν»¹⁸. Είναι άπαράδεκτο νά παραβλέπουμε τούς πτωχούς έμεις πού έχουμε τραφεί από τόν ποιμένα τόν καλό, πού αναζητεί και γυρίζει πίσω τό πρόβατο πού έχει χαθεί και ένισχύει αυτό πού είναι ασθενικό, λέγει πάλιν ό ίδιος.

Είναι αλήθεια πώς άδελφό όνομάζουμε στην κυριολεξία αυτόν πού έχει τό ίδιο βάπτισμα μέ μās και συμμετέχει στα ίδια μυστήρια. Η Έκκλησία όμως κάνει μία υπέρβαση και μιμείται τό Θεό πού δείχνει αδιάκριτη αγάπη πρός όλους και ανατέλλει τόν ήλιο επί πονηρούς και αγαθούς, δικαίους και άδίκους¹⁹. Βέβαια ή Έκκλησία δέν πρέπει νά μεταβληθεί σέ ένα άπέραντο πτωχοκομείο πού θά θεραπεύονται μόνον οι ύλικές άνάγκες του ανθρώπου, αλλά νά παραμείνει θεσμός θεοϊδρυτος πού άπεργάζεται τή σωτηρία του ανθρώπου. Έτσι παρεξηγούν μερικοί άνθρωποι τή χριστιανική πίστη, τήν όποία θέλουν ως μία λύση τών βιοτικών τους προβλημάτων, δηλ. φαγητό, θέαμα, πολιτική έλευθερία κ.ά. Αυτή είναι και ή βάση πολλών θρησκευμάτων. Ο Κύριος στο θαύμα τών πέντε άρτων πρώτα τούς μίλησε για τή βασιλεία του Θεού· «ήρξατο διδάσκειν πολλά»²⁰, μετά θεράπευσε τούς άσθενείς· «και έθεράπευσεν τούς άρρώστους αυτών»²¹ και μετά έκανε τό θαύμα τών πέντε άρτων και χόρτασαν οι χιλιάδες άνθρωποι²². Πολλοί νομίζουν πώς τό άποκλειστικό έργο τής Έκκλησίας είναι νά κάνει συσσίτια, νά μοιράζει μερίδες φαγητού και νά δημιουργεί κοινωφελή ιδρύματα. Ο Κύριος μιλάει για τή βρώση τή μέ-

νουςα, πού είναι τό σῶμα καί τό αἷμα Του καί τήν βάζει πιά μπροστά ἀπό τήν ἀπολλυμένη πού είναι ἡ ὑλική τροφή²³. Ὁ ἱερός Θεοφύλακτος τό τονίζει αὐτό: «Κυρίως μάννα ὁ μονογενῆς Υἱός τοῦ Θεοῦ, ἄνθρωπος γενόμενος». Ἡ κατ' ἐξοχήν τροφή τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ Χριστός, πού προσφέρεται σέ μᾶς κυρίως μέ τή μορφή τοῦ λόγου Του καί τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Μετά ἔρχεται ἡ ὑλική τροφή.

Ἄς ἀπαριθμήσουμε πρακτικά τό φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στό λαό τοῦ Θεοῦ.

Πρῶτα πρῶτα ἐμψύχωσε ἠθικά τό λαό τοῦ Θεοῦ μέ τό λόγο τοῦ Θεοῦ, ἀλλά καί μέ συγκεκριμένα μηνύματα. Ἐξαπέλυσε τήν ὑπ' ἀριθμ. 2894 βαρυσήμαντη Ἐγκύκλιο στό Χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μέ τίτλο «Θεολογική θεώρηση τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως», πού ἐκτός τῶν ἄλλων τονίζει καί τά ἀκόλουθα: «Ἡ Ἐκκλησία ὅπως τό κάνει πάντα, ἀπευθύνει τόν παρηγορητικό παρακλητικό καί ἐλπιδοφόρο λόγο Της σέ κάθε ἄνθρωπο πού ὑποφέρει καί πονᾷ. Ὁ Χριστός ὅταν πλησίαζε πονεμένους ἀνθρώπους, τό πρῶτο πού τούς συνιστοῦσε ἦταν τό “θάρσει τέκνον”, “θάρσει θύγατερ” καί τούς ζητοῦσε νά ἔχουν πίστη στό Θεό. Τό θάρρος καί ἡ αἰσιοδοξία, ἡ ἐλπίδα καί ἡ πίστη εἶναι ἀπαραίτητα ἐφόδια στή ζωή μας. Ὅταν ὅλα τά πράγματα φαίνονται σκοτεινά, ὑπάρχει ἐλπίδα. Ὁ ἄνθρωπος πού πιστεύει στό Θεό, δέν φοβάται τίποτε, οὔτε καί αὐτόν τόν θάνατο. Ἡ πίστη, τό θάρρος, ἡ ἐλπίδα, ἡ αἰσιοδοξία, τό νόημα τῆς ζωῆς, ὁ ψυχικός καί πνευματικός πλοῦτος πρέπει νά εἶναι βασικά μας ἐφόδια. Μέ αὐτά ὡς Ὁρθόδοξο Ἕλληνας ἀλλά καί μέ τό φιλότιμο ἀντιμετωπίσαμε ὅλες τίς δυσκολίες τῆς ζωῆς μας στό παρελθόν καί ἐξήλθαμε νικητές ἀπό τίς διάφορες κρίσεις πού περάσαμε καί μέ αὐτά καί πάλι θά νικήσουμε». Στήν ἴδια ἐγκύκλιο προτρέπονται οἱ πιστοί πού ἔχουν ἐπάρκεια ὑλικῶν ἀγαθῶν νά ἔλθουν ἀρωγοί στούς ἔχοντες ἀνάγκη, δηλ. στή γυναίκα πού ξενοδολεῦει γιά νά θρέψει τά παιδιά της, στόν ἄνεργο πατέρα, στόν ἀσθενῆ πού δέν ἔχει φάρμακα, στούς σπουδάζοντες νέους, στούς χαμηλοσυνταξιούχους κ.ἄ. Τονίζεται ἀκόμη πώς ἡ ὑποδούλωση στά διάφορα πάθη ἔφερε τήν κρίση, ἐν ἀντιθέσει μέ τή διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας, πού μᾶς συνιστᾷ τήν ἀσκητικότητα καί ὀλιγάρεια. Ἐγκυκλίους μέ παρόμοιο περιεχόμενο περιστασιακά ἦ καί ἐπ' εὐκαιρία μεγάλων ἐορτῶν ἀπηρῆθναν πολλοί Ἱεράρχαι τῆς Ἐκκλησίας μας. Τῆς γε-

νικῆς ἐγκυκλίου τῆς Ἱεραρχίας εἶχε προηγηθῆ εἰσήγηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σισανίου καί Σιατίστης κ. Παύλου στό σῶμα τῆς Ἱεραρχίας μέ τίτλο: «Τά αἷτια τῆς σύγχρονης ποικιλόμορφης κρίσης».

Σπουδαιότητα εἶναι ἡ παρέμβαση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου πρὸς τόν Πρωθυπουργό τῆς Ἑλλάδος κ. Παπαδήμο γιά τήν τραγική κατάσταση τῶν Ἑλλήνων ἀπό τά ἀποτελέσματα τῆς κρίσεως. Σ' αὐτήν τήν ἱστορική ἐπιστολή διεκτραγωγεῖ τά ὅσα συνέβησαν τούς τελευταίους καιρούς καί ἐξακολουθοῦν νά συμβαίνουν στόν τόπο μας. Γίνεται ἀναφορά στήν ἀξιοπρέπεια τῶν Ἑλλήνων πού ξαφνικά βρίσκονται κυριολεκτικά στό δρόμο. Οἱ ἄστεγοι καί οἱ πεινασμένοι καί οἱ ἄνεργοι εἶναι καθημερινό φαινόμενο. Ἀναφέρονται ἐπίσης τά λουκέτα τῶν μικρῶν ἐπιχειρήσεων, ἡ περικοπή τῶν συντάξεων, ἡ ἀπόγνωση τῶν οἰκογενειαρχῶν πού δέν μποροῦν νά φέρουν σέ βόλτα τά οἰκογενειακά τους ἐξ αἰτίας τῶν ἀβαστάκτων φόρων, ὁ κίνδυνος τῆς κοινωνικῆς ἐκρήξεως, ἡ ἀνασφάλεια, ἡ ἀπόγνωση καί ἡ κατάθλιψη πού φώλιασε σέ κάθε ἑλληνικό σπίτι κ.ἄ. Μιλáει ἀκόμη γιά τήν εὐαισθησία τῆς Ἐκκλησίας καί τό ἀστεῖρευτο ἑλληνικό φιλότιμο γιά ἀλληλεγγύη τῶν ἀνθρώπων πού βρίσκονται σέ δύσκολη θέση. Ἐπισημαίνει τούς ὑπαρκτούς κινδύνους γιά τό Ἔθνος μας καί τονίζει πώς μέ τήν κατάσταση αὐτή ὑποθηκεύεται ἡ Ἐλευθερία, ἡ Δημοκρατία καί ἡ Ἐθνική μας ἀξιοπρέπεια. Δραματικά τονίζεται πώς ἡ ἀντοχή καί ἡ ὑπομονή τῶν ἀνθρώπων ἐξαντλήθηκαν. Κάνει λόγο γιά δημιουργικές ἐνέργειες πού θά μᾶς βγάλουν ἀπό τήν κρίση καί τονίζει «ὅτι μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ καί τήν πίστη στίς δυνατότητές μας μποροῦμε νά τά καταφέρουμε... Ἡ Ἑλλάδα μας, γράφει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, μπορεῖ νά σταθεῖ στά πόδια της. Μπορεῖ καί πάλι νά τραβήξει μπροστά»²⁵.

Μετά ἀπό τόν παρηγορητικό καί στηρικτικό λόγο τῆς Ἐκκλησίας σπουδαία εἶναι καί ἡ προσφορά ὑλικῶν ἀγαθῶν στούς ἀνθρώπους. Στό δελτίο τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 2010 διαβάζουμε: «Σήμερα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διά τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί τῶν κατὰ τόπους Ἱερῶν Μητροπόλεων, ἐκτός τῶν Γενικῶν καί Ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων, τά ὁποῖα ἀνέρχονται σέ 2.325, λειτουργεῖ ἐπιτυχῶς:

- 10 Βρεφονηπιακούς Σταθμούς.
- 10 Παιδικούς Σταθμούς για να μπορούν να εργασθούν οι μητέρες των παιδιών.
- 19 Στέγες Γερόντων στην Ίερά Αρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν.
- 66 Γηροκομεία στις Ίερες Μητροπόλεις.
- 13 Θεραπευτήρια Χρονίως Πασχόντων.
- 8 Ίδρύματα για άτομα με ειδικές ανάγκες.
- 10 Νοσοκομεία -Ίατρεία.
- 7 Ίδρύματα Ψυχικής Ὑγείας.
- 6 Ξενώνες για άστέγους.
- 1 Ξενώνας για τήν φιλοξενία συγγενῶν-συνοδῶν ασθενῶν στήν Ίερά Μητρόπολη Σύρου.
- 36 Οἰκοτροφεία Ὁρφανοτροφεία, Ίδρύματα Παιδικῆς Προστασίας.
- 195 Κέντρα ἀγάπης (Συσσίτια) Ίερῶν Ναῶν τῆς Ίερᾶς Αρχιεπισκοπῆς καί τῶν Ίερῶν Μητροπόλεων. Μερίδες φαγητοῦ ἡμερησίως 34.964 (Σήμερα ἔχουν αὐξηθεῖ σημαντικά)».

Τά στοιχεῖα αὐτά εἶναι τοῦ 2010. Ἀπό τότε πολλά ἔχουν προστεθεῖ. Νέα κέντρα ἀγάπης (δηλ. Συσσίτια), Κοινωνικά Παντοπωλεῖα, διανομές ρούχων κ.λπ. Στήν ἐκστρατεία τοῦ Σκᾶι ἀνταποκρίθηκε θετικά ὁ κόσμος, καί ἡ Ἐκκλησία, πού ἦταν ὁ τελικός ἀποδέκτης τῶν τροφίμων καί ρούχων, τά ἀξιοποίησε πολύ θετικά. Ἐδῶ θά μπορούσαμε νά ποῦμε πῶς καί ἄλλες Ἐκκλησίες, ὅπως τῆς Κύπρου, ἦλθαν ἀρωγοί στήν προσπάθεια παροχῆς τροφίμων καί ρούχων στό λαό.

Συνεχίζοντας τήν ἀπαρίθμηση τῶν κοινωνικῶν καί πνευματικῶν παροχῶν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τό Λαό σημειώνουμε.

Φοιτητικά Οἰκοτροφεία:

- 1 τῆς Ίερᾶς Συνόδου (Ἀλλοδαπῶν φοιτητῶν).
- 1 τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας (Θεολογικό Οἰκοτροφείο).
- 2 τῶν Ίερῶν Μητροπόλεων Ἡλείας καί Σύρου στήν Ἀθήνα.
- 11 Φοιτητικά Οἰκοτροφεία σέ Ἐπαρχιακές Μητροπόλεις.

Ἐπίσης λειτουργοῦν Κέντρα Κοινωνικῆς Συμπαραστάσεως, εὐρέσεως ἐργασίας, καθώς καί λειτουργία Προγράμματος «Βοήθεια στό Σπίτι» ἐπιπλέον Σχολές Γεωργικῆς, Οἰκοκυρικῶν, Βυζαντινῆς καί Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς, φροντιστήρια σχολικῶν μαθημάτων κ.λπ.

Ἡ Ίερά Αρχιεπισκοπή ἔχει τό Πρόγραμμα διανομῆς φαγητοῦ σέ άστέγους «Κιβωτός ἀγάπης», χώρο γιά προσφορά δωρεάν ρουχισμοῦ «Ταβιθά», καθώς καί τό Ίδρυμα Ψυχοκοινωνικῆς ἀρωγῆς καί στήριξης «Διακονία». Σέ διάφορες Ίερες Μητροπόλεις λειτουργοῦν παρόμοια κέντρα διανομῆς τροφίμων καί ρουχισμοῦ.

Λειτουργεῖ ἐπίσης πρόγραμμα τῆς Ίερᾶς Συνόδου ὑποδοχῆς μεταναστῶν καί προσφύγων μέ δύο γραφεῖα (Ἀθήνα, Θεσσαλονίκη).

Ἐπιπλέον λειτουργοῦν τριάντα διάφορα ἰδρύματα σέ Ίερες Μητροπόλεις, ἱεραποστολικά, φιλανθρωπικά, συμπαραστάσεως κρατουμένων, πνευματικῆς καί κοινωνικῆς συμπαραστάσεως, ἀποκαταστάσεως ἀπόρων καί ἀγάμων μητέρων.

Οἱ φιλοξενούμενοι κατά τό ἔτος 2011 (διαμονή, σίτιση, ἰατροφαρμακευτική περίθαλψη) ἀνήλθαν στά Ίδρύματα τῆς Ίερᾶς Αρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί τῶν Ίερῶν Μητροπόλεων στόν ἀριθμό 5.862.

Ἀξιοσημείωτο γεγονός εἶναι ἡ λειτουργία πενήνταεσσάρων κατασκηνώσεων σέ διάφορες Ίερες Μητροπόλεις μέ χιλιάδες παιδιά –περίπου 14.340 παιδιά καί νέοι κατά τούς θερινούς μήνες– καί ἡ φιλοξενία ὁμογενῶν οἰκογενειῶν ἀπό τό Ἐξωτερικό, κατόπιν σχετικῶν ἐνδιαφέροντος τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν γιά τή γνωριμία τῆς Πατρίδος καί τήν ἐκμάθηση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας.

Βασική προσφορά εἶναι ἡ λειτουργία τραπεζῶν αἵματος στήν Ίερά Αρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν, σέ κάθε Ίερό Ναό τῆς, δηλ. σέ ἑκατοντασανταπέντε Τράπεζες αἵματος καί τριανταπέντε στήν περιφέρεια δηλ. στίς Ίερες Μητροπόλεις.

Ἐπί πλέον γιά τό ἔτος 2010 ἡ Ίερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατέβαλε τό ποσό τῶν 600.000 χιλ. Εὐρώ γιά Ὑποτροφίες ἑκατόν Ἑλλήνων φοιτητῶν πού σπουδάζουν στό Ἐξωτερικό καί σέ Ἀλλοδαπούς φοιτητές πού κάνουν σπουδές στά Ἑλληνικά Πανεπιστήμια.

Ἀκόμη συνεχίζοντας τό πρόγραμμα ἐπιδοτήσεως τοῦ τρίτου τέκνου στήν Θράκη, ἡ Ἐκκλησία κατέβαλε γιά τό ἔτος 2010 συνολικά τό ποσό τῶν 1.086.276 Εὐρώ σέ ἑνιακόσιες δέκα ἑπτὰ οἰκογένειες. Τό 2011 ἐδόθησαν 4285 ἐπιδόματα, δηλ. 868.704 Εὐρώ, σέ διάφορες οἰκογένειες. Συνολικά ἀπό τό ἔτος 1999 ἕως τό 2011 δόθηκαν 49.931 ἐπιδόματα, πού ἀντιστοιχοῦν σέ 11.296.096 Εὐρώ.

Ὁ συγκεντρωτικός πίνακας ἐξόδων Φιλανθρωπικῆς διακονίας τῆς Ίερᾶς Αρχιεπισκοπῆς Ἀθη-

νών και Ίερων Μητροπόλεων κατά τό έτος 2010 ήταν 96.234.510, 47 εϋρώ.

Στό σημείο αυτό μπορούμε νά κάνουμε ιδιαίτερη μνεία τής Μ.Κ.Ο. «Άποστολή», πού δημιουργήθηκε από τό Μακαριώτατο Άρχιεπίσκοπο Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Ίερώνυμο τό 2010 και καθορίσθηκαν οί επιδιωκόμενοι σκοποί της, πού είναι ή προνοιακή και φιλανθρωπική δραστηριότητα τής Ίεράς Άρχιεπισκοπής Άθηνών μέσα σε περιβάλλον αυξανόμενης κοινωνικής κρίσης, όπως λέγει και ό Διευθυντής της Κωνσταντίνος Δήμητρας²⁶. «Στοχεύει στή συστηματική και δυναμική της συμμετοχή σε έργα μέ αναπτυξιακή άφ' ενός και φιλανθρωπική και ανθρωπιστική άφ' έτέρου διάσταση, έστιάζοντας στους τομείς τής κοινωνικής φροντίδας, πρόνοιας και συνοχής, τής υγείας, του πολιτισμού και του περιβάλλοντος στην Έλλάδα και στο έξωτερικό. Οί διεθνείς της δράσεις και προγράμματα αναπτύσσονται σε συνεργασία μέ τίς κατά τόπους Μητροπόλεις τής Όρθόδοξης Έκκλησίας και αναπτυσσόμενες χώρες, μέ έμφαση τήν Άφρική, τήν Νοτιανατολική Άσία, τά δυτικά Βαλκάνια και τή μέση Άνατολή, ενώ έτοιμάζεται νά προωθήσει αντίστοιχες πρωτοβουλίες στή Λατινική Άμερική»²⁷. Καθημερινά διανέμονται μέσω αυτής συσσίτια μέ 10.000 μερίδες φαγητού για όλους τους ένδεεις χωρίς διάκριση. Δημιούργησε Κοινωνικό Παντοπωλείο στο Μοσχάτο σε συνεργασία μέ τό Δήμο για 200 οικογένειες. Σχεδιάζονται και άλλα κοινωνικά παντοπωλεία. Άκόμη ό αριθμός των έξυπηρετούμενων ασθενών των Κέντρων Ήμέρας και των Κινητών Μονάδων κατά τό έτος 2011 ανήλθε στους 13.194. Τό οικοτροφείο τό υποστηριζόμενο υπό τής Μ.Κ.Ο. φιλοξενεί δεκαπέντε χρόνια ψυχικά ασθενείς ενήλικες μέ δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές πού νοσηλεύονταν στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Άττικής «Δρομοκαΐτειο». Στο ξενώνα υποδοχής και φιλοξενίας είκοσι ατόμων στην Άθήνα αυτή τή στιγμή διαμένουν έξήντα έξι πρόσφυγες. Προσφέρονται μαθήματα έκμαθήσεως τής Έλληνικής γλώσσας, προκειμένου νά γνωρίσουν οί άλλοδαποί τήν έλληνική γλώσσα και τόν Έλληνορθόδοξο Πολιτισμό. Του προγράμματος αυτού έπωφελοϋνται πενήντα τέσσερις άλλοδαποί - άλλογενείς. Για τό σκοπό αυτό, δηλ. νά γνωρίσουν Έλληνες και ξένοι τόν πολιτισμό μας, αλλά και νά βοηθηθοϋν ποικιλοτρόπως οί μαθητές των σχολεί-

ων, απεστάλησαν χιλιάδες βιβλία και γραφική ύλη στη Σάμο, στην Κάλυμνο, στη Λήμνο, στο Καστελόριζο, στη Λέσβο, στη Χό, στη Σαμοθράκη, στην Κω, στη Ρόδο, στη Σύμη, στη Φλώρινα, στο Άμύνταιο και στις Πρέσπες. Στο τμήμα δομών και κοινωνικών υπηρεσιών και στο Γραφείο ψυχολογικής και συμβουλευτικής υποστηρίξεως καταγράφηκαν εκατόν ενενήντα περιστατικά. Έχει έγκαινιασθεί πρότυπη μονάδα αντιμετώπισεως τής νόσου Alzheimer. Τέτοια κέντρα υγείας διαφόρων ασθενειών έχουν δημιουργηθεί παράλληλα και σε άλλες πόλεις τής πατρίδος μας, όπως π.χ. στη Σπάρτη, στην Καρδίτσα, στη Χίο, Ίεράπετρα, Νεάπολη και Άργοστόλι. Έχει σχεδιασθεί πρόγραμμα δράσεως, «Ή Έκκλησία στο σπίτι», μέ σκοπό τή στήριξη 1.800 οικογενειών τής Ίεράς Άρχιεπισκοπής μέ μηνιαία δέματα αγάπης. Προσπάθησε νά καλύψει τίς ανάγκες σε τρόφιμα, φάρμακα και άλλα είδη κατόπιν αιτήσεών τους διαφόρων Ίερων Μητροπόλεων, ένοριακών κέντρων, συλλόγων και άλλων φορέων. Συνολικά ή Μ.Κ.Ο. προσέφερε μέχρι 31 Δεκεμβρίου του 2011 22.726 κιλά τρόφιμα, 20.106 τεμάχια ειδών άτομικής φροντίδας και υγιεινής, 12.607 βιβλία εκπαιδευτικού περιεχομένου, 1164 τεμάχια ειδών γραφικής ύλης, 500 τεμάχια παιχνίδια και 1673 τεμάχια φαρμακευτικού υλικού. Ο Μακαριώτατος για τήν προσπάθεια αυτή τονίζει: «Όλοι νά βοηθήσουμε για νά αλλάξει ή ζωή μας». Ο καθένας μπορεί μέ τίς δυνάμεις του, μικρότερες ή μεγαλύτερες, δέν έχει σημασία, νά προσφέρει τά δομικά υλικά εκείνα πού απαιτούνται για έναν καλύτερο κόσμο πού όλους τους χωρά και όλους τους αναγνωρίζει ως εικόνες του Θεού. Αυτό πού κυρίως χρειάζεται είναι ή Άγάπη. Όμως δέν αρκεί νά στρέφουμε τό βλέμμα μας στα προβλήματα των πιο αδύναμων αδελφών μας ή νά όμιλοϋμε άπλως για αυτά, ως μακρόθεν παρατηρητές, αλλά νά συμμετέχουμε ως μικροί καταλύτες στην καθημερινή αντιμετώπιση και λύση τους. Πρέπει όλοι νά βοηθήσουμε, για νά αλλάξει ή ζωή μας»²⁸.

Όλα τά ιδρύματα τής Άρχιεπισκοπής και των Ίερων Μητροπόλεων άνέρχονται περίπου σε 700. Τό κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο τής Έκκλησίας γίνεται, γράφει ό Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ίερόθεος, μέσα «στο πλαίσιο τής Όρθόδοξης ανθρωπολογίας και μέσα στην ατμόσφαιρα τής Όρθόδοξης Έκκλησίας. Δέν πρόκειται για προσ-

φορά μόνον υλικῶν ἀγαθῶν γιά τήν συντήρηση τοῦ σώματος, ἀλλά γιά τήν ποιμαντική διακονία ὀλοκλήρου τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία δέν βλέπει τόν ἄνθρωπο σάν ἕνα ἐξάρτημα τῆς κοινωνίας, οὔτε σάν μιά ζωντανή μηχανή, ἀλλά ὡς κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωση Θεοῦ». Τό ἀκόμη καταπληκτικότερο εἶναι ὅτι στόν τομέα τῆς φιλανθρωπίας καί τῆς ἀγάπης προσφέρουν τίς ὑπηρεσίες τους ἐθελοντικά πολλά πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας, ὁπότε καλλιεργεῖται σέ μεγάλο βαθμό ὁ ἐθελοντισμός, ὁ ὁποῖος στίς σύγχρονες ὑλιστικές κοινωνίες μέ τήν συμφεροντολογική νοοτροπία τείνει νά σβησθῆ, νά ἐξαφανισθῆ. Αυτό δείχνει καί τή θέση τῆς Ἐκκλησίας στήν κοινωνία. Οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας ἀφουγκράζονται τόν πόνο τῶν ἀνθρώπων καί ἀνταποκρίνονται σέ αὐτόν, προσπαθοῦν νά ἀνακουφίσουν τοὺς ἀνθρώπους ἀπό τίς ποικίλες δυσκολίες πού ἔχουν. Οἱ ρίζες τῆς ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας στό λαό εἶναι πολλές καί μεγάλες καί δέν μπορεῖ κανεῖς εὐκόλα νά τίς ἀποκόψῃ. Κανένας κομματικός μηχανισμός καί καμμία ἄλλη ὀργάνωση δέν ἐπιτελεῖ ἕνα τέτοιο μεγάλο ἔργο, ὅπως ἡ Ἐκκλησία»²⁹. Ἀπόδειξη ὄλων αὐτῶν εἶναι οἱ πίνακες φιλανθρωπίας πού παραθέσαμε παραπάνω.

Ἄς ἐπιτραπεῖ ἐδῶ νά ἀναφέρουμε μερικές γνῶμες τῶν Πατέρων γιά τή φιλανθρωπία. Ἡ φιλανθρωπία ἦ, ὅπως τήν ὀνομάζουμε ἐλεημοσύνη, δέν εἶναι τυχαία πράξη. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος τόν ἔρανο πού ἔκανε γιά τοὺς χριστιανούς τῶν Ἱεροσολύμων τόν ὀνομάζει «χάριν». «Ὅταν δέ παραγένωμαι, οὓς ἐάν δοκιμάσητε, δι' ἐπιστολῶν τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τήν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ»³⁰. Ἄς δοῦμε τώρα πῶς ἐρμηνεύει τό χωρίο αὐτό ὁ ἱερός Χρυσόστομος· «Καί ὄρα πῶς ἑαυτοῦ πανταχοῦ μέμνηται, καί οὐδαμοῦ ἐπιλανθάνεται· οὐδέ γάρ ἐνταῦθα ἐντολήν ἐκάλεσεν, οὐδέ ἐλεημοσύνην, ἀλλά χάριν· δεικνύς ὅτι καθάπερ νεκροῦς ἐγείρειν καί δαίμονας ἐλαύνειν καί λεπρούς καθαίρειν χάριτος ἔργον ἐστίν· οὕτω καί πενίαν διορθοῦν, καί τοῖς δεομένοις χεῖρα ὀρέγειν, καί πολλῶ μᾶλλον τοῦτο ἢ ἐκεῖνο· ἀλλ' εἰ καί χάρις ἐστίν, καί τῆς ἡμετέρας δεῖται σπουδῆς καί προθυμίας, ἵνα ἐλώμεθα καί βουληθῶμεν καί τῆς χάριτος ἀξίους ἑαυτοῦς παρασκευάσωμεν»³¹. Κάνοντας φιλανθρωπία μεταδίδουμε τή χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἀπό τήν πλευρά μας χρειάζεται σπουδή νά ἐνεργοποιήσουμε τό χάρισμα αὐτό τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἱερός Χρυσόστο-

μος στήν ἴδια ὁμιλία κάνει λόγο γιά ἀδιάκριτη ἐλεημοσύνη· «διόρθου τήν πενίαν, λῦε τόν λιμόν, ἀπάλλαττε θλίψεως, μηδέν περαιτέρω περιεργάζου. Εἰ γάρ μέλοιμεν βίους ἐρευνᾶσθαι, οὐδέποτε οὐδένα ἄνθρωπον ἐλεήσομεν»³². Πάνω στή βάση αὐτή στέκεται ἡ Ἐκκλησία καί κάνει φιλανθρωπία ἀδιάκριτα σ' ὅλους, χριστιανούς καί μή, γιατί στόν καθένα βλέπει τήν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Νικόλαος ὁ Καβάσιλας ἐρμηνεύοντας τό μακαρισμό τοῦ Κυρίου «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ὅτι αὐτοῖ ἐλεηθῆσονται»³³, θά πεῖ ἐμφαντικά πῶς τό ἄθλον τῶν ἐλεημόνων εἶναι νά τύχουν τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ καί «Βασιλείαν λαβεῖν»³⁴.

Συνεχίζουμε, μετά τήν μικρή αὐτή παρέμβαση, τήν ἀπαρίθμηση τῶν στοιχείων τῆς φιλανθρωπικῆς δραστηριότητος τῆς Ἐκκλησίας. Ἄς δοῦμε μερικές δραστηριότητες τῆς εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Μεταναστῶν, Προσφύγων καί παλινοστούτων στά ἔτη 2006 - 2011. Πρῶτα ἡ Ἐκκλησία διοργάνωσε συνέδριο στό Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Πεντέλης μέ σκοπό τή μαρτυρία της πάνω στά μεταναστευτικά θέματα. Ἡ ἐπιτροπή μέ τήν παρουσία της ἦ καί μέ εἰσηγήσεις της συμμετεῖχε καί σέ ἄλλα συνεδρια καί ἡμερίδες. Τόν μετανάστη δέν τόν δεχόμεθα σάν ἕνα ἐνοχλητικό ἐπισκέπτη, ἀλλά ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Μετά ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐνέκρινε τή διοργάνωση τριῶν κύκλων συζητήσεων σέ ἐνορίες τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὅπου παρατηρεῖται σημαντική συγκέντρωση μουσουλμάνων μεταναστῶν. Σέ αὐτές τίς συνάξεις θά ἐθίγοντο θέματα γιά τίς διακρίσεις πού ὑφίστανται οἱ μετανάστες καί ἡ συνεργασία σέ πρακτικά θέματα Ὁρθοδόξων κληρικῶν μέ τοὺς ὑπευθύνους θρησκευτικούς ἄρχηγούς τους. Σκοπός τῶν συναντήσεων αὐτῶν εἶναι ἡ ἀποφυγή παρανοήσεων καί κακῶν νοοτροπιῶν ἀπέναντι στοὺς μετανάστες καί ἡ καλλιέργεια εὐλικρινοῦς ἐπικοινωνίας καί ἀλληλογνωριμίας. Τελευταῖα ἐξετάζονται καί οἱ ἐπιπτώσεις τῆς κρίσεως στοὺς μετανάστες. Ἡ ὑλική βοήθεια στοὺς μετανάστες παρέχεται ἀδιάκριτα, ὅπως καί στοὺς ἄλλους συμπολίτες τῆς πατρίδος μας.

Τί μποροῦσε νά κάνει ἡ Ἐκκλησία καί δέν τό ἔκανε καί ποιοί τήν ἐμπόδισαν;

Πολλά θά μποροῦσε νά κάνει ἡ Ἐκκλησία ἀκόμη, ἐάν εἶχε τά ἀνάλογα χρήματα καί τήν ἀμέριστη

συμπαράσταση της Πολιτείας. Πολλές φορές μᾶς καταλαμβάνει πικρία, ἐάν σκεφθοῦμε τί ἔχει δώσει ἡ Ἐκκλησία στήν Πολιτεία γιά τό λαό μας καί ποιά ἦταν ἡ συμπεριφορά τῶν κρατούντων ἀπέναντι σ' Αὐτήν. Ἀναφέρουμε ἐνδεικτικά μερικά στοιχεῖα ἀπό τό ἄρτι κυκλοφορήσαν βιβλίο τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου ὑπό τόν τίτλο «Ἐκκλησιαστική Περιουσία καί Μισθοδοσία τοῦ Κλήρου». Πρῶτα πρῶτα τονίζεται ἡ βαθιά ἄγνοια τῶν κρατούντων καί ἄλλων πολλῶν Ἑλλήνων καί ξένων γύρω ἀπό τά οἰκονομικά τῆς Ἐκκλησίας. Νομίζουν πῶς ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀμύθητη περιουσία, ἐνῶ ἡ πραγματικότητα εἶναι ὅτι τά σημερινά διαθέσιμα χρήματα τοῦ Κεντρικοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἐπαρκοῦσαν μέχρι τόν περασμένο Δεκέμβριο τοῦ 2011. Καί τό πρῶτο πρόβλημα πού ἀναφύεται εἶναι μέ τήν πληρωμή τῶν διακοσίων περίπου ὑπαλλήλων, πού μισθοδοτοῦνται ἀπό τόν Ἐκκλησιαστικό Ὁργανισμό³⁵.

Δέν εἶναι μόνο ἡ ἠθελημένη ἢ μή ἄγνοια τῶν κρατούντων, ἀλλά καί τό ὅτι «πολλοί δημοσιογράφοι καί διάφορα Μ.Μ.Ε., ἐνῶ ἔχουν τίς δυνατότητες νά προσεγγίσουν τό θέμα μέ ἀντικειμενικότητα καί νά ἐκφράσουν τήν ἀλήθεια, προτιμοῦν τό δρόμο τῆς ἀνεξέλεγκτης φαντασίας, ἐπιδίδονται στό ἄθλημα τῆς καχυποψίας καί τῆς ἀνειλικρίνειας καί κάνουν λόγο γιά θησαυρούς καί πακτωλούς χρημάτων, πού δῆθεν κρύπτονται ἀντάρεσκα καί ἐγωιστικά σέ ἐκκλησιαστικά θησαυροφυλάκια»³⁶. Ἀκόμη καί διακεκριμένοι ἐπιστήμονες, ἀγνοώντας τήν σημερινή Ἐκκλησιαστική κατάσταση, προτείνουν δήμευση τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, παύση τῆς μισθοδοσίας τοῦ κλήρου καί πολλά ἄλλα³⁷. Ντόπιες καί ξένες ἐφημερίδες ἀναμασοῦν τά μυθεύματα γιά τεράστια περιουσία τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπό τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους μέχρι σήμερα τό 96% τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ἔχει παραχωρηθεῖ, δημευθεῖ καί ἀπαλλοτριωθεῖ ἀπό τό κράτος, χωρίς οὐσιαστικές ἀποζημιώσεις. Στό βιβλίο τοῦ Μακαριωτάτου ὑπάρχουν λεπτομερεῖς πίνακες ἑκατοντάδων ἐκκλησιαστικῶν ἀγροτικῶν κτημάτων ἄνευ καταβολῆς ἀποζημιώσεων μέχρι σήμερα³⁸. «Ὅλες αὐτές οἱ δημεύσεις, παραχωρήσεις καί ἀπαλλοτριώσεις ὑπόβαθρο εἶχαν τή μισθοδοσία τοῦ κλήρου. Θά μπορούσαμε νά ποῦμε πῶς ἡ μισθοδοσία τῶν κληρικῶν μας ἀγοράσθηκε μέ βαρύτατο λύτρο καί τί-

μημα. Ἐδῶ δέν πρέπει νά παραβλέψουμε καί τά δικά μας, δηλ. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως λάθη. Ἀναφέρουμε ἐνδεικτικά μερικές προσφορές τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετρᾶκη, ὅπου καί εὐρισκόμεθα, ὡς δείγματα καλῆς θελήσεως τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τό κράτος. Παραχωρήθηκαν ἐκτάσεις γιά τό στρατωνισμό τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ (ὅπου εἶναι σήμερα ἡ Ἐθνική Πινακοθήκη). Ἡ ἔκταση ὅπου εἶναι σήμερα τό Ναυτικό Νοσοκομεῖο, ὁ Ἀνδριάντας τοῦ Βενιζέλου, τό Μέγαρο Μουσικῆς, ἡ Ἀμερικανική πρεσβεία, ἡ Πλατεία Στέγη Πατρίδος, τό Πολεμικό Μουσεῖο, ἡ Μαράσλειος Ἀκαδημία, τό Νοσοκομεῖο Εὐαγγελισμός, τό Πολυτεχνεῖο, ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἡ Ἐθνική βιβλιοθήκη, τό Ἀρεταίειο Νοσοκομεῖο, τό Νοσοκομεῖο Παιδῶν, τό Νοσοκομεῖο Σωτηρία, ἔκταση 250 στρεμμάτων στό Γουδί πρὸς ἐξυπηρέτηση στρατιωτικῶν ἀναγκῶν, ἡ Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, τό Μετσόβιο Πολυτεχνεῖο κ.ἄ.³⁹.

Ἄς δοῦμε ἀπό τή μεγάλη περιουσία τῆς Ἐκκλησίας τί ἔχει ἀπομείνει. Γενικό Σύνολο Δασῶν καί Δασικῶν ἐκτάσεων 224.416,924 στρέμματα καί Γενικό Σύνολο χορτολιβαδικῶν ἐκτάσεων 7.552,628 στρέμματα. Χιλιάδες στρέμματα εἶναι δάση, πού δέν μποροῦν νά ἀξιοποιηθοῦν.

Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι τά δεσμευμένα ἀκίνητα ἀπό τό κράτος, πού ἐάν ἀπεγκλωβίζονταν, θά παρείχαν τή δυνατότητα νά τά ἀξιοποιήσει ἡ Ἐκκλησία καί νά διαθέσει τά προϊόντα χρήματα σέ ἔργα ἀγάπης καί φιλανθρωπίας. Ἐχουν δεσμευθεῖ π.χ. στήν περιοχή Βουλιαγμένης συνολική ἐπιφάνεια 603.263,68 τ.μ. μέ συνολική ἀντικειμενική ἀξία 347.739.914,40 εὐρώ. Στήν περιοχή τῶν Ἀθηνῶν συνολική ἐπιφάνεια 16.314,52 τ.μ. μέ συνολική ἀντικειμενική ἀξία 32.234.881,25 εὐρώ. Στήν περιοχή Θεσσαλονίκης συνολική ἐπιφάνεια 3.861,46 τ.μ. μέ συνολική ἀντικειμενική ἀξία 7.381.946,53 εὐρώ.

Ἐάν ἀπεδεσμεύοντο ὅλα αὐτά, τότε ἡ Ἐκκλησία θά εἶχε στά χέρια της μιά οἰκονομική ἄνεση γιά τά καλά της ἔργα. Πάντοτε δίδονται ὑποσχέσεις πῶς θά τακτοποιηθεῖ τό ζήτημα, ἀλλά παραμένουν μόνο ὑποσχέσεις, χωρίς νά ὑλοποιηθοῦν ποτέ.

Ἐπειδή κατά κανόνα ἀκούγεται πῶς ἡ Ἐκκλησία φοροδιαγύγει ἢ εἶναι ὁ μοναδικός στήν Ἑλλάδα θεσμός πού ἀπαλλάσσεται σκανδαλωδῶς, οἱ οἰκονομικές ὑπηρεσίες τῆς Ἐκκλησίας μας μᾶς

πληροφοροῦν πὼς τὸ 2011 κατεβλήθησαν φόροι ἐκ μέρους τῆς Ε.Κ.Υ.Ο καὶ τῶν ἱερῶν Μητροπόλεων (Μονές, Ἐκκλησιαστικά Ἰδρύματα, Ἐνορίες) ὕψους 12.584.139,92 εὐρώ.

Ἀναλυτικότερα πληρώνουμε τοὺς ἑξῆς φόρους:

1. Φόρο ἐπὶ τῶν κατ' ἔτος μισθωμάτων, πού εἰσπράττει τὸ Κράτος ἀπὸ ἀκίνητα, μέ συντελεστή 20% ἐπὶ τῆς ἀξίας τους.

2. Συμπληρωματικὸ φόρο ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων ἀπὸ οἰκοδομές καὶ ἐκμισθώσεις γαιῶν, μέ συντελεστή 3%.

3. Προκαταβολὴ τοῦ φόρου (γιά τὸ ἐπόμενο ἔτος), μέ συντελεστή 55% ἐπὶ τῆς ἀξίας του παραπάνω συμπληρωματικοῦ φόρου.

4. Φόρο ἐπὶ τῆς ἀκίνητης περιουσίας, μέ συντελεστή 3% ἐπὶ τῆς ἀντικειμενικῆς ἀξίας τῶν ἀκινήτων (ἐκτός ἂν πρόκειται γιά οἰκοδομήματα λατρευτικῆς, θρησκευτικῆς ἢ κοινωφελούς χρήσεως π.χ. Ἱ. Ναοί, γηροκομεῖα, χῶροι συσσιτίων).

5. Φόρο ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν καὶ δωρεῶν, μέ συντελεστή 0,5% ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν δωρηθέντων.

6. Χρέος χαρτοσήμου καὶ δικαιώματα ΟΓΑ συνολικοῦ ποσοστοῦ 2,40% ἐπὶ χρηματικῆς παροχῆς πιστῶν πρὸς τοὺς Ἱ. Ναοὺς λόγω ἱεροπραξιῶν.

Ἐπίσης τὰ νομικά πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας παρακρατοῦν καὶ ἀποδίδουν στίς Δ.Ο.Υ. τὰ παρακάτω φορολογικά ἔσοδα:

1. Φόρο μισθῶν ὑπηρεσιῶν γιά τοὺς ἐκκλησιαστικούς ὑπαλλήλους καὶ συνεργάτες τους, πού ἀμείβονται ἀπὸ τὸν προϋπολογισμό τους.

2. Φ.Π.Α. μέ τοὺς προβλεπόμενους συντελεστές γιά ὑπηρεσίες καὶ ἀγαθά.

3. Φόρο εἰσοδήματος μέ συντελεστή 8% σέ ὅλα τὰ τιμολόγια παροχῆς ὑπηρεσιῶν.

4. Φόρο εἰσοδήματος μέ συντελεστή 4% σέ ὅλα τὰ δελτία ἀποστολῆς ἀγαθῶν καὶ μέ συντελεστή 1% γιά τὰ ὑγρά καύσιμα.

Ἡ Ἐκκλησία δέ ζήτησε ποτέ ἄνιση μεταχείριση ἐν σχέσει μέ τὰ ἄλλα θρησκευτά καὶ δόγματα καὶ μέ τοὺς ὑπόλοιπους φορολογούμενους μὴ κερδοσκοπικούς ὀργανισμούς τῆς χώρας⁴⁰.

Τί πρόκειται νά κάνει ἡ Ἐκκλησία

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μᾶς δίνει ἕνα χαρακτηριστικὸ τοῦ ἀνθρώπου: «διπλοῦν γάρ τοῦτο τὸ ζῶον, ὁ ἀνθρώπος, λέγω, ἐκ δύο συγκείμενος οὐσιῶν, τῆς μὲν αἰσθητῆς, τῆς δέ νοητῆς,

ψυχῆς, λέγω, καὶ σώματος, καὶ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν γῆ συγγένειαν ἔχων»⁴¹. Ἀφοῦ τὸ πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο στοιχεῖα, τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, ἡ Ἐκκλησία θά φροντίσει μέ ὅλες τῆς τίς δυνάμεις νά ἐνισχύσει τὸν ὅλον ἀνθρώπο. Ἄλλωστε ὁ Χριστός, ὅταν ἔγινε ἀνθρώπος, τὸν ὅλον ἀνθρώπο προσέλαβε. Αὐτὸν τὸν ἀνθρώπο πού εἶναι «ἐν μικρῷ μέγας», πού εἶναι «ἐπόπτης τῆς ὄρατῆς κτίσεως καὶ μύστης τῆς νοουμένης, Βασιλεὺς τῶν ἐπὶ γῆς, βασιλευόμενος ἄνωθεν, ἐπίγειος καὶ οὐράνιος, πρόσκαιρος καὶ ἀθάνατος, ὄρατός καὶ νοούμενος, μέσος μεγέθους καὶ ταπεινότητος, πνεῦμα καὶ σὰρξ. Πνεῦμα διὰ τὴν χάριν καὶ σὰρκα διὰ τὴν ἔπαρσιν...ζῶον ἐνταῦθα οἰκονομούμενον καὶ ἀλλαγῷ μεθιστάμενον, καὶ πέρασ τοῦ μυστηρίου, τῇ πρὸς Θεὸν νεύσει θεοούμενον»⁴². Δέν ἐπιτρέπεται νά τηροῦμε ἀπέναντι στὸν ἀνθρώπο μονοφυσικὴ στάση· ὅλα νά γίνονται γιά τὸ σῶμα. Οὔτε πάλι νά περιοριζόμεθα μόνο στὰ λεγόμενα «πνευματικά». Ἡ Ἐκκλησία θά ἐνθαρρύνει στὸν καιρὸ αὐτὸ τῆς κρίσεως μέ κηρύγματα, ὁμιλίες, λειτουργίες, ἐξομολογήσεις, κατηχήσεις, προσωπικὲς ἐπαφές, ἀνοχές καὶ ἄλλες παραστάσεις τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ μας πού ἔχει καταπέσει καὶ κινεῖται μεταξὺ τῆς ἀπελπισίας καὶ μοιρολατρίας. Θά τονίσουμε πὼς ὅλοι οἱ πειρασμοὶ ἔχουν ἡμερομηνία λήξεως. Μεγαλύτερη ἐπίδραση ἀπὸ τὰ ὑλικά ἀγαθά ἔχει ἡ παρουσία τοῦ ποιμένου στὴν καθημερινὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτοὶ πού κανονίζουν τίς τύχες μας πολλές φορές ἀγνοοῦν πὼς εἴμαστε πλάσματα μέ εὐαισθησίες, συναισθήματα, ἀντοχές καὶ προσδοκίες. Μᾶς ἀξιολογοῦν μέ τὰ χρήματα, μέ τοὺς φόρους, μέ τίς κρατήσεις καὶ φοροδιαφυγές. Ἀντίθετα ἡ Ἐκκλησία μας θέλει νά βλέπει τὸν καθένα σάν τὸ τιμώτατο πλάσμα τῆς δημιουργίας, γιά τὸ ὅποιο ὁ Χριστός ἔδωσε τὸ αἷμα Του.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὸ Χριστό καὶ πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ θά μᾶς δραστηριοποιήσει καὶ σέ ἐνέργειες πού θά ἐξυπηρετοῦν καὶ τίς ὑλικές ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου, εἴτε αὐτές εἶναι τροφές, φάρμακα, νοσηλευτικὲς ὑπηρεσίες, στέγη πτωχῶν καὶ καταφρονημένων, παροχές σέ παιδιά καὶ κακοποιημένους ἀνθρώπους, σπουδές νέων κ.ἄ. Ὅλα αὐτὰ δέν εἶναι γιά τὴν Ἐκκλησία ἀφορμές γιά νά ἐπιδειχθεῖ, ἀλλὰ εὐκαιρίες, γιά νά ἐκφράσει τὴν ἀγάπη τῆς στὴν

εικόνα του Θεού, δηλαδή στον άνθρωπο. Στην προσπάθειά μας αυτή επιθυμούμε να έχουμε τη συμπαράσταση της Πολιτείας. Πολλές φορές από επίσημους φορείς διαπιστώνουμε μία βαθειά άγνοια για τα όσα συμβαίνουν στην Έκκλησία. Έτσι ακούγονται απόψεις παντελώς απαράδεκτες για την παρουσία της Έκκλησίας, τη μισθοδοσία του κλήρου, του μισθού των Αρχιερέων ή αποκρύπτεται σκοπίμως ή ιδιοτελώς ή πραγματικότητα της προσφοράς της Έκκλησίας στο λαό. Θέλουμε την Πολιτεία να μάς συμπαρασταθεί στο βαρύ έργο μας κι όχι να μάς βλέπει καχύποπτα και αντιπάλους της. Επίσης από την Ευρωπαϊκή Ένωση θέλουμε να έχουμε τη βοήθειά της. Ήδη η Διαρκής Ίερά Σύνοδος έστειλε επιστολή στον Πρόεδρο Μπαρόζο και εκθέτει τις απόψεις της για την κρίση και τί περιμένουμε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην επιστολή αυτή επισημαίνεται πως ο σύγχρονος ευρωπαϊκός πολιτισμός διέρχεται μία νέα κρίση, κρίση αξιοπιστίας της πολιτικής και των πολιτικών προσώπων, κρίση εμπιστοσύνης των πολιτών απέναντι στους θεσμούς και μάλιστα τους ευρωπαϊκούς. Ο Χριστιανισμός, συνεχίζει η επιστολή, όπως και κάθε άλλη θρησκευτική κοινότητα, δεν μπορεί να κλείνει τα μάτια του απέναντι στα τεράστια προβλήματα της ανθρωπότητας, τα όποια δεν είναι μόνον οικονομικά και πολιτικά, αλλά προπάντων ήθικου χαρακτήρα. Τονίζεται επίσης ότι η Έκκλησία δεν μπορεί να αποδεχθεί την χρεωκοπία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και δεν μπορεί να συγχωρέσει την πτώχευση των αξιών⁴³. Απαντώντας στην επιστολή αυτή της Ίερας Συνόδου ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, γράφει ότι στηρίζεται το έργο που κάνει η Έκκλησία της Ελλάδος, σ' αυτή τη δύσκολη πορεία για τη χώρα μας και προσβλέπει στην ενίσχυση της συνεργασίας για να μπορέσει η Ελλάδα να βγει από την κρίση⁴⁴.

Ός Έκκλησία καταδικάζουμε τις τοκογλυφικές διαθέσεις ορισμένων κρατών εις βάρος του ελληνικού λαού. Δεν θα σταματήσουμε να προσευχόμαστε, να λειτουργούμε, να παρέχουμε υλικά αγαθά και χρήματα, να ενισχύουμε και να βοηθούμε τους άναξιοπαθούντες, να κηρύττουμε το Χριστό, αλλά και να είμαστε πρόθυμοι, να ενισχύσουμε και υλικά άδιακρίτως κάθε άνθρωπο που ζητάει τη βοήθειά μας. Πνευματική και υλική βοήθεια θα

πηγαίνουν μαζί εξυπηρετώντας το πρόσωπο που λέγεται άνθρωπος.

Θά μου επιτρέψετε να τελειώσω με μία ευχή για την κρίση, την όποια μου ζήτησε ο σεβαστός και αγαπητός εν Χριστώ Άδελφός Άγιος Φλωρίνης κ. Θεόκλητος να γράψω με την ευκαιρία ενός μικρού επίκαιρου βιβλίου που αναφέρεται σ' αυτήν.

Κύριε ο Θεός ήμων, ο δείξας τό έλεός Σου εν πάσι τοῖς προσιούσι σοι και έξαιουμένοις τουτο, ο ευμήχανος και ποικίλα έχων της σωτηρίας τά φάρμακα, «ο πατήρ των οικτιρμών και Θεός πάσης παρακλήσεως, ο παρακαλών ήμās επί πάση τη θλίψει ήμων»⁴⁵, ο διά του μονογενοῦς Σου Υἱοῦ πληροφορήσας ήμās ότι «οικτίρμων»⁴⁶ υπάρχεις και πολέλεος, «ο έλεων πάντα, οτι πάντα δύνασαι και παρορῶν άμαρτήματα ανθρώπων εις μετάνοιαν»⁴⁷, ο παρακινήσας τον προφητάνακτα Δαβίδ ειπεῖν· «καθαρισθήσομαι από άμαρτίας μεγάλης»⁴⁸ τη δυνάμει σου, ο μη θέλων τον θάνατον του άμαρτωλοῦ, πρόσδεξαι εν ταύτη τη ώρα την δέησιν ήμων υπέρ του Έθνους και της Πατρίδος ήμων. Πάντες γάρ οι ομοπάτριδες κείμεθα επί ξυροῦ άκμης των θλίψεων οδονόμενοι επί τη χλεύη και καταφρονήσει της φιλάτης ήμων πατρίδος, οὔ μὴν αλλά και τη δυστυχία των κατοίκων αυτής. Όντως εκ τε των άμαρτιών ήμων και εκ της ενεστώσης οικονομικής ανάγκης και της πνευματικής κρίσεως των Έθνῶν κατέστημεν άνθρωποι θλίψιν μόνιμον έχοντες και Έθνος υπό των άλλων Έθνῶν όνειδιζόμενον.

Δός, οῦν, ήμῖν, Κύριε ο Θεός ήμων άνεσιν βίου, πάντα τά χρειώδη της καθ' ήμέραν επί της γῆς ήμων διαβιώσεως, μετάνοιαν διά τās παραλείψεις και άμαρτίας ήμων, έλευθεριαν εκ των πολλών δυσσιώνων λογισμών, πίστιν βεβαίαν προς Σέ, έλπίδα επί τά βελτίω των όγληρών ήμων καταστάσεων άκαταίσχυντον, χαράν εν ταῖς καρδίαις ήμων σταθιράν. Έξάγαγε ήμās εκ των λυπηρῶν επί τά θυμηδέστερα, εκ των στενωπών της άπελπισίας εις τον διάυλον του θάρρους, εκ της όλισθηρῆς όδοῦ της άπωλείας εις την άτραπόν της σταθερότητας, εκ της άπιστίας εις την πίστιν, φανερών τοῖς πάσι τον δρόμον της άληθινῆς ζωῆς.

Ότι σύ εἶ η πηγή της ζωῆς και σοῖ την δόξαν αναπέμπομεν τῷ Πατρί και τῷ Υἱῷ και τῷ Άγίῳ Πνεύματι, νῦν και άεί και εις τούς αἰῶνας των αἰώνων. Άμήν.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. *Ύμνοι θείων ἐρώτων*, S.C., τ. 174, σελ. 194.
2. *Εἰς τοὺς Ἀνδριάντας*, 7η ὁμιλία, ἐκδ. «ΛΟΓΟΣ», τ. 8ος, σελ. 129.
3. PG 37, 1300A.
4. Ἰω. 17, 23.
5. Γρηγορίου τοῦ Σιναΐτου, *Κεφάλαια πάνυ ὠφέλιμα*, ἐκδ. Ἀστήρ, Φιλοκαλ. τ. Δ', σελ. 38.
6. PG 61, 343-344.
7. *Ἐπίτομον Λεξικόν Ἑλληνικῆς Γλώσσης*, ὑπὸ Δημητρίου Σ. Ζαλούχου, ἐν Ἀθήναις, Ἐκδοτικόν Κατάστημα Γεωργίου Δ. Φέξη, 1899, σελ. 549).
8. *Λεξικόν Ὀμηρικόν*, ὑπὸ Ἰ. Πανταζίδου, ἐν Ἀθήναις, Βιβλιοεκδοτικά Καταστήματα Ἀναστασίου Δ. Φέξη, 1901, σελ. 500.
9. Ἀνθίμου Γαζῆ, *Λεξικόν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης*, Ἀθῆναι 1839, σελ. 240.
10. Δημητράκου Δ.: *Μέγα Λεξικόν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης*, τ. 5ος, 1956, σελ. 4133.
11. Λεξικό τῆς νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσας, Κέντρο Λεξικολογίας, Ἀθῆναι 1998, σελ. 965.
12. Newsbomb.gr, ἄρθρον ΚΟΙΝΩΝΙΑ τῆς 24.11.2011.
13. *Ὅπ.π.*
14. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, PG 53, 22.
15. *Ψ*. 48,3.
16. *Ἀποφθέγματα Γερόνων*, PG 65, 136B.
17. *Ματθ.* 25, 40.
18. PG 35, 870.
19. *Ματθ.* 5, 45.
20. *Μάρκ.* 6, 34.
21. *Ματθ.* 14, 14.
22. *Ὅπ.π.*, στ. 19-20.
23. Βλ. Ἰω. 6,27.
24. *Ἐρμηνεῖα εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον*, PG 123, 1300A.
25. *Ρομφαία*, 2 Φεβρουαρίου 2012.
26. Βλ. *Πρόλογον* εἰς τὸ ἡμερολόγιον τῆς Ἀποστολῆς τοῦ 2012.
27. Στοιχεῖα προσφερθέντα ἀπὸ τὴν Μ.Κ.Ο. Ἀποστολή.
28. Ἐκ τῶν προσφερθέντων στατιστικῶν στοιχείων τῆς Μ.Κ.Ο.
29. Περιοδικό *Παρέμβαση*. Ἀπρίλιος 2000, τεύχος 51 καὶ *Ἐνιαύσιον* 2000, σελ. 66.
30. *Α' Κορ.* 16,3.
31. *Περί ἐλεημοσύνης*, ἐκδόσεις Διώτη, τ. 36ος, σελ. 199.
32. *Ὅπ.π.*, σελ. 205.
33. *Ματθ.* 5, 7.
34. *Εἰς τὴν θεῖαν Λειτουργίαν*, S.C., τ. 4, σελ. 114.
35. Ἰερωνύμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν: *Ἐκκλησιαστικὴ Περιουσία καὶ Μισθοδοσία τοῦ Κλήρου*, Ἀθῆναι 2012, σελ. 13).
36. *Ὅπ.π.*, σελ. 11.
37. *Ὅπ.π.*
38. *Ὅπ.π.*, σελ. 85.
39. *Ὅπ.π.*, σελ. 189.
40. *Δελτίο Τύπου* τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς 22ας Φεβρουαρίου 2012.
41. *Εἰς τὴν ἀσάφειαν τῶν προφητειῶν*, PG 56, 182.
42. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, *Λόγος ΛΗ'*, ΕΠΕ, τ. 5ος, σελ. 52.
43. Βλ. Ἐπίσημη Ἱστοσελίδα Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, iaath.gr, Παρασκευὴ 14 Ὀκτωβρίου 2011.
44. Βλ. Romfea.gr, 24ωρο Ἐκκλησιαστικὸ Πρακτορεῖο Εἰδήσεων, Πέμπτη 8 Δεκεμβρίου 2011.
45. *Β' Κορ.* 1, 3.
46. *Λουκ.* 6, 3.
47. *Σοφ. Σολ.* 11, 23.
48. *Ψ*. 18, 4.

Εισηγητική Έκθεση επί του σχεδίου Κανονισμού «περί Έφημερίων»

Του Σεβ. Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κ. Προκοπίου

(Εισήγηση στην Έκτακτη Σύνοδο της Ι.Σ.Ι., 8.3.2012)

Μακροτότατε Πρόεδρε,
Σεβασμιώτατοι, Άδελφοί,

Η Διαρκής Ίερά Σύνοδος, καταρτίζουσα την Ήμερησίαν Διατάξιν τών εργασιών της παρούσης έκτακτου Συνελεύσεως ήμων, απέφασεν, ίνα αναθέση εις την ελαχιστοτητά μου, όπως εισηγηθώ επί του Σχεδίου Κανονισμού «περί Έφημερίων» τά δέοντα, προκειμένου ή Άνωτάτη Έκκλησιαστική Άρχή εγκρίνη αυτόν (Έγγραφον Δ.Ι.Σ. ύπ' αριθμ. πρωτ. 907/333/20.2.2012).

I. Διαδικασία συντάξεως Σχεδίου Κανονισμού

Η ως άνω απόφασις εϋθέως συναρτάται προς προηγουμένην (Έγγραφον Δ.Ι.Σ. ύπ' αριθμ. πρωτ. 7303/3178/19.12.2011), καθ' ήν τό έντολοδόχον της Ι.Σ.Ι. διαρκές Συνοδικόν Όργανον συνίστη την, «ως οϊόν τε τάχιον», σύγκλησιν της επί τών Δογματικών και Νομοκανονικών Ζητημάτων Συνοδικής Έπιτροπής «μετά την έκδοση του νέου Νόμου 4024/2011 “Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, έναϊο μισθολόγιο-βαθμολόγιο, εργασιακή έφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015” (Φ.Ε.Κ. 226/27.10.2011, τ. Α΄), και έν όψει τών προνοιών του νόμου περί κατατάξεως τών Κληρικών εις βαθμολογικές Κατηγορίας, έκ τών όποιών έξαρτάται και ή μισθολογική ανέλιξις αυτών, αλλά και κατόπιν της προβλέψεως περί συστήματος κρίσεως τών Κληρικών προς βαθμολογικήν και μισθολογικήν προαγωγήν αυτών». Υπό την πίεσιν ώρισμένων διατάξεων της νέας νομοθεσίας, διά της όποιας οί Έφημέριοι (και οί λαϊκοί έκκλησιαστικοί ύπάλληλοι, οί κατέχοντες θέσεις έκ της μετατροπής τών διακονικών) διά πρώτην φοράν έντάσσονται άπ' ευθείας εις τό έναϊον μισθολόγιον τών δημοσίων ύπαλλήλων (έδαφ. ζ΄,

παραγρ. 1 άρθρ. 4 του ν. 4024/2011), απέφασεν ή Δ.Ι.Σ. όπως «έπεξεργασθή και επικαιροποίησι βάσει τών νέων νομικών παραμέτρων, τους Κανονισμούς της Ίερας Συνόδου 2/1969 “περί Έφημερίων”, 5/1977 “περί έκκλησιαστικών ύπαλλήλων” και 8/1979 “περί Ίερών Ναών και Ένοριών»». Ταυτοχρόνως ύπεδείκνυνεν και την διεύρυνσιν αυτής και δι' άλλων προσώπων: «άχρι της ύποβολής προτάσεως έκ μέρους Υμών προς την Διαρκή Ίεράν Σύνοδον, εις την ως άνω Συνοδικήν Έπιτροπήν δύναται ίνα προσέρχωνται οί: 1. Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης κ. Ίερόνυμος Νικολόπουλος, Β΄ Γραμματεύς της ίερας Συνόδου, 2. Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης κ. Χερουβείμ Βελέτζας, Υπεύθυνος Γραφείου Προσωπικού της Ίερας Συνόδου, 3. Έντιμότατος κ. Θεόδωρος Παπαγεωργίου, Εϊδικός Νομικός Σύμβουλος παρά τη Ίερά Συνόδω, και 4. Άξιότιμος κ. Βασίλειος Ντάγκαλος, Γραμματεύς της Ίερας Μητροπόλεως Θήρας, Άμοργού και Νήσων», ασχοληθέντων «μετά τών άχρι τουδε αναφνεύτων προβλημάτων εφαρμογής του ως άνω νόμου» (τόν 4024/2011).

Η έντολοδόχος της Δ.Ι.Σ. Συνοδική Έπιτροπή άμέσως (τήν 9.1.2012), άφού έκρινεν ότι ή έκ παραλλήλου και ταυτόχρονος έπεξεργασία και επικαιροποίησις τών Κανονισμών 5/1977 «περί κώδικος έκκλησιαστικών ύπαλλήλων» και 8/1979 «περί Ίερών Ναών και Ένοριών», ως άπαιτούσαι έκτεταμένην μελέτην και χρόνον πολύν, απέφασεν να περιορισθή εις τόν νέον Κανονισμόν περί Έφημερίων, ό όποιος θά αντικαταστήση τόν Κανονισμόν 2/1969 κατά τό μέρος (άρθρα 33 και έξ. ήτοι περί Έφημερίων), τό όποϊον έκτοτε έξακολουθηί να ισχύει (διά της μεταβατικής διατάξεως του άρθρου 67 του ν. 590/1977 περί Καταστατικού

Χάρτου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος). Συνεδριάσασα, ἐπελήφθη καί ἐμελέτησεν, κατ' ἀρχήν καί μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς, τά εἰς τόν διαχρονικῶς θεμελιώδη τοῦτον Κανονισμόν ἀφορῶντα, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ προμνησθέντος Νόμου. Ἐνημερωθεῖσα προσέτι διὰ τὰς προθέσεις τῶν ἀρμοδίων τῆς Πολιτείας καί τῶν περὶ τὸ ἐνιαῖον μισθολόγιον νομοθετικῶν προσφάτων ρυθμίσεων, ἀνεθεσεν εἰς τόν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς Καθηγητὴν κ. Σπυρίδωνα Τρωϊάνον τὴν ἐκπόνησιν Σχεδίου Κανονισμοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ συναπεφάσιζαν τὰ μέλη αὐτῆς.

Τό οὕτω καταρτισθέν πρῶτον Σχέδιον Κανονισμοῦ περὶ Ἐφημερίων, ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν πολὺωρον Συνεδρίαν αὐτῆς (τῆς 6ης Φεβρουαρίου ἐ.ἔ.), μελετήσασα διεξοδικῶς ἄρθρον πρὸς ἄρθρον, προσθαφαιρέσασα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κριτηρίων τῆς κανονικῆς παραδόσεως καί τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τῶν νόμων, μετὰ τὴν ἐπεξεργασίαν καί ὀλοκλήρωσιν τοῦ Σχεδίου ὑπέβαλεν τοῦτο τῇ Διαρκεῖ Ἱερά Συνόδῳ πρὸς περαιτέρω ἐπεξεργασίαν καί ψήφισιν ὑπ' Αὐτῆς καί ὑπὸ τῆς Ι.Σ.Ι. τελικὴν ἔγκρισιν.

II. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς δομῆς καί τοῦ περιεχομένου

Πρὸς εὐκόλυνσιν τῆς κατανοήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Σχεδίου, ἐπισήμανσιν θεμελιωδῶν δομικῶν ἀρχῶν καί κανονικῶν δεδομένων, τὰ ὁποῖα διήκουν διὰ μέσου τῶν ἄρθρων αὐτοῦ, καί ἀνάδειξιν τῶν ἐκ τῶν νέων θεσμοθεσιῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τοῦ ἔφημεριακοῦ ἱεροῦ Κλήρου, παραθέτομεν τὰς ἀκολουθούσους γενικὰς παρατηρήσεις καί διασαφήσεις:

1. Εἰς τὸ προοίμιον τοῦ Σχεδίου Κανονισμοῦ ἀποκλειστικῶς παρατίθενται μόνον αἱ εὐθέως εἰς τοῦτον ἀναφερόμεναι ἐξουσιοδοτικαὶ διατάξεις τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 37 καί τῆς 2 τοῦ 38, ὡς καί τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἄρθρου 36, τὴν καλύπτουσιν τόν σχετικόν καί ἐφαρμοζόμενον ἀπὸ τὸ 1979 Κανονισμόν 8 περὶ Ἱερῶν Ναῶν καί Ἐνοριῶν. Οὕτως ἡ ἀναγραφὴ μόνον τῶν ἐπωφελῶν διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν, ὑπὸ τοῦ Κ.Χ.Ε.Ε. παρασχεθεισῶν εἰς τὰ Συνοδικὰ Ὕργανα ἐξουσιοδοτήσεων πρὸς

ρύθμισιν διὰ κανονιστικῶν ἀποφάσεων εἰδικῶν ἐσωτερικῶν τῆς Ἐκκλησίας ζητημάτων, ὀρθῶς ἀπέτρεψεν, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὴν παράθεσιν ἀσχετῶν ἢ μικρῶν συνάφειαν ἔχουσων πρὸς τὸ κανονιζόμενον θέμα διατάξεων, πρακτικὴ ἀντικείμενη εἰς τὴν ἀρχήν, καθ' ἣν κανονιστικοὶ ἀποφάσεις ἐκδιδόμενοι ἄνευ ἐγκύρου νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἢ καθ' ὑπέρβασιν αὐτῆς εἶναι ἄκυροι ἢ ἀκυρώσιμοι. (Πρβλ. ἀρθρ. 67, ν. 590/1977).

2. Εἰς τὸ πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ι.Σ.Ι. Σχέδιον Κανονισμοῦ ἔχουν καταγραφεῖ συστηματικῶς αἱ εἰς τούς νόμους πρωτίστως, ἀλλὰ καί αἱ εἰς τὰς συναφεῖς ἰσχύουσας Κανονιστικὰς Ἀποφάσεις περὶ τῆς καταστάσεως τῶν Ἐφημερίων διατάξεις ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὴν Νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς Χώρας. Συγκεκριμένως ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν:

α. Ὁ Νόμος 590/1977 περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί δὴ καί τὸ Ι' κεφάλαιον (ἄρθρα 36-38), τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐνοριακὴν ὀργάνωσιν καί τόν ἔφημεριακόν κλῆρον.

β. Ὁ Κανονισμός 2/1969 περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καί Ἐφημερίων καί δὴ καί τὰ ἄρθρα 33 καί ἐξ., τὰ ὁποῖα κανονίζουν τὰ περὶ τῶν Ἐφημερίων καί θὰ ἰσχύουν ἕως τῆς δημοσιεύσεως, μετὰ τὴν ἔγκρισιν καί δημοσίευσιν τοῦ παρόντος (ἀρθρ. 67, ν. 590/1977).

γ. Ὁ Κανονισμός 8/1979, περὶ Ἱερῶν Ναῶν καί Ἐνοριῶν (ἄρθρα 1 καί 2).

δ. Ὁ Κανονισμός 5/1977, περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων.

ε. Ὁ Α.Ν. 2200/1940, περὶ Ἱερῶν Ναῶν καί Ἐφημερίων καί δὴ καί τὰ ἄρθρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν καί δέν κατηργήθησαν μετὰ τὴν θέσιν εἰς ἰσχὺ τῶν Κανονισμῶν 2/1969 καί 8/1972.

3. Μετὰ τόν νόμον 4024/2011, τόν εἰσαγάγοντα καί τὸ ἐνιαῖον μισθολόγιον-βαθμολόγιον καί νέον σύστημα βαθμολογικῆς προαγωγῆς καί μισθολογικῆς ἐξελίξεως τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους κ.λπ., (Κεφ. Β', ἀρθρ. 4-32), εἰς τὸ πεδῖον ἐφαρμογῆς αὐτοῦ περιελήφθησαν καί εἰς τὰς διατάξεις ὑπήχθησαν καί «οἱ θρησκευτικοὶ λειτουργοὶ τῶν νομικῶν προσώπων τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου

Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ» (παραγρ. 1ζ', ἀρθρ. 4), πλὴν τῶν Ἀρχιερέων (εἰδικόν μισθολόγιον) καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ 5/1978, περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων.

Ἡ τοιαύτη ρύθμιση, διὰ πρώτην φοράν εἰσαγομένη, ὀρθῶς ἀξιολογεῖται ὡς θετική διὰ τοὺς Ἐφημέριους, διότι ἡ μέχρι τοῦδε ἀκολουθούμενη διαδικασία ἀπαιτοῦσε, μετὰ τὴν ἐκάστοτε ἰσχύν τοῦ νέου νόμου περὶ τοῦ μισθολογίου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τὴν ἔκδοσιν, μετὰ μυριῶν βασάνων καὶ παρακλήσεων, κοινῆς Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως (τριῶν Ὑπουργῶν: Ἐσωτερικῶν, Δημοσίας Διοικήσεως καὶ Ἀποκεντρώσεως - Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν - Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων) διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἰσχύος καὶ εἰς τοὺς Ἐφημέριους. Παρὰ ταῦτα ὑπῆρξαν ἐπιφυλάξεις, ἐξεφράσθησαν φόβοι ἢ διευπλώθησαν ἀντιρρήσεις περὶ τῆς ἀλλοιώσεως τοῦ χαρακτήρος τοῦ θρησκευτικοῦ λειτουργοῦ καὶ ἀλλαγῆς τῆς ιδιότητος αὐτοῦ μέ ἐκείνην τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, τὸ θέμα χρήζει διευκρινίσεως, ἀλλὰ θὰ περιορισθῶ εἰς ἐλάχιστα.

Τὸ γεγονός ὅτι οἱ Κληρικοί μισθοδοτοῦνται ἀπὸ τὸ Δημόσιον, ἂν καὶ ἐρμηνεύεται ἱστορικῶς, ἐπιτείνει τὴν λανθασμένην ἐκδοχὴν, ὅτι οἱ Ἐφημέριοι μεταβάλλονται εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους. Αὐτὴν τὴν ἄποψιν ἐνισχύουν καὶ αἱ ἰδιαιτερότητες τοῦ ὑπηρεσιακοῦ καθεστώτος αὐτῶν, ἡ ὑπηρεσία των δηλαδή εἰς νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, καὶ ἡ ἀνάληψις ὑπ' αὐτῶν καθηκόντων διοικήσεως τῆς Ἐνορίας, ἡ ὁποία κατὰ τοὺς νομικιστὰς εἶναι ΝΠΔΔ.

Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τούτων κρατοῦσα ἄποψις παραμένει, ὅτι προέχει ἡ ιδιότης τῶν Ἐφημερίων ὡς θρησκευτικῶν λειτουργῶν καὶ ὄχι ὡς διοικητικῶν ὑπαλλήλων, τὴν ὁποία στηρίζει ἡ νομολογία καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου. (Πρβλ. Δημ. Νικολακάκη, Δ. Ν. Δικηγόρου, Ἡ προέχουσα ιδιότητα τῶν Ἐφημερίων ὡς θρησκευτικῶν λειτουργῶν. Ἐπιστ. Ἐπετηρίδα, Δ. Σ. Θ. 25. Θεσ/νίκη 2004). Ἄλλωστε καὶ εἰς αὐτὸν τὸν νόμον 4024/2011 διαφοροποιοῦνται, ἀπὸ τοὺς πολιτικούς ὑπαλλήλους τοῦ Δημοσίου οἱ θρησκευτικοὶ λειτουργοὶ τῶν νομικῶν προσώπων τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μι-

σθοδοτοῦνται ἀπὸ τὸ Δημόσιον καὶ τὸ γεγονός τοῦ δέν τούς καθιστᾶ δημοσίους ὑπαλλήλους. Εἶναι καὶ παραμένουν Λειτουργοὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

4. Καθ' ὅμοιον τρόπον χρήζει διευκρινίσεως καὶ τὸ θέμα τῆς ἀξιολογήσεως ἢ τῆς ἐφαρμογῆς συστήματος ἀξιολογήσεως ἐπὶ τῇ βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, ὡς ὁ νόμος (4024/2011, ἀρθρ. 7, παραγρ. 5) ὀρίζει καὶ διὰ τοὺς Κληρικούς. Συμφώνως πρὸς αὐτὴν τὴν διάταξιν τὰ ὑφιστάμενα εἰδικὰ κριτήρια ἀξιολογήσεως καὶ, τὰ συστήματα ἐπιλογῆς προϊσταμένων ἡμποροῦν νὰ διατηρῶνται ἐν ἰσχύι διὰ προεδρικῶν διαταγμάτων ἐκδιδόμενων κατόπιν προτάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Διοικητικῆς Μεταρρυθμίσεως καὶ Ἡλεκτρονικῆς Διακυβερνήσεως καὶ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ (ἐπὶ τὸν προκειμένου τῆς Ὑπουργοῦ Παιδείας διὰ Βίου Μαθήσεως καὶ Θρησκευμάτων) ἐντὸς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας δύο (2) μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου (δηλ. τέλος Δεκεμβρίου 2011). Μετὰ τὴν ἄπρακτον παρέλευσιν τῆς προθεσμίας αὐτῆς αἱ διατάξεις τοῦ Β' Κεφαλαίου τοῦ Νόμου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς κατηγορίας προσώπων τῆς παραγράφου 5, μεταξύ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ Κληρικοί. Ἄπαντες γνωρίζομεν, ὅτι ἐνῶ ὑφίστανται διὰ τὸν Κληρὸν λειτουργικὰ καὶ ἰδιαιτερότητες, δέν ὑφίστατο εἰδικόν σύστημα ἀξιολογήσεως, οὔτε εἰδικόν σύστημα ἐπιλογῆς προϊσταμένων διὰ τὰς κατηγορίας τῶν Ἐφημερίων, ἐκτὸς τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ 5/1978, τοῦ Κωδικός, δηλαδή διὰ τοὺς Ἐκκλησιαστικούς Ὑπαλλήλους. Ἦλθεν ἐν συνεχείᾳ ὁ Νόμος 4038/2012 «ἐπείγουσες ρυθμίσεις πού ἀφοροῦν στὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μεσοπροθέσμου πλαισίου δημοσιονομικῆς στρατηγικῆς 2012-2015» (Φ.Ε.Κ. 14/2.2.2012 τ. Α') καὶ διὰ τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 12 τοῦ ἀρθροῦ 1 παρατείνει τὴν προαναφερθεῖσαν προθεσμίαν κατὰ τρεῖς (3) μῆνας ἀπὸ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου, ἤτοι ἕως δύο (2) Μαΐου. Ἐπομένως μετὰ τὴν ἔγκρισιν καὶ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ εἰς τὸ ἀρθρον 11, τοῦ ὁποίου συμπεριλαμβάνονται τὰ τῆς ἀξιολογήσεως τῶν Ἐφημερίων, ἦτοι ὁ τύπος τῆς ἐκθέσεως, ὁ ὁποῖος θὰ ὀρισθῆ μέ ἀπόφασιν τῆς Δ.Ι.Σ., οἱ ἀξιολογηταί, τὰ εἰδικὰ κριτήρια ἀξιολογήσεως κ.λπ., καὶ ἡ ὅλη διαδικα-

σία της αξιολογήσεως, σχετιζόμενη άμεσα μετά της βαθμολογικής και προαγωγικής εξέλιξεως εκάστου Έφημερίου, θά ἔχη ἡ Δ.Ι.Σ. καί τήν χρονικήν εὐχέρειαν νά ὑποβάλῃ εἰς τό Ὑπουργεῖον τά διά τούς Έφημερίους εἰδικά, κριτήρια αξιολογήσεως τοῦ περί αὐτῶν Κανονισμοῦ καί νά προκαλέσῃ οὕτω τήν κατά νόμον ἔκδοσιν τοῦ σχετικοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Περαιτέρω καί ἡ ἄποψις, καθ' ἣν ἡ ἀπό μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἀποδοχή τοῦ συστήματος ἀξιολογήσεως τῶν Έφημερίων ἐξομοιώνει τούτους μετά τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἡ ὀδηγεῖ εἰς τήν μείωσιν τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν Έφημερίων, δέν εἶναι δυνατόν νά ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν.

5. Τό σύστημα βαθμολογικῆς κατατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νέου νόμου 4024/2011 κατήργησεν τό προϋφασμένον καθεστῶς τοῦ Κανονισμοῦ 2/1969, τό καθορίζον τās κατηγορίας κατατάξεως Έφημερίων εἰς Α', Β', Γ', καί Δ'. Τοῦτο παντελῶς κατηργήθη διά τῆς παραγρ. 1, τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὀρίζοντος ὅτι: «οἱ θέσεις ὄλων τῶν κατηγοριῶν ἐκπαίδευσης - Πανεπιστημιακῆς Ἐκπαίδευσης (ΠΕ), Τεχνολογικῆς Ἐκπαίδευσης (ΤΕ), Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης (ΔΕ) καί Ὑποχρεωτικῆς Ἐκπαίδευσης (ΥΕ) - κατατάσσονται σέ ἕξι (6) συνολικά βαθμούς, κατά φθίνουσα σειρᾶ», ἀπό Α'-ΣΤ' μέ εἰσαγωγικόν βαθμόν τόν ΣΤ' καί καταληκτικόν τόν Α' ἢ Β' ἢ Γ' (ὡς καθορίζεται εἰς τήν παράγραφον 3).

Εἰς τό Σχέδιον τοῦ Κανονισμοῦ δέν παρετέθησαν αἱ εἰς τόν νέον νόμον προβλεπόμεναι ρυθμίσεις. Καί ἀσφαλῶς τοῦτο δέν ἦτο εὐκόλον νά γίνῃ, ἂν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τό ἐνδεχόμενον τῆς τροποποιήσεως τοῦ νόμου καί τῆς ἔναντι τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ὑποχωρήσεως κάθε ἀντιθέτου πρὸς αὐτόν κανονιστικῆς ρυθμίσεως.

Ἡ ἀπλή ἀναφορά εἰς τά τῶν Κατηγοριῶν, Βαθμῶν καί Κλιμακίων δέν γίνεται διά νά σχολιασθῇ ἡ νά ἀναλυθῇ τό Σύστημα Βαθμολογικῆς Κατατάξεως, ἄλλα διά νά ἀναδειχθῇ ἡ ἀπόλυτος ἀνάγκη τῆς συστηματικῆς ἐπιμορφώσεως τῶν Κληρικῶν μας μέ τήν πρωτοβουλίαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐφεξῆς δέν κωλυόμεθα νά χειροτονήσωμεν κάτοχον τίτλου οἰασδήποτε κατηγορίας Ἐκπαιδύσεως (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ καί ΥΕ), οὔτε δυσκολία ὑφί-

σταται εἰς τήν μισθολογικήν κατάταξιν. Πρόβλημα γεννᾶται, ὅταν ὁ θέλων νά ἱερωθῇ δέν εἶναι πτυχιούχος Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας ἢ Θεολογικῆς Σχολῆς τῶν Πανεπιστημίων ἢ καί τῶν Ι.Ε.Κ. Ἐκκλησιαστικῆς Καταρτίσεως, καθὼς ἄλλοι τύποι ἐκκλησιαστικῶν σχολείων δέν ὑφίστανται, ἢ καί ἂν λειτουργοῦν, ὑπάρχουν κατ' ὄνομα καί δέν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν εἰς τήν κατάταξιν.

Διά τούς ὑποψηφίους πρὸς ἱερωσύνην τούς ὑπὸ τήν πίεσιν καλύψεως χειροτουσῶν ἐφημεριακῶν θέσεων χειροτονουμένους χωρὶς τίτλον ἐκκλησιαστικόν ἢ θεολογικόν, θά πρέπει νά ληφθῇ συντομισμένη μέριμνα διά τήν κατάρτισιν καί διά βίου μόρφωσιν καί ἐπιμόρφωσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Περὶ αὐτῆς ὀρίζει τό ἄρθρον 10 τοῦ Σχεδίου Κανονισμοῦ ἐγκαταλείπον τās λεπτομέρειας τῆς ὀργανώσεως εἰς τήν μέριμναν τῆς Δ.Ι.Σ.

6. Ἡ διάκρισις τῶν Έφημερίων εἰς τακτικούς καί προσωρινούς, ἐγγάμους καί ἀγάμους ἀντιστοίχως, διά τήν πλήρωσιν τῶν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων Έφημερίων, ὑφισταμένη εἰς τόν μέχρι σήμερον πορσεῖναντα εἰς ἰσχύν Κανονισμόν 2/1969 (ἄρθρα 33-53) διετηρήθη καί εἰς τό πρὸς ἔγκρισιν Σχέδιον, διότι κανονική βᾶσις παραμένει ἡ ἰδία. Ὁ Έφημέριος ἀναποσπάτως συνδέεται μετά τῆς Ἐνορίας εἰς τήν ὁποίαν ἐκλέγεται, ὁ Ἱερομόναχος καί ὁ Διάκονος μοναχός ἀνήκει εἰς τήν ἱεράν Μονήν τῆς μετανοίας του, διά τῆς ἐγγραφῆς του εἰς τό Μοναχολόγιον αὐτῆς, ὅπως καί ὁ Ἐπίσκοπος συνδέεται ἰσοβίως μετά τῆς δι' ἣν ἐξελέγη ἐπισκοπῆς του. Ἡ κανονική αὐτή ἀρχή διαχέεται εἰς πᾶσαν περίπτωσιν εἰς τās διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ, ὑπαγορεύουσα ὅτι αἱ κεναὶ ὀργανικαὶ θέσεις Έφημερίων πληροῦνται μονίμως δι' ἐγγάμων πρεσβυτέρων (τακτικοὶ ἐφημέριοι), προσωρινῶς δέ καί δι' ἀγάμων (προσωρινοὶ ἐφημέριοι), οἱ ὅποιοι χειροτονούμενοι διά τās ἀνάγκας τῆς ἱερᾶς Μονῆς, προσωρινῶς ἐξυπηρετοῦν τās ποιμαντικᾶς ἀνάγκας τῶν Ἐνοριῶν, χωρὶς νά ἀνακηρυσσονται ὑποψήφιοι Ἐφημέριοι. Κατά συνέπειαν καί αἱ ἄνευ ἀναφορᾶς εἰς συγκεκριμένην Ἐνορίαν χειροτονία, ἀπαγορεύονται ἀπολύτως κατά τούς ὅρους τῶν ἱερῶν Κανόνων, ὡς ἀπολελυμένα.

7. Εἰς τό Σχέδιον δέν συμπεριλήφθησαν διατάξεις, ρυθμιζούσαι τήν βαθμολογικήν κατάταξιν

καί ἐξέλιξιν τῶν ἤδη ὑπηρετούντων Ἐφημερίων καί Διακόνων καί τῶν μελλόντων νά ἱερωθοῦν, οὔτε αἱ εἰς τὴν μισθοδοσίαν αὐτῶν ἀφορῶσαι διατάξεις. Εἰς τὸν Νόμον (4024/2011) καί εἰς τὴν ἐρμηνευτικὴν Ἐγκύκλιον τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἀπέστειλεν τὸ Γενικὸν Λογιστήριον τοῦ Κράτους (βλ. II, 2 τῆς παρούσης), ἀναλύονται καί ρυθμίζονται λεπτομερῶς τὰ θέματα αὐτά. Τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἀλλαγῆς, τῆς τροποποιήσεως ἢ τῆς συμπληρώσεως τοῦ νόμου, ἢ ὑποχρέωσις τῆς ὑπὸ τῶν ἀσκούντων τὴν διοικητικὴν ἀρμοδιότητα ἐφαρμογῆς αὐτῶν, χωρὶς τὴν δυνατότητα ἀποκλίσεως ἀπ’ αὐτῶν διὰ τῆς κανονιστικῆς ἀποφάσεως, ὠδήγησεν εἰς τὴν ἐπαναλαμβανόμενὴν (ἄρθρα : 9, 2, 20, 4, 21, 2 καί 22) διὰ τούς Ἐφημέριους, τούς Ἱεροκλήρυκας καί τούς Διακόνους διατάξιν, καθ’ ἣν τὰ τοῦ βαθμολογίου, τῆς μισθοδοσίας, τῶν προαγωγῶν, τῆς ἀσφαλίσεως καί τῆς συνταξιοδοτήσεως διέπονται ἀπὸ τὴν ἐκάστοτε ἰσχύουσαν νομοθεσίαν, ὅπως ἀκριβῶς ὀρίζεται καί εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος: «Τὰ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐφημερίων καί τῶν διακόνων διέπονται ὑπὸ τῶν ἰσχυουσῶν ἐκάστοτε διατάξεων». (ν. 590/1977, ἄρθρον 38, 1).

8. Ὁ καθορισμὸς ἢ ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ὀργανικῶν ἐφημεριακῶν θέσεων ἀποτελεῖ ἐγχείρημα λεπτὸν καί δύσκολον. Ὁ μέχρι σήμερον ἰσχύων Κανονισμὸς 2/1979 περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καί Ἐφημερίων εἰς τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 40 ὀρίζει: «Αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τῶν ἐφημερίων ἐνοριακῶν ναῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι 8.000, ὡς διὰ Β.Δ. ὀρίζεται (ἄρθρο 2, παρ. 3, ΝΔ 126/1969), Οἱ τυχόν πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ὑπηρετοῦντες ἐφημέριοι διατηροῦνται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μέχρι τῆς καθ’ οἰονδήποτε τρόπου ἐξ αὐτῆς ἐξόδου αὐτῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφημερίων δὲν συμπίπτει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐνοριῶν». Καί ἐνῶ εἰς τὴν παραγρ. 2 τοῦ ἰδίου ἄρθρου προεβλέπετο ἡ διαδικασία καθορισμοῦ τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν ἐφημερίων τῶν Ἑνοριακῶν Ναῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς καί αἱ τυχόν συγχωνευταὶ ἐνορίαὶ ἐντὸς τοῦ ὁρίου τῶν 8.000 θέσεων, οὐδέποτε ἤρχισεν αὐτή, ἐξ ὧν, τοῦλάχιστον γνωρίζω.

Εἰς τὸ ἐνώπιον Ὑμῶν Σχέδιον δὲν καθορίζεται ἀριθμὸς ὀργανικῶν ἐφημεριακῶν θέσεων. Οὔτε ἦτο εὐκόλος ὁ προσδιορισμὸς τῶν. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐξήτησεν δι’ Ἐγκυκλίου Σημειώματος ἐξ ὧν ἡμῶν στατιστικὰ στοιχεῖα, ἀφορῶντα εἰς ἐνοριακὰ καί ἐφημεριακὰ θέματα (ΕΣ. ἀριθμ. πρωτ. 1124/646/-22.2.2011). Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐξητήθησαν τὰ στοιχεῖα καί οἱ παρόντες ἀρμόδιοι ἔδωκαν τὴν πληροφορίαν, ὅτι δὲν ἀπήντησαν ἅπαντες οἱ Ἱεράρχαι. Χρήσιμα στοιχεῖα καί προσδιοριστικὰ τῆς ὅλης ὑφισταμένης καταστάσεως, ἀλλ’ ἄγνωστα, δι’ αὐτὸ καί εἰς τὸ Σχέδιον ἐτέθη ὡς βᾶσις ἡ μία τοῦλάχιστον ὀργανικὴ θέσις ἐφημερίου εἰς ἕκαστην ἐνορίαν καί ὁ καθορισμὸς τῶν λοιπῶν θέσεων ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐνοριῶν καί τῶν οἰκογενειῶν τῆς Ἑνορίας. Ὁ ἀριθμητικὸς προσδιορισμὸς τῶν ὀργανικῶν ἐφημεριακῶν θέσεων παρεκάμφθη δι’ αὐτῆς τῆς ἐπιλογῆς.

Πληροφοροῦμαι ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον ὑποστηρίζει ὅτι αἱ ἐφημεριακαὶ θέσεις ὑπερβαίνουν κατὰ πολὺ τὰς δέκα χιλιάδας (10.000), ἂν ἀληθεύουν αἱ πληροφορίες. Ἐκτιμῶ ὅτι ἡ Δ.Ι.Σ. μὲ τὴν συνεργασίαν ὅλων ἡμῶν θὰ ἀναλάβῃ συντονισμένην πρωτοβουλίαν διὰ νά συγκεντρωθοῦν στοιχεῖα ἀκριβῆ, διὰ νά προσδιορισθοῦν ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὰς Ἑνορίας καί τούς Ἐφημέριους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (χωρὶς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης καί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Δωδεκανήσου), προσθέτουσα εἰς τὰς ὀκτὼ χιλιάδας (8.000) τοῦ Κανονισμοῦ 2/1969, τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἑνοριῶν, τῶν μετὰ τὸ 1969 καί μέχρι σήμερον νομίμως ἰδρυθεισῶν, ὡς καί τῶν ὀκτακοσίων εἴκοσι (820) ὀργανικῶν διακονικῶν θέσεων τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, περὶ συστάσεως ὀργανικῶν θέσεων διακόνων παρὰ τῆ Ἱερᾶ Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί ταῖς Ἱεραῖς Μητροπόλεσι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Α’ 112). Τὰ μετὰ ταῦτα σύνολα σχετικοποιοῦν τούς ἀκραιοὺς ἰσχυρισμοὺς καί δικαιολογοῦν τὰς ἀποκλίσεις.

III. Αἱ κατ’ ἄρθρον διατάξεις τοῦ Σχεδίου Κανονισμοῦ.

Τὸ ὑπὸ ἔγκρισιν Σχέδιον Κανονισμοῦ περὶ Ἐφημερίων ἀπαρτίζεται ἐξ εἴκοσι καί τεσσάρων (24) ἄρθρων (εἰς τὸ διανεμηθὲν Σχέδιον ἀναγράφονται 25, διότι κακῶς ὑπεδείχθη ἀπὸ τὸν ὁμιλοῦντα νά τεθῆ καί ἡ συνήθως εἰς τούς Κανονι-

σμούς περιλαμβανομένη διάταξις, ως άρθρον 24). Ειδικότερον:

Τό *άρθρον 1* διασαφηνίζει τας θεμελιώδεις έννοιαις: Έφημέριος-Ένορία, Ένοριακός Ναός.

Τά *άρθρα 2 και 3* άφοροϋν εις τούς τακτικούς και προσωρινούς έφημερίους τών ένοριακών Ναών και εις τας όργανικάς θέσεις τών έφημεριών επί τη βάσει «μία όργανική θέσις εις έκάστην ίδρυμένην Ένορίαν» και άναλόγως τοϋ άριθμοϋ τών οικογενειών έκάστης Ένορίας μέχρι και πέντε κατ' άνωτατον όριον.

Τά *άρθρα 4 έως 7* διαλαμβάνουν τά της προηγούμενης τοϋ διορισμοϋ διαδικασίας, ήτοι περί της προκηρύξεως της πρός πλήρωσιν όργανικής θέσεως Έφημερίου, περί τών ύποβαλλομένων δικαιολογητικών, της άντιστοιχίας τών μορφωτικών προσόντων τών ύποψηφίων πρός την όργανικήν έφημεριακήν θέσιν εις ένορίαν πόλεως, κωμοπόλεως ή χωρίου, περί της άνακηρύξεως τών ύποψηφίων και της εκδικάσεως τυχόν ένστάσεων.

Τά *άρθρα 8 και 9* αναφέρονται εις τά καθήκοντα και τά δικαιώματα τών Έφημεριών, τά άυτονοήτως συναγόμενα εκ τών ιερών Κανόνων και της παραδεδομένης εκκλησιαστικής και λειτουργικής πράξεως, ως πρός τά καθήκοντα, και ως πρός τά δικαιώματα, όπως αυτά καθορίζονται εις την κανονικήν παράδοσιν και εις τόν ισχύοντα Καταστατικόν Χάρτην (590/1977), εις τόν όποιον λεπτομερώς αναφέρονται εις τά επί μέρους *άρθρα* αϋτοϋ.

Τό *άρθρον 10* χαράσσει τό πλαίσιον της εκ τών πραγμάτων, όπως προανεφέρθη (II, 5) άναγκαίας και διά τοϋτο έπιβεβλημένης έπιμορφώσεως παιλαιών και νεοχειροτονουμένων Έφημεριών, μετά τας έπελθούσας άλλαγάς εις την εις κατηγορίας κατάταξιν και τό βαθμολόγιον τών Έφημεριών. Άν και αί νεοεισαχθείσαι ρυθμίσεις δέν συμπεριλήφθησαν εις τό Σχέδιον Κανονισμοϋ, ως ύποκείμενοι εις άπροβλέπτους μεταρρυθμίσεις εκ τών πιθανών άλλαγών ή τροποποιήσεων της σχετικής νομοθεσίας, άσφαλώς γνωρίζομεν εκ της ύφ' ήμών συντάξεως και ύπογραφής της διαπιστωτικής πράξεως τών εις τας ιεράς Μητροπόλεις ύπηρετούντων Έφημεριών. Ήδη εις τό παρόν *άρθρον* προβλέπεται, όπως ή Δ.Ι.Σ. και ή άρμοδια Συνοδική Έπιτροπή μεριμνήση διά την άμεσον όργάνω-

σιν και έξορθολογισμένην χωροταξικήν κατανομήν τών έπιμορφωτικών Σχολών έν συνεργασία μετά τών κατά τόπους Σεβ. Μητροπολιτών.

Τό *άρθρον 11* αναφέρεται εις την ύπό τοϋ νόμου (4024/2011) άπαιτήσιν, όπως εις την σχετικήν παρατήρησιν προηγουμένως άνεπτύχθη (II, 4) νά αξιολογώνται και οι Έφημέριοι επί τη βάσει, καθορισμένου συστήματος αξιολογητών και στοιχείων αξιολογήσεως, τά όποια προσήρμοσεν ή συντάξασα τό Σχέδιον Συνοδική Έπιτροπή εις τόν χαρακτήρα της έπισκοποκεντρικής εκκλησιαστικής διοικήσεως και εις την προέχουσαν και άμετάβλητον ιδιότητα τών Έφημεριών, ως θρησκευτικών λειτουργών και όχι δημοσίων ύπαλλήλων.

Τά *άρθρα 12 έως 16* αναφέρονται διαδοχικώς εις τας μεταθέσεις τών τακτικών έφημεριών (12), την άπόσπαση (13), την άφυπηρέτησιν λόγω ηλικίας ή άνικανότητας (14), παύσεως (15) και άπολύσεως (16) αϋτών.

Τό *άρθρον 17* διαλαμβάνει τά της χειροτονίας ως Έφημεριών έν ενεργεία ή συνταξιούχων (δημοσίων ή ιδιωτικών) ύπαλλήλων.

Τό *άρθρον 18* καθορίζει την πλήρωσιν τών ειδικών έφημεριακών θέσεων, δηλαδή τόν διορισμόν Έφημεριών εις Κοιμητήρια, Ίδρύματα φιλανθρωπικά, σωφρονιστικά κ.ά.

Τό *άρθρον 19* καθορίζει τόν διά πνευματικής άνάγκας ύπό τοϋ οικείου Μητροπολίτου διορισμόν Έερομονάχου, ως προσωρινοϋ Έφημερίου εις μίαν έως και δέκα (10) Ένορίας, διά την διακονίαν τοϋ κηρύγματος, της έξομολογήσεως και της κατηχήσεως.

Τά *άρθρα 20 και 21* διαλαμβάνουν τά τοϋ διορισμοϋ Διακόνων και Έεροκηρύκων εις όργανικάς θέσεις, τας προβλεπόμενας αρχικώς άπό τό Ν.Δ. 1398/1973 διά τούς Διακόνους, τά όποια διαδοχικώς μετετρέπησαν διά νεοτέρων νόμων και ύπουργικών Άποφάσεων και εις όργανικάς θέσεις Έεροκηρύκων εις τε την Ίεράν Άρχιεπισκοπήν Άθηνών και τας Ίεράς Μητροπόλεις της Έκκλησίας της Έλλάδος.

Τό *άρθρον 22* διαλαμβάνει, ως ειδική διάταξις, τά άφορώντα εις τούς λαϊκούς εκκλησιαστικούς ύπαλλήλους, τούς καταλαβόντας θέσεις εκ μετατροπής όργανικών διακονικών θέσεων τοϋ Ν.Δ. 1398/1973, περί συστάσεως όργανικών θέσεων

διακόνων παρά τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν καί ταῖς Ἱεραῖς Μητροπόλεσι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καί μισθοδοτούμενους ὑπό τοῦ Δημοσίου, εἰς βᾶρος τοῦ χρηματικοῦ» λογαριασμοῦ «Κεφάλαια πρὸς πληρωμὴν μισθῶν τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου» τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, καλυπτομένους δέ ὑπηρεσιακῶς ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ 5/1977, συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 5 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ν. 1476/1984.

Τὰ ἄρθρα 23 καὶ 24 ἀναφέρονται εἰς τὴν κατάργησιν ἀντικειμένων πρὸς τὸν παρόντα Κανονισμόν διατάξεως καὶ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Κατακλείων τὸ σύντομον εἰσηγητικόν σημείωμα ἐπὶ τοῦ Σχεδίου Κανονισμοῦ περὶ Ἐφημερίων, μετὰ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς ἔκφρασιν τῶν εὐχαριστιῶν πρὸς τὰ μέλη τῆς διὰ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως διηρυμένῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων, πρὸς τὸ Ἱερόν Σῶμα ἀπευθυνόμενος, παρέχω τὴν διαβεβαίωσαν, ὅτι:

Ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς κατεβλήθη, παρά τὴν ἀσφυκτικὴν πίεσιν τοῦ χρόνου, πᾶσα φροντίς καὶ μέριμνα διὰ τὴν, κατὰ τὸ δυνατόν, πληρότητα τοῦ Κανονισμοῦ, πρωτίστως δέ διὰ τὴν ἐπιτυχὴ καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν αὐτονόητον, πρόταξιν τῆς

κανονικότητος εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν διατάξεων αὐτοῦ. Ἐπεδιώχθη ἡ ἔναρμόνις κανονικότητος καὶ νομιμότητος, διὰ νὰ προληφθοῦν αἱ ἐκ προκαταλήψεων ἀντιθέσεις καὶ αἱ ὑπὸ ὠρισμένων, τὴν Ἐκκλησίαν ἀντιμαχομένων, σχηματισμῶν καὶ κύκλων, συντηρούμεναι ἀγκυλώσεις εἰς τὰς μετὰ τῆς Πολιτείας σχέσεις.

Πρὸς τὸ καλὸν καὶ ὠφέλιμον τοῦ ἱεροῦ Κλήρου ἀποβλέπουσα κατήρτισεν τὴν (ἐν σχεδίῳ) κανονιστικὴν ἀπόφασιν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὸ γράμμα, τὸ ὑπὸ τῶν νόμων τῆς Πολιτείας ὑπαγορευόμενον, νὰ καταστῇ ζωηφόρον καὶ εὐεργετικόν, διαποτιζόμενον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς ἐκκλησιολογίας καὶ τῆς κανονικῆς παραδόσεως, κατὰ τὸ τοῦ Παύλου λόγιον «τὸ γράμμα ἀποκέννει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ» (Β΄ Κορ. 3, 6), διασταλτικῶς ἐρμηνευόμενον.

Συμπερασματικῶς, τὸ παρόν Σχέδιον Κανονισμοῦ περὶ Ἐφημερίων, κατὰ τὴν περιγραφείσαν διαδικασίαν καταρτισθέν, πρὸς λυσιτελεστέραν ὀργάνωσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου καὶ κανονικὴν λειτουργίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, κατέστη κανονιστικὴ ἀπόφασις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τίθεται σήμερον ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας πρὸς ἔγκρισιν, συμφώνως πρὸς τὰς σαφεῖς καὶ ἐγκύρους ἐξουσιοδοτήσεις τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Περί τοῦ δυνατοῦ, νομικῶς καί κανονικῶς, ἐκλογῆς Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ

(Εἰσήγηση στήν Ἑκτακτη Σύνοδο τῆς Ι.Σ.Ι., 8.3.2012)

Μακαριώτατε ἅγιο Πρόεδρε,
Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Σύνοδοι,

Ἀφοῦ εὐγνωμόνως εὐχαριστήσω τήν ΔΙΣ διά τήν ἀνάθεσι τῆς Εἰσηγήσεως τοῦ θέματος αὐτοῦ στή ταπεινότητά μου, καί ὑμᾶς διά τήν ἀνοχή σας, εἰσαγωγικῶς Σᾶς ἀναφέρω, ὅτι στήν εἰσήγησί μου θά ἐξετάσω τά ἐξῆς ἐπί μέρους ζητήματα:

Πρῶτον: τήν Νομιμότητα τοῦ θεσμοῦ τῶν Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων.

Δεύτερον: Τήν Κανονικότητα αὐτοῦ.

Τρίτον: τήν πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας μας σήμερα.

Τέταρτον: τήν διαδικασίαν ἐκλογῆς τῶν Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων.

1. Ἡ Νομιμότητα.

Α'. Τό θέμα εἶναι καθαρά ἐσωτερικό τῆς Ἐκκλησίας καί διά τοῦτο ἡ Πολιτεία δέν ἔχει δικαίωμα νά εἰσέλθῃ εἰς τά ἐσωτερικά τῆς Ἐκκλησίας καί νά ἐμποδίσῃ αὐτήν νά χρησιμοποιοῦσῃ βασικόν ἐκκλησιαστικόν θεσμόν της, πού ἀναφέρεται στήν οὐσία τῆς Ἐκκλησίας καί στό καθόλου σωτηριολογικό καί ποιμαντικό της ἔργον, ὡς εἶναι ὁ θεσμός τοῦ Ἐπισκόπου. Ἀντιθέτως μάλιστα. Ὅσακις ἡ Ἐκκλησία ἐζήτησε ἀπό τήν Πολιτεία τήν θεσμοθέτησι θέσεων βοηθῶν ἐπισκόπων, αὐτή ἐθεσμοθέτησε τοιαύτας θέσεις¹.

Β'. Ἴσως ὑπό τινος τεθῆ ζήτημα περὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων. Ὅμως εἶναι καί τό ζήτημα τοῦτο λελυμένον. Διότι δέν δημιουργοῦνται νέες θέσεις, ἀλλ' οἱ Τιτουλάριοι Ἐπίσκοποι θά συνεχίσουν νά λαμβάνουν τόν λαμβανόμενον μισθόν τῆς θέσεως πού ἤδη κατέχουν, τοῦ Διευθυντοῦ Ἐκκλησιαστικῆς ἢ Κρατικῆς Ὑπηρεσίας², τοῦ Ἱεροκλήρου ἢ τοῦ Ἐφημερίου. Διά τοῦτο ἡ Ἑλληνική Πολιτεία δέν ἔχει ἐνδιαφέρον

οὔτε μπορεῖ νά ἀντιδράσῃ εἰς τήν ἐκλογὴν Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων.

Βεβαίως δυνατόν νά ὑπάρξῃ ἡ ἔνστασις: Πῶς θά πληρώνεται ὁ Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος ὡς Ἱεροκλήρου ἢ Ἐφημερίου; Καί πάλιν ὑπάρχει θετική ἀπάντησις. Πρῶτον μὲν, διότι ὁ Ἱεροκλήρου μπορεῖ κάλλιστα νά εἶναι καί Ἐπίσκοπος (ὄρατε ἅγιον Νεκτάριον), ἀλλά καί διότι ὁ Ἐπίσκοπος δύναται νά ἐκτελέσῃ καί τό ἔργον τοῦ ἱερέως καί τοῦ Διακόνου. Τό μείζον περιέχει ἀσφαλῶς καί τό ἔλαττον. Ὅμως ἤδη εἰς τήν Ἐκκλησία μας ἔχομεν τοιαύτας περιπτώσεις, χωρὶς νά ἔχη δημιουργηθῆ οὐδέν πρόβλημα³.

2. Ἡ Κανονικότης.

Ὁ ὅρος «Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος» ἢ «Τιτουλάριος Μητροπολίτης» δέν συναντᾶται εἰς τήν παλαιάν κανονικὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὅμως ὑπάρχουν ἱεροὶ Κανόνες πού ὁμιλοῦν δι' Ἐπισκόπους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑπὸ τόν κυριάρχην Ἐπίσκοπον. Ὑπάρχουν ἱεροὶ Κανόνες πού ὁμιλοῦν δι' Ἐπισκόπους πού μετέχουν μὲν τῆς τιμῆς τοῦ ἐπισκοπικοῦ ὀνόματος, ἀλλά δέν ἔχουν ἀρμοδιότητα νά χειροτονοῦν Διακόνους καί Πρεσβυτέρους, χωρὶς τήν ἄδεια τοῦ Κυριάρχου Ἐπισκόπου. Ὑπάρχουν Κανόνες πού γνωρίζουν Ἐπισκόπους, οἱ ὁποῖοι δέν εἶναι εἰς τύπον τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων, ὡς εἶναι πάντες οἱ Ἐπαρχιοῦχοι Ἐπίσκοποι, ἀλλ' εἰς τύπον τῶν Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων.

Τέτοιοι Κανόνες εἶναι ὁ Η' τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὁ Β' τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὁ ΙΔ' τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς, ὁ ΙΓ' τῆς Ἀγκύρας, ὁ ΙΔ' τῆς Νεοκαισαρείας, ὁ Ι' τῆς Ἀντιοχείας, ὁ ΝΖ' τῆς Λαοδικείας. Ἐπίσης ὑπάρχει καί ἡ σχετικὴ Κανονικὴ Ἐπιστολή τοῦ Μ. Βασιλείου Πρὸς τοὺς Χωρεπισκόπους.

Οί παραπάνω Ἐπίσκοποι ὀνομάζονται ἀπό τούς ἱερούς Κανόνες:

- α) Ἐπίσκοποι «ἐν κώμαις»
- β) Ἐπίσκοποι «ἐν χώραις»
- γ) «Χωρεπίσκοποι»
- δ) Ἐπίσκοποι «ψιλῶ ὀνόματι» Καί
- ε) Ἐπίσκοποι «τιμῆς ἔνεκεν»⁴.

Διά τούς «τιμῆς ἔνεκεν» Ἐπισκόπους, γράφει χαρακτηριστικά ὁ ἱστορικός Σωζόμενος· «Βάρσος καί Εὐλόγιος, οἱ καί Ἐπίσκοποι ἄμφω ὕστερον γενέσθησαν οὐ πόλεώς τινος, ἀλλά τιμῆς ἔνεκεν, ἀνταμοιβῆς ὥσπερ τῶν αὐτοῖς πεπολιτευμένων, χειροτονηθέντες ἐν τοῖς ἰδίους Μοναστηρίοις, ὄν τρόπον καί Λάζαρος ὁ δηλωθεῖς»⁵.

Τέλος δέν πρέπει νά λησμονοῦμε, ὅτι στό διάβα τῶν αἰῶνων οἱ θεσμοί τῆς Ἐκκλησίας μας ἐξελίσσονται καί ἀναλόγως διαμορφώνονται ἢ καί ὀνομάζονται. Δέν θά Σᾶς θυμίσω τήν ἐξέλιξη τῶν Μυστηρίων Χρίσματος, Μετανοίας καί τῆς θείας Λειτουργίας, ὡς πρός τόν τρόπον τελέσεως καί τό πρόσωπον τοῦ λειτουργοῦ, ἀλλά θά σταθῶ στήν ἐξέλιξη τοῦ θεσμοῦ τοῦ Ἐπισκόπου, ὡς τήν περιγράφει ὁ ἀείμνηστος Καθηγητής Βασίλειος Στεφανίδης⁶, καί θά ὑπενθυμίσω τήν ἐξῆς σημερινή πραγματικότητα· Ἐγώ σήμερα ὀνομάζομαι ἀπό τήν Ἐκκλησία μας καί τούς Νόμους τοῦ Κράτους Μητροπολίτης· Στήν καθημερινή Λειτουργική πράξι μνημονεύομαι ἀπό τούς λειτουργοῦντας ἱερεῖς καί διακόνους Ἀρχιεπίσκοπος· Στήν Κανονική πραγματικότητα ὁμως οὔτε τό ἕνα εἶμαι οὔτε τό ἄλλο. Εἶμαι ἕνας ἐπαρχιοῦχος Ἐπίσκοπος. Καί ὁμως οὐδέν κανονικόν ζήτημα δημιουργεῖται.

Διά τοῦτο καί στό θέμα τοῦτο, τῆς ἐκλογῆς Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων, δέν πρέπει νά μείνωμε στίς ὀνομασίες ἀλλά στήν οὐσία. Καί ἡ οὐσία εἶναι μία: «Ὅτι ἀπ' ἀρχῆς εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας ὑπῆρχαν καί ὑπάρχουν ὑπό τόν κυριάρχην Ἐπίσκοπον καί Ἐπίσκοποι «ψιλῶ ὀνόματι»⁷ μέ διάφορες ὀνομασίες.

3. Ἡ πράξις τῆς Ἐκκλησίας μας σήμερα.

Πάντα τά ἀνωτέρω ἔδειξαν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία πλὴν τῶν κυριάρχων Ἐπισκόπων, ἐχρησιμοποίησε διά διαφόρους λόγους στήν ποιμαντική της πορεία καί διακονία τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων καί Κληρικούς, πού ἔφεραν μέν

τόν ἐπισκοπικόν βαθμόν, ἀλλά δέν εἶχαν τήν κυριαρχικήν ἐπισκοπικήν ἐξουσία. Παραδείγματος χάριν· Γράφει ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης: «Τόν Μελέτιον⁸ ἐξετασθέντα κατεδίκασεν ἡ α' Σύνοδος ἐν τῷ Λυκῷ διατρίβειν, ψιλόν ὄνομα Ἐπισκοπῆς ἔχοντα»⁹.

Ἔτσι σήμερα πάντα τά Πατριαρχεῖα καί αἱ Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι ἔχουν καί Τιτουλαρίους Ἐπισκόπους ἢ Μητροπολίτας. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι καί ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ἡ ὁποία ἀνέκαθεν διετήρει τόν θεσμόν τῶν Χωρεπισκόπων, ἐσχάτως (ἀπό 2007) ἐξέλεξε καί ἐχειροτόνησε καί δύο Ἐπισκόπους, τούς ἡγουμένους τῶν Μονῶν Μαχαιρᾶ καί Ἁγίου Νεοφύτου «τιμῆς ἔνεκεν» .

Θεωρῶ περιττόν νά σημειώσω, ὅτι καί ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἀπό πολλῶν ἐτῶν καί Τιτουλαρίους Μητροπολίτας (ὀκτώ τόν ἀριθμό) καί δύο Τιτουλαρίους Ἐπισκόπους¹⁰.

Ἐφ' ὅσον λοιπόν σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας κρίνει σκόπιμον καί ὠφέλιμον νά προβῆ εἰς τήν ἐκλογή «Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων», προφανῶς διά νά μή συγχέωνται μέ τούς νομοθετημένους «βοηθούς Ἐπισκόπους», πού μισθοδοτοῦνται ἀπό τό Κράτος μέ εἰδικόν μισθολόγιον, προτείνω νά προχωρήσωμε σήμερα εἰς τήν ἐκλογή τους.

4. Διαδικασία ἐκλογῆς τῶν Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων.

α) Τρόπος ἐκλογῆς Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου.

Ὡς εἶναι γνωστόν ὁ Νόμος 1951/91 στό ἄρθρον 13 καί στήν παράγραφο 1 ὁρίζει·

«Δημιουργοῦνται τέσσαρις (4) νέες θέσεις Βοηθῶν Ἐπισκόπων στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκλέγονται ἐκ τοῦ Καταλόγου τῶν πρός Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὕστερα ἀπό πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος».

Τό αὐτό, ἀλλά καί πιό συγκεκριμένα, ὁρίζει καί ἡ παράγραφος 8, τοῦ ἄρθρου 15, τοῦ Νόμου 2817/2000, διά τοῦ ὁποῖου συνεστήθησαν τρεῖς θέσεις βοηθῶν Ἐπισκόπων, ἤτοι τῆς Ἀρχιερατείας, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἑλλάδος στήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωσι καί τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου

της Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Συγκεκριμένα, διά τόν τρόπον ἐκλογῆς ὀρίζει: «Ἡ ἐκλογή γίνεται ἀπό τούς ἐγγεγραμένους στόν Κατάλογο τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων ἀπό τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, μετὰ ἀπὸ πρόταση τριῶν ἀπὸ αὐτούς ἀπὸ τὸ Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο».

Ὁ Νόμος λοιπὸν διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν βοηθῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὀρίζει, ὅτι ἐκ τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν προτείνει τρεῖς καὶ ἡ Ἱεραρχία ἐκλέγει τὸν ἕνα. Ἐπομένως αὐτὴν τὴν διαδικασίαν κατ' ἀναλογίαν δεόν νὰ τηρήσωμε καὶ τώρα εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Ἱερωνύμου. Δηλαδή, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος διὰ κάθε θέσι νὰ προτείνῃ ἐκ τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων τρεῖς ὑποψηφίους καὶ ἡ Ἱεραρχία ἐξ αὐτῶν νὰ ἐκλέξῃ τὸν ἕνα.

β) Τὸ κανονικὸν τῆς προτάσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Εἶναι δυνατόν νὰ υποβληθῇ ἡ ἔνστασις: Εἶναι κανονικὸν νὰ προτείνῃ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν εἰς τὴν Ἱεραρχίαν πρὸς ψήφισιν τούς Τιτουλαρίους Ἐπισκόπους του; Ἡ ἀπάντησις εἶναι ΝΑΙ. Ὁ Ἰ' Κανὼν τῆς Ἀντιοχείας ρητῶς ὀρίζει: «Χωρεπίσκοπον δέ γίνεσθαι ὑπὸ τοῦ τῆς Πόλεως ἢ ὑπόκειται Ἐπισκόπου»¹¹.

Ὁ ἅγιος Νικόδημος εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Η' Κανόνος τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, γράφει σχετικῶς· «Ὁ Χωρεπίσκοπος λοιπὸν κατὰ τὸν Ι' τῆς Ἀντιοχείας ἐγένετο ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Πόλεως εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο ὑποκείμενος καὶ αὐτός καὶ ἡ χώρα αὐτοῦ». Καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπεξηγεῖ· «Καὶ ὁ μὲν (Χωρεπίσκοπος) ὑπὸ Ἐπισκόπου, ᾧ ὑπόκειται, καθίσταται, ὁ δέ (κυριάρχης) ὑπὸ Μητροπολίτου¹². Μάλιστα ὁ Βαλαμίων στήν ἐρμηνεία τοῦ κανόνος τούτου σημειώνει καὶ τὸ διατί ὁ βοηθὸς Ἐπίσκοπος δεόν νὰ προτείνεται ἀπὸ τὸν κυριάρχη Ἐπίσκοπόν του· «Ἐπεὶ δέ τινες ἐσπούδαζον ἐξ ἀλαζονείας χειροθεσίαν Χωρεπισκόπου λαμβάνειν ἀπὸ Μητροπολίτου ἢ Πατριάρχου, μὴ ἐπιστρεφόμενοι τῶν ἐγχωρίων Ἐπισκόπων τῆς Πόλεως γίνεσθαι τὸν Χωρεπίσκοπον, ἵνα ὑπόκειται αὐτῷ καὶ μὴ καταφρονῇ τούτου, ὡς μὴ δεδωκότος αὐτῷ τὴν χειροθεσίαν τοῦ ἀξιώματος»¹³.

Ὡστε τοῦτο, τὸ νὰ προταθῇ ὁ ὑποψήφιος Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, εἶναι κανονικόν. Ὅμως εἶναι καὶ πολὺ χρήσιμον. Διότι ὁ τιτουλάριος Ἐπίσκοπος θὰ εἶναι συνεργάτης τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ἐπομένως πρέπει νὰ εἶναι δοκιμασμένος ὑπ' αὐτοῦ. Ἀκόμη ὁμως πρέπει νὰ εἶναι καὶ ὁ κατάλληλος διὰ τούς σκοπούς διὰ τούς ὁποίους καὶ τὸν προσλαμβάνει. Ἔτσι ἀποφεύγονται καὶ τυχόν ἀσυμφωνίαι μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου του.

Εὐχαριστῶ.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ἴδετε: Ἄρθρον 36, τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1923, τὸ ὁποῖον διετηρήθη σέ ἰσχύν διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νομοθετικοῦ Διετάγματος τῆς 26ης Σεπτεμβρίου 1925 Περί συστάσεως Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς 31.12.1923, Ἄρθρον 35, Α. Ν. 1672 /1939 Περί τροποποιήσεως τοῦ Α.Ν. 1363/1939, Ἄρθρον 33, τοῦ Νόμου 671/1943 Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἄρθρον 13, τοῦ Νόμου 1951/1991 περὶ θεσμοθετήσεως 10 θέσεων βοηθῶν Ἐπισκόπων καὶ Ἄρθρον 15, παράγραφος 8, τοῦ Νόμου 2817/2000, περὶ θεσπίσεως τριῶν θέσεων βοηθῶν Ἐπισκόπων.

Άκόμη πιστεύω, ότι και η διάταξις τοῦ ἄρθρου 58, τοῦ Νόμου 590/77, ἓνα εἶδος Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων καί Μητροπολιτῶν θεσπίζει.

Σημειῶνω ἀκόμη, ὅτι μέ τό ἄρθρο 15, παράγραφος 8 στ´, τοῦ Νόμου 2817/2000 κατηργήθη τό ἄρθρο 27 τοῦ Νόμου 590/77, διά τοῦ ὁποίου κατηργήθησαν αἱ νομοθετημένες θέσεις βοηθῶν Ἐπισκόπων.

2. Κατάλληλον στιγμὴν θεωρῶ ἐνταῦθα νά ὑπενθυμίσω ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας πρέπει νά σκεφθῆ νά ἐκλέξῃ Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου καί τοὺς Διευθυντάς τῆς Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας τῶν Ἐνόπων Δυνάμεων καί τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας, διά νά ἐπιτελοῦν καλύτερα τό ποιμαντικό τους ἔργον.
3. Ὑπάρχουν τά προηγούμενα τοῦ ἄλλοτε Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου καί νῦν Τιτουλαρίου Μητροπολίτου Κορωνείας κ. Παντελεήμονος καί τοῦ Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου Τανάγρας κ. Πολυκάρπου.
4. Ἴδτε καί : Ράλλη - Ποτλῆ, Σύνταγμα Θείων καί Ἱερῶν Κανόνων, ἐκδόσεις Γρηγόρη, Τόμος Δ´, σελίδες 275-277, Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, Περί Χωρεπισκόπων καί τιτουλαρίων ἀρχιερέων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, Ἀθῆναι 1935, Ἐπισκόπου Ταλαντίου (νῦν Μητροπολίτου Καλαβρυτῶν καί Αἰγιαλείας) Ἀμβροσίου, Τιτουλάριοι Ἐπίσκοποι καί Μητροπολίται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1914 μέχρι σήμερον, ΕΚΚΛΗΣΙΑ, 1/15 Ὀκτωβρίου 1976, σελίδες 384-390, Χριστιανική καί Ἠθική Ἐγκυκλοπαιδεία, Τόμος 12ος, λῆμμα Χωρεπίσκοπος, στήλη 451 κ. ἐξ. καί τὴν εἰς αὐτά ἀναφερομένην Βιβλιογραφίαν.
5. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου (Παπαδοπούλου), Περί Χωρεπισκόπων... σελ.11 καί ἐξῆς.
6. Βασιλείου Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία, Ἀπ' ἀρχῆς μέχρι σήμερον, Ἔκδοσις Ἀστήρ, Ἀθῆναι 1948, σελ. 34 κ. ἐξ.
7. Πηδάλιον, σ. 135, ὑποσ. 1.
8. Προφανῶς πρόκειται περὶ λανθασμένης γραφῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἐπισκόπου Λυκοπόλεως Μελετίου, ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε στὴν Ἀλεξάνδρεια τό γνωστό Μελιτιανόν σχίσμα. Ἴδτε: Βασιλείου Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, σελίδες 79, 157 κ. ἐξ., καί 158, ὑποσ. 4.
9. Ἐρμηνεῖα τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου εἰς τόν Ἡ´ Κανόνα τῆς Α´ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Πηδάλιον, σ. 134, ὑποσ. 2.
10. Ἴδτε Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 2012, σ. 360.
11. Πηδάλιον, σ. 412.
12. Πηδάλιον, σ. 135, ὑποσ. 1.
13. Ράλλη-Ποτλῆ, Τόμος Γ´, σ. 143.

Ὁμιλία γιά τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου

(Ἱερός Ναός Ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, 4 Μαρτίου 2012)

Σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει τή γιορτή της. Ἐνῶ ὁμως βάση τῆς ἡμέρας αὐτῆς ἀποτελεῖ κάποιον ἱστορικό γεγονός, ἡ ἀναστήλωση τῶν ἁγίων εἰκόνων, σήμερα δέν γιορτάζουμε τήν οὕτως ἢ ἄλλως ἔνδοξη ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά τιμοῦμε αὐτό πού ἡγεῖ παράξενα στίς μέρες μας· τή σημασία τῶν δογμάτων. Τιμοῦμε τήν Ὁρθόδοξη πίστη, τή σχέση της μέ τήν ἀλήθεια, τήν Ὁρθοδοξία ὡς μοναδική ἔκφραση τῆς ἀλήθειας τοῦ Θεοῦ.

Τί εἶναι ὁμως ἀκριβῶς ἡ Ὁρθοδοξία; Εἶναι μία ἀπό τίς πολλές θρησκείες, ἐνδεχομένως ἡ καλύτερη; Εἶναι μία φιλοσοφική προσέγγιση τῆς μεταφυσικῆς ἀλήθειας, πιθανόν ἡ πιό ὀλοκληρωμένη; Εἶναι μία σημαντική παράδοση ἱστορίας καί χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ἴσως ἡ ἀρχαιότερη; Ἡ μήπως εἶναι κάτι ἄλλο, πέραν ἀπό ὅλα αὐτά, πολύ λεπτό καί πολύ βαθύ;

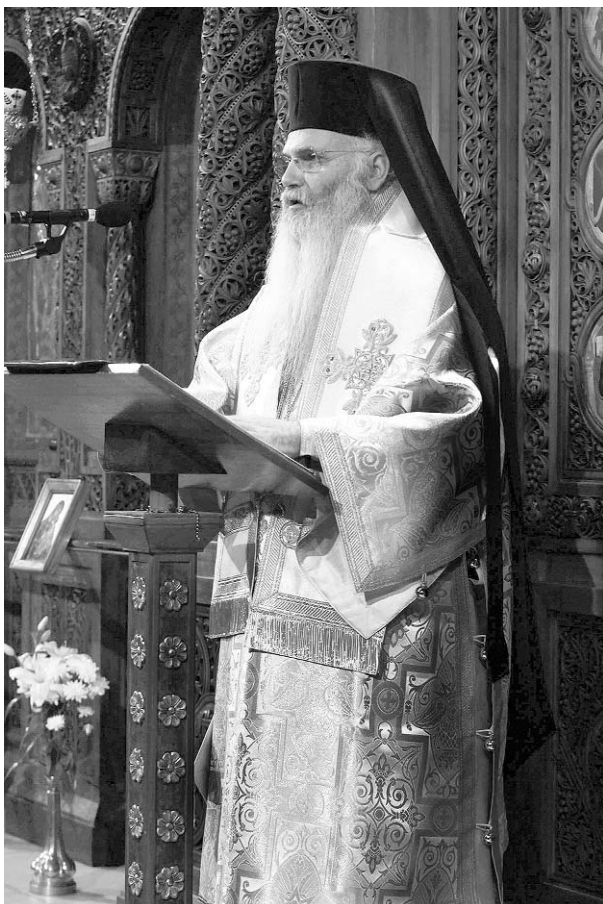
Μόλις πρό ὀλίγου, ἀκούσαμε μία εὐαγγελική περικοπή, ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρουσα καί ἀποκαλυπτική· τή συνάντηση καί συνομιλία τοῦ Κυρίου μέ τόν Ναθαναήλ. Καί εἶναι ἀποκαλυπτική μέ τήν ἔννοια ὅτι ὁ Κύριος τοῦ ἀποκαλύπτει καί τό βάθος τῆς ψυχῆς του καί γεγονότα τῆς ζωῆς του μέ πολύ ἀπλό ἀλλά ἐντυπωσιακό τρόπο. Τοῦ λέγει ὅτι εἶναι πραγματικός Ἰσραηλίτης «ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι» (Ἰω. α' 47), στοῦ ὁποίου τήν καρδιά δέν ὑπάρχει πονηρία, δέν ὑπάρχει κακία, δέν ὑπάρχει σκληρότητα. Καί τό λέγει αὐτό χωρίς προηγουμένως νά τόν γνωρίζει, χωρίς κάποιος νά τοῦ τό ἔχει πεῖ. Ἐκεῖνος ξαφνιάζεται καί τότε ὁ Κύριος προβαίνει σέ δεύτερη ἀποκάλυψη· ὅτι λίγο πρῖν Τόν πλησιάσει τόν εἶδε νοερά νά κάθεται κάτω ἀπό μία συκιά. Τότε, ἔκπληκτος ὁ Ναθαναήλ ξεσπᾷ σέ μία ὁμολογία πίστεως, «σὺ εἶ ἀληθῶς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ» (Ἰω. α' 49). Ὁ Κύριος δέν μένει σέ αὐτό, ἀλλά πολύ ἀπλά του ἀπαντᾷ «ὅτι εἶδόν σε ὑποκάτω της συκῆς πιστεύ-

εις; μείζω τούτων ὄψει» (Ἰω. α' 50): σέ ἐξέπληξε τό ὅτι σέ εἶδα πού καθόσουν κάτω ἀπό τή συκιά; Δέν εἶναι τίποτε τό νά σοῦ ἀποκαλύψω κάτι ἀπό τή ζωή σου, τό νά σέ ἀποκαλέσω ἐνδεχομένως μέ τό ὄνομά σου, ἐνῶ δέν γνωρίζομαστε, ἢ τό νά φανερώσω καί κάποια ἀπό τά βαθύτερα μυστικά τῆς ψυχῆς σου. Ἄν ἔρθεις κοντά μου, «μείζω τούτων ὄψει», πολύ μεγαλύτερα πράγματα πρόκειται νά δεῖς· καί αὐτήν τήν μεγάλη ὁμολογία πού ἔκανες πολύ διαφορετικά θά τήν ἐπαναλάβεις καί θά τήν ἀντιληφθεῖς.

Σέ αὐτήν ἀκριβῶς τή ρήση τοῦ Κυρίου ἀξίζει νά ἐστιᾶσουμε γιά λίγο τήν προσοχή μας. Ποιά ἄραγε εἶναι αὐτά τά μεγαλύτερα; Τί θά μπορούσε νά εἶναι μεγαλύτερο ἀπό μία προορατική καί διορατική ἱκανότητα; ἀπό ἓνα ἐντυπωσιακό σημεῖο; ἀπό μία συνάντηση πού ὀδηγεῖ στήν αὐθόρμητη ὁμολογία ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ὁ ἀληθινός Θεός; Μέσα σέ αὐτά τά ὑπερθετικά μείζονα κρύβεται ἡ βαθύτερη ταυτότητα καί οὐσία τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ διαφύλαξη, ἡ φανέρωση, ἡ μαρτυρία καί ἡ θέα τῶν μείζονων καί ἀπό τά μεγάλα καί στή συνέχεια ἡ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέουσα ἀναγνώριση καί ὁμολογία τοῦ Χριστοῦ ὡς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Τό περιστατικό μέ τόν Ναθαναήλ ἀναφέρεται στό α' κεφάλαιο τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου. Λίγο παρακάτω παρατίθενται κάποια λίγα μὲν ἀλλά χαρακτηριστικά θαύματα τοῦ Κυρίου. Τό πρῶτο εἶναι τό θαῦμα τῆς Κανᾶ, τῆς μετατροπῆς τοῦ νεροῦ σέ κρασί, ἀκολουθεῖ αὐτό τοῦ χορτασμοῦ τῶν πεντακισχιλίων, στή συνέχεια ἡ κατασίγαση τῆς τρικυμίας, ἡ ἀνάβλεψη τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ - ὅλα αὐτά ἀσφαλῶς πιό ἐντυπωσιακά ἀπό τό πρῶτο.

Ἡ ἄλυσίδα τῶν μεγάλων καί συγκλονιστικῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ ἀποκορυφώνεται στό ια' κεφά-

*Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος
ἐκφωνεῖ τὴν ἐπίσημη Ὁμιλία γιὰ τὴν Κυριακὴ
τῆς Ὁρθοδοξίας.*

λαιο μέ τὴν ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου. Χωρὶς ἀμφιβολία ἐδῶ ἔχουμε φτάσει στό μέγιστο τῶν σημείων. Ὁ Λάζαρος «τεταρταῖος» νεκρός, τέσσερις μέρες στόν τάφο, πού «ᾄζει», μυρίζει, καί ὁ Κύριος τόν ἀνασταίνει καί μετὰ συνεσιάζεται μαζί του. Ὁ Κύριος ὑπερβαίνει τόν χρόνο καί τή λογική, ἐξέρχεται ἀπό τὰ ἀνθρώπινα μέτρα, εἶναι κυρίαρχος τῆς φύσης, κυριαρχεῖ καί στή ζωὴ καί στόν θάνατο.

Εἶναι ὅμως αὐτά τὰ «μείζονα», τὰ ὁποῖα ὑποσχέθηκε ὁ Κύριος στόν Ναθαναήλ ἢ μήπως καί κάτι ἄλλο;

Ὁ Ἰωάννης στό Εὐαγγέλιο καί στίς Ἐπιστολές του χρησιμοποιεῖ συχνά τή λέξη «μείζον»· μιλάει γιὰ μεγάλα, γι' αὐτά πού ἐπιδιώκονται, πού κατα-

νοοῦνται –καί στή συνέχεια γιὰ «μείζονα», γιὰ ἀκόμη μεγαλύτερα– γι' αὐτά πού ἀποκαλύπτονται, μέσα στά ὁποῖα κρύβεται ἡ ἀλήθεια. Τό ἴδιο καί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐνῶ ὁμιλεῖ γιὰ τὰ μοναδικά χαρίσματα τοῦ Θεοῦ στους πιστούς τῆς πρώτης Ἐκκλησίας, προχωρεῖ στά «κρεῖττονα» χαρίσματα καί ἀναφέρεται στήν ἀρετὴ τῆς ἀγάπης ὡς τό «μέγα μυστήριον» καί ὡς «καθ' ὑπερβολὴν ὁδός»: «ζηλοῦτε δέ τὰ χαρίσματα τὰ κρεῖττονα. Καί ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδόν ὑμῖν δείκνυμι» (Α' Κορ. ιβ' 31).

Αὐτὴν τὴν ἀγάπη ὁ Ναθαναήλ δέν τὴν ἄκουσε μόνον ὡς διδασκαλία· τὴν εἶδε ἐκδηλη στό πρόσωπο καί στή ζωὴ τοῦ ἴδιου του Κυρίου ὡς τό μείζον καί κρεῖττον ὅλων τῶν χαρισμάτων, τῶν ὑπερβατικῶν σημείων καί τῶν ἀρετῶν, ὡς μείζον καί αὐτῶν τῶν θαυμάτων τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ἰωάννης ὅμως συνεχίζει καί μέ ἄλλα παράδοξα καί μείζονα. Λέει κάπου ὁ Κύριος: «ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κάκεινος ποιήσει καί μείζονα τούτων ποιήσει» (Ἰω. ιδ' 12). Ὁ λόγος αὐτός ἀξίζει ἰδιαίτερης προσοχῆς! Κάθε πιστός, πού συντηρεῖ τὴν ἐνέργεια τοῦ βαπτίσματός του στήν κολυμβήθρα τῆς Ἐκκλησίας μας, τὰ ἔργα πού ὁ Κύριος ἐποίησε ποιεῖ καί μπορεῖ «μείζονα τούτων» νά ἐπιτελέσει.

Αὐτό συνέβη μέ τούς ἁγίους ἀποστόλους. Αὐτοί, ὅπως ἀναφέρεται στό ε' κεφάλαιο τῶν Πράξεων, ἔκαναν «σημεῖα καί τέρατα» (στ. 12), ὁ δὲ Πέτρος θεράπευε καί μέ μόνη τῆ σκιά του (στ. 15). Κάτι τέτοιο δέν συνέβη μέ τόν Κύριο. Ἀνάλογα καί μεγαλύτερα κατορθώματα συναντᾶ κανεὶς καί στά μαρτύρια τῶν ὑπολοίπων ἀποστόλων καί γενικά στή ζωὴ τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ ἅγιος Ἀλύπιος ἔζησε πενήντα τρία συναπτά χρόνια πάνω σέ μιὰ κολῶνα· γι' αὐτό καί ὀνομάσθηκε κωνίτης! Ἡ ὁσία Μαρία ἡ Αἰγυπτία ἀποτελεῖ ἕνα ἄλλο παράδειγμα. Ὁ Κύριος ἔζησε σαράντα μέρες στήν ἔρημο. Αὐτὴ ἔζησε σέ πλήρη μόνωση σαράντα ἐπτὰ χρόνια στήν ἔρημό του Ἰορδάνου. Αὐτό εἶναι ὄντως μεγάλο! Εἶναι ὅμως καί τό μείζον;

Ὅχι! Αὐτό δέν εἶναι τό μείζον. Αὐτό δείχνει τό μείζον. Ὁ Κύριος δέν κρατᾶει τὴ δύναμή Του γιὰ τόν ἑαυτό Του, γιὰ νά ἐπιτελεῖ μόνον Αὐτός σημεῖα. Δέν κρατᾶει γιὰ τόν ἑαυτό Του τὴν ἀγιότητα

ἢ τόν λόγο Του, γιά νά τά προσφέρει σέ μᾶς, νά κοιτοῦμε ἐντυπωσιασμένοι καί νά εἴμαστε ἐκτός. Ἀλλά τά προσφέρει ὅλα, καί δύναμη καί λόγο καί ζωή ὡς δυνατότητα στους πιστούς, ἔστω καί ἄν εἶναι μικροί, ἀδύναμοι ἢ καί ἁμαρτωλοί. Εἶναι κοινωνούμενος, «προσφέρων καί προσφερόμενος, κλώμενος καί ἐκχυνόμενος καί διαδιδόμενος». Αυτό εἶναι τό μείζον. Τό ὅτι ποιοῦν οἱ ἄνθρωποι καί μείζονα στό ὄνομά Του εἶναι ἀπόδειξη τῆς κοινωνίας Του. Αυτό τό δῶρο, ἀποτελεῖ μείζονα ἐμπειρία ἀπό τήν ἀποκάλυψη πού ἔκανε στόν Ναθαναήλ.

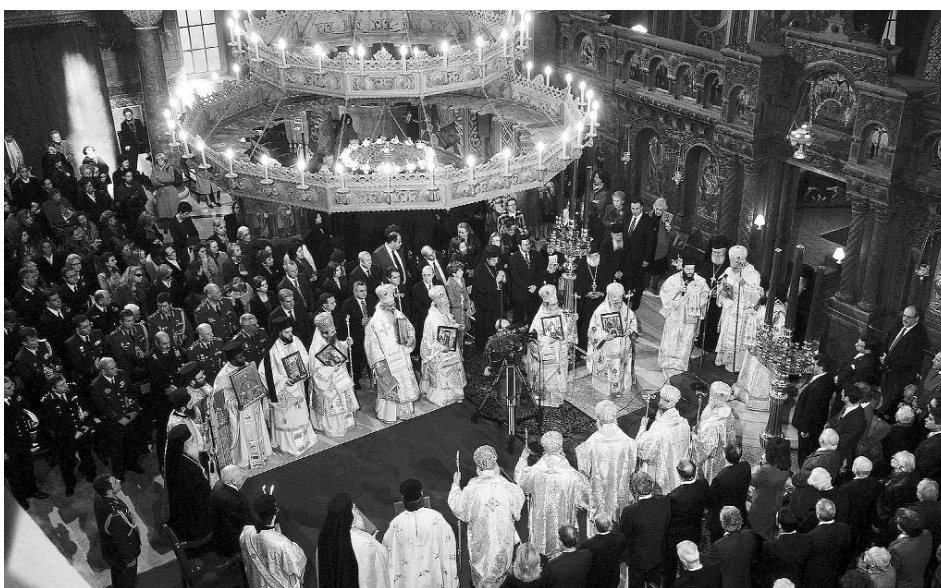
Ἐς προχωρήσουμε ἕνα ἀκόμη βῆμα. Λίγο πρὶν μιλήσει ὁ Κύριος γιά τό σῶμα καί τό αἷμα Του στους μαθητές καί στους παρόντες ἐκεῖ Ἰουδαίους, λέγει τό ἔξῃς: «ὁ γάρ πατήρ φιλεῖ τόν υἱόν καί δείκνυσιν αὐτοῦ πάντα ἃ αὐτός ποιεῖ, καί μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε» (Ἰω. ε' 20), δηλαδή ὁ Θεός Πατήρ ἀγαπᾷ τόσο τόν Θεό Υἱό, τόν Κύριο, ὥστε κάθε τί τό ὁποῖο κάνει Τοῦ τό φανερώνει καί τό ἐνεργεῖ μαζί Του, ἀλλά καί δι' Αὐτοῦ θά δείξει καί μεγαλύτερα ἔργα, πού σεῖς θά τά θαυμάζετε.

Ποιά εἶναι αὐτά τά μεγαλύτερα ἔργα τοῦ Θεοῦ; Εἶναι ἡ Θεία Οἰκονομία, δηλαδή τό γεγονός τῆς Ἐνσαρκώσεως τοῦ Θεοῦ καί Λόγου, ἡ Μεταμόρφωση, τό Πάθος, ἡ Ἀνάσταση, εἶναι προηγουμένως ἡ προσφορά τοῦ μυστηρίου κατά τή διάρκεια τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, εἶναι ἡ Ἀνάληψη, ἡ

Πεντηκοστή. Αὐτά ὅλα συναποτελοῦν τό μείζον ἔργο τοῦ Χριστοῦ καί ἡ ἀποκάλυψη αὐτοῦ τοῦ ἔργου εἶναι ὅ,τι μεγαλύτερο μπορεῖ νά δοθεῖ σέ ἕναν πιστό. Αυτό γίνεται μέσα ἀπό τή βίωση τῆς θεολογίας. Στήν οὐσία εἶναι διά πίστεως μετοχή στό μυστήριο τῆς σωτηρίας, μετοχή στά γεγονότα πού προηγούνται ἀπό ἐμᾶς καί ἔπονται. Ὁ Ναθαναήλ δέν εἶδε τή Γέννηση τοῦ Κυρίου, δέν ἦταν παρών στή Μεταμόρφωση, οὔτε ἀπό ὅ,τι φαίνεται στίς ἀναφορές τῶν εὐαγγελιστῶν, ἦταν παρών στή Σταύρωση καί φυσικά κανεῖς δέν ἦταν παρών στήν Ἀνάσταση. Δέχθηκε ὁμως τήν ἀποκάλυψη τοῦ μυστηρίου. Συνήντησε τόν Κύριο Ἀναστάνα «ἐπί τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος» (Ἰω. κα' 1,2). Αυτό εἶναι τό μείζον, γιά τό ὁποῖο τελικά ἔδωσε καί τή ζωή του.

Ἔτσι, ὁ κάθε ἕνας μας δέν βλέπει μόνο τί κάνει ὁ Θεός οὔτε μόνο τί δίνει ὁ Θεός, ἀλλά μπορεῖ τελικά νά ἀναγνωρίσει ποιός εἶναι ὁ Θεός. Ὅχι μόνον νά δεῖ τά ἔργα Του, οὔτε νά διακρίνει τίς ἐνεργειές Του, οὔτε τά σημεῖα πού ἔμμεσα Τόν φανερώνουν, ἀλλά νά ἀντικρίσει Αὐτόν «καθώς ἐστίν», ὅπως λέγει ὁ Ἰωάννης (Α' Ἰω. γ' 2). Νά ζεῖ τόν Θεό ὄχι ὅπως Τόν φαντάζεται, οὔτε ὅπως Τόν περιγράφουν τά βιβλία, ἀλλά ὅπως τοῦ ἀποκαλύπτεται ὁ ἴδιος, ὅπως Αὐτός εἶναι.

Ἐκκοδοξία εἶναι ἡ θέα τῶν μειζόνων. Ἡ ἐμπειρία τοῦ «καθώς ἐστίν». Ἡ χρήση ὄλων αὐτῶν τῶν ὑπερθετικῶν ἀγιογραφικῶν ὄρων, ὅπως τό μείζον

Στιγμιότυπο ἀπό τόν Πανηγυρικό Συνοδικό Ἐορτασμό τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου (4.3.2012).

τῶν σημείων, τὰ κρείττονα τῶν χαρισμάτων, τό περισσόν τῆς ζωῆς, τό καινόν μυστήριον, τό υπερπερίσσευμα τῆς χάριτος, ἀποτελεῖ τό περίγραμμα τοῦ Ὁρθόδοξου φρονήματος. Ἡ Ὁρθοδοξία μεταφέρει τήν ἀλήθεια τῆς θεότητος στήν πραγματικότητα τῆς ζωῆς, μπολιάζει τή ζωή τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν ἐμπειρία τοῦ ἀκτίστου, τοῦ ἀκατανοήτου, τοῦ ἀπροσίτου. Μέ τόν τρόπο αὐτόν, ἀνάγει τήν ψυχή τοῦ κάθε πιστοῦ στό μέγιστο τοῦ ὕψους τῆς, τῆς προσδίδει τή μεγαλύτερή τῆς ἔκταση, τήν διαστέλλει καί τελικῶς μέ ὀρμή τήν ὠθεῖ στό πῶς ἀπόμακρο σημείο πού αὐτή μπορεῖ νά φθάσει. Τήν βγάζει ἀπό τά στενά ὄρια τοῦ ἀνθρώπινου καί τήν μεταφέρει στήν «ἐλευθερία τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ» (Ρωμ. η´ 21).

Ὅλα αὐτά προσφέρονται ἔστω καί ἂν ἐμεῖς δέν θά τὰ καταφέρουμε, ἔστω καί ἂν μᾶς φαίνονται τόσο μεγάλα πού δέν μποροῦμε οὔτε νά τὰ σκεφτοῦμε. Καί ἀσφαλῶς ἔτσι εἶναι. Παρά ταῦτα, ἡ Ἐκκλησία μας τὰ διαφυλάσσει ὡς ἄλλη κιβωτός, τὰ ἐπαναλαμβάνει καί τὰ προσφέρει διαρκῶς στους πιστούς ὡς βίωμά τῆς καί ὡς ὄραμα καί προοπτική μας. Ἀκόμη κι ἂν δέν ζήσουμε αὐτές τίς μείζονες καταστάσεις, τουλάχιστον μποροῦμε νά ἐμπνεόμαστε ἀπό αὐτές, νά τίς ἐπιθυμοῦμε, νά τίς πιστεύουμε ὅτι ὑπάρχουν, νά τίς διακρίνουμε στόν ὀρίζοντα τῶν προοπτικῶν μας, νά διαμορφώνουν τό φρόνημα καί τόν προορισμό μας, νά ξεπερνῶμε μέ τό πνεῦμα καί τό ἦθος τους τίς ὅποιες κρίσεις μας.

Οἱ ὄροι πού ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία χρησιμοποιεῖ στή θεολογία τῆς ἐκφράζουν τήν ἀνωτέρα δυνατή κατάσταση καί γιά τόν ἄνθρωπο. Αὐτήν τῆς θεώσεως, δηλαδή τῆς μετά τοῦ Θεοῦ κοινωνίας, γύρω ἀπό τήν προοπτική τῆς ὁποίας δομεῖται ἡ Ὁρθόδοξη ἀνθρωπολογία. Αὐτή εἶναι ἡ ἀπάντηση τῆς Ὁρθοδοξίας στήν διά μέσου τῶν αἰώνων προσπάθεια ἀπομείωσης τοῦ ἀνθρώπου ὡς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ καί ἰσοπέδωσής του στό ἐπίπεδο τῆς ἐφημερότητος καί τῆς βιολογικῆς ζωικότητας.

Ἡ Ὁρθοδοξία δέν εἶναι ἓνα θρησκευτικό ἰδεολόγημα πού καλεῖται κανεῖς νά υἱοθετήσῃ, οὔτε ἓνα θεολογικό φιλοσόφημα πού πρέπει νά ἀποδεχθοῦμε, οὔτε ἓνα ἠθικό σύστημα μέ τό ὁποῖο ἀρκεῖ ὁ πιστός νά συμμορφωθεῖ. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ ἀλήθεια πού προτρέπεται ὁ καθένας μας νά πιστεύσῃ, σύμφωνα μέ αὐτήν νά ζῆσῃ καί μέσα ἀπό αὐτήν νά ἐλευθερωθεῖ. Εἶναι ἡ θέα τῶν μειζόνων καί ἀπό τά θαύματα, εἶναι ἡ ἐπιλογή τῶν κρειπτόνων καί ἀπό τά χαρίσματα, εἶναι ἡ ὁδός τῆς ἀνάδειξης τοῦ ἀνθρώπου σέ θεόμορφο πλάσμα, εἶναι θεῖα ἀποκάλυψις πού ὀδηγεῖ στήν ἐτερότητα τῆς λογικῆς, εἶναι ἡ μόνη διέξοδος στά ἀδιέξοδα τῶν πάσης φύσεως προσωπικῶν ἢ καί κοσμικῶν κρίσεων.

Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ βίωση τῆς μετάνοιας, ὅπως παρουσιάζεται στήν ἀκρότητά τῆς ὡς μείζων πύλη σωτηρίας στόν βίον τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, τήν ὁποία καί θά τιμήσουμε τήν Ε΄ Κυριακή τῶν Νηστειῶν· εἶναι ἡ ὁδός τῶν ἀρετῶν, ὅπως αὐτή ἀναδεικνύεται ὡς μείζον ἔργο του κάθε πιστοῦ στό ὑπέροχο βιβλίο τῆς Κλίμακος τοῦ Ἰωάννου, πού θά θυμηθοῦμε τήν Δ΄ Κυριακή τῶν Νηστειῶν· εἶναι ὁ θησαυρός τῆς θεολογίας τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ ὁποίου τή μνήμη θά γιορτάσουμε τήν προσεχῆ Β΄ Κυριακή τῶν Νηστειῶν καί ἡ ὁποία ἀναδεικνύει τή θέωση ὡς μείζονα προοπτική τοῦ ἀνθρώπου· εἶναι ἡ ἀναγνώριση τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου, τόν ὁποῖο θά προσκυνήσουμε τήν Γ΄ Κυριακή τῶν Νηστειῶν ὡς ζωή καί ἀνάσταση. Τί τούτων μείζον;

Εἶναι μεγάλη εὐλογία νά εἶναι κανεῖς Ὁρθόδοξος χριστιανός. Εἶναι ἀναγκαῖο νά δοξάζουμε τόν Θεό πού βαπτισθήκαμε Ὁρθόδοξοι καί μποροῦμε νά ἀναβαπτίζομαστε στήν κολυμβήθρα αὐτῶν τῶν ἀληθειῶν. Εἶναι ὄντως τό μείζον τῶν δώρων. Γι' αὐτό καί εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαῖο νά ἐπιστρέψουμε τελικά στήν αὐθεντική Ὁρθοδοξία μας. Κυρίως ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι! Οἱ γεννημένοι Ὁρθόδοξοι νά γίνουμε γνήσιοι Ὁρθόδοξοι. Νά δώσει ὁ Θεός γιά ὅλους μας! Ἀμήν!

Σύγχρονη Προβληματική περί τοῦ Λειτουργικοῦ Λόγου

Τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Β. Τζέροπου,
Ἄν. Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

(Εἰσήγηση στό ΙΓ΄ Πανελλήνιο Λειτουργικό Συμπόσιο - «Ὁ Λειτουργικός Λόγος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας σήμερα», Τήνος, Διοργάνωση ὑπό τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, 19-21.9.2011).

ΜΕΡΟΣ Β΄

4. Ἀπό ὅλα ὅσα ἐκτέθηκαν ἀνωτέρω προκύπτει ἀβίαστα τό συμπέρασμα, ὅτι ἀνέκαθεν ἡ Ἐκκλησία καλλιέργησε μιά ἠθική τῆς γλώσσας³⁶, γεγονός πού σημαίνει ὅτι τό ἐκάστοτε ἀναφύομενο γλωσσικό πρόβλημα, τό ἀντιμετώπιζε κατά περίπτωση καί μέ ἀποκλειστικό κριτήριο τήν πνευματική ὠφέλεια τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ὁμως πανθομολογούμενο ὅτι κατά τά τελευταῖα σαράντα χρόνια τό πρόβλημα αὐτό προσέλαβε μιά ἰδιαίτερη καί πρωτοφανή ὀξύτητα, στήν ἀνάδειξη τῆς ὁποίας λειτούργησε ὡς καταλύτης ἡ γνωστή γλωσσική μεταρρύθμιση τοῦ 1976 καί ἔξῃς, πού ἐπιχειρήθηκε ἀπό τήν ἑλληνική πολιτεία σέ ὅλες τίς βαθμίδες τῆς δημόσιας ἐκπαίδευσης³⁷, μέ ἀποκορύφωμα τήν ἐπιβολή τοῦ μονοτονικοῦ (1982), μιᾶς γραφῆς πού τείνει νά ἐξελιχθῆ σέ ἀτονική καί νομοτελειακά νά ὀδηγήσει στήν λατινοποίηση τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου³⁸. Οἱ νεώτερες, δηλαδή, γενιές τῶν νεοελλήνων δέν διδάσκονται πλέον στά σχολεῖα μέ ἐπάρκεια τά κλασσικά ἑλληνικά, γεγονός πού ἔχει ὡς συνέπεια, ὅπως ἀπέδειξαν σχετικές ἔρευνες, νά μὴν κατανοοῦν εὐκόλα καί τή λειτουργική γλώσσα τῆς Ἐκκλησίας³⁹. Τό πρόβλημα δέ δέν περιορίζεται μόνο στίς νέες γενιές, ἀλλά προϊόντος τοῦ χρόνου, γίνεται πρόβλημα ὀλόκληρης τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἀφοῦ ἀπό τίς γενιές αὐτές, προέρχονται ὄχι μόνο τό εὐρύ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί οἱ ἐπίσκοποι, οἱ ἱερεῖς, οἱ ἱεροψάλτες, οἱ θεολόγοι, οἱ ἱεροκλήρυκες, οἱ κατηχητές κ.λπ.⁴⁰. Παράλληλα καί οἱ ποικίλες ἄλλες ριζικές ἀλλαγές πού ἐπισυνέβησαν στό χῶρο τῆς ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἀποτέλεσμα τῶν γενικωτέρων ἐξελίξεων στήν ἑλληνική κοινωνία καί παγκοσμίως,

ὅπως π.χ. ἡ ἔκλειψη τῆς παλαιᾶς ἀγροτικῆς ἐνορίας ὡς κοινότητας λειτουργικῆς ἀγωγῆς μέ τήν ἀστικοποίηση, ἡ ἐκκοσμίκευση καί ἡ κυριαρχία τῆς εἰκόνας σέ βάρος τοῦ λόγου⁴¹, ἐπιδείνωσαν σέ τέτοιο βαθμό καί τό γλωσσικό πρόβλημα στή λατρεία, ὥστε νά μὴν ὑπάρχει πλέον κανένα περιθώριο στρουθοκαμηλισμοῦ.

Πρός ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος αὐτοῦ διαμορφώθηκαν δύο τάσεις:

Ἡ πρώτη τάση στηρίζεται στήν πεποίθηση ὅτι ἡ ἐνεργός καί συνειδητή συμμετοχή τῶν πιστῶν στήν ἐκκλησιαστική λατρεία εἶναι μιά πολυεπίπεδη διεργασία, γι' αὐτό καί δέν ἐξαρτᾶται μόνο ἀπό τήν λογική κατανόηση τῶν λατρευτικῶν κειμένων⁴². Ὁ παραδοσιακός λειτουργικός λόγος τῆς Ἐκκλησίας, διαποτισμένος βαθειά ἀπό τό βιβλικό καί πατερικό πνεῦμα καί ἐξαγιασμένος ἀπό τήν πολυχρόνια χρήση του, ἔγινε τελικά ἐγγενές στοιχεῖο αὐτῆς καθαρτῆς τῆς λατρείας στήν συνολική τῆς ἔκφραση, καί ἀπέκτησε μιά τέτοια ἀναγωγική δύναμη, ὥστε ὁ λαός νά προσοικειώνεται τά νοήματά του βιωματικά, ἀκόμη καί ὅταν δέν εἶναι σέ θέση νά τόν κατανοήσῃ γνωσιολογικά. Πέραν αὐτοῦ ὁποιαδήποτε ἀπόπειρα καινοτομίας περί τήν λειτουργική γλώσσα⁴³ θά διασπάσῃ τήν ἐνότητα τοῦ πνευματικοῦ βίου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, θά εὐνοήσῃ τήν ἐμφάνιση αἰρέσεων, καί, ὑπό τήν πίεση διαφόρων ὁμάδων, θά ὀδηγήσῃ πιθανότατα σέ μιά συνεχῆ ἀναζήτηση τῆς τελειότερης μετάφρασης, μεταφράζοντας τίς μεταφράσεις, γεγονός τό ὁποῖο, λόγω καί τῆς περιρρέουσας πολιτιστικῆς ρευστότητας, θά καταλήξῃ σέ μιά θεατροποίηση τῆς λατρείας, καί ἀπογύμνωση ἀπό τήν κεκτημένη ἱεροπρέπειά της. Ἄρα τό θέμα τῆς λειτουργικῆς

γλώσσας δέν είναι ἀπλᾶ θέμα χρηστικῆς ἀλλαγῆς ἀπό τό ἕνα γλωσσικό ἰδίωμα στο ἄλλο, οὔτε ἀπλᾶ θέμα σχέσεων ἐκκλησίας καί πολιτείας, ἀλλά βαθύτατα ἐκκλησιολογικό θέμα, ἀφοῦ ἀφορᾷ τήν κοινή ἔκφραση τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας στήν πιό ἐπίσημη καί εὐαίσθητη στιγμή τῆς⁴⁴.

Οἱ ὀπαδοί τῆς δεύτερης τάσης, χωρίς νά ἀρνοῦνται οὐσιαστικά τίποτε ἀπό τά ἀνωτέρω, ἀφορμῶνται κυρίως ἀπό τήν πεποίθηση, ὅτι ἀποτελεῖ ὀφειλή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡ δυνατότητα ἔκφρασης τῆς λατρείας τῆς καί διαμέσου τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας, πού ἀποτελεῖ τήν ὀμιλουμένη γλώσσα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ σήμερα. Ὁ λειτουργικός καί γενικά ὁ θεολογικός λόγος τῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξε πάντοτε λόγος «εὐσημος» (Α΄ Κορ. 14,8-9)⁴⁵, δηλαδή, λόγος σαφῆς καί κατανοητός, ἡ δέ ἀντιστοίχιση νοήματος καί γλωσσικῆς ἔκφρασής του, ἀπαραίτητη προϋπόθεση ὀρθῆς συμμετοχῆς τοῦ λαοῦ στή λειτουργικῶς τελούμενα⁴⁶. Ὅσα δὴποτε δέ ὑστερήματα καί ἄν παρουσιάξῃ ἐνδεχομένως ἡ γλώσσα αὐτή σέ σχέση μέ τήν παραδοσιακή λειτουργική γλώσσα⁴⁷, δέν παύει νά ἀποτελεῖ φυσική τῆς ἐξέλιξη⁴⁸. Ὅταν προσληφθῇ ἀπό τήν Ἐκκλησία καί «λειτουργηθῇ», εἶναι δυνατόν, κάτω ἀπό ὀρισμένες προϋποθέσεις, νά ἀποκτήσῃ ὅλα τά γνωρίσματα μιᾶς δόκιμης λειτουργικῆς γλώσσας, καί νά ἀποτελέσῃ τό «καινόν ἄσμα» τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τόν ἐνανθρωπιζόμενο σέ κάθε ἐποχή Υἱό καί Λόγο τοῦ Θεοῦ⁴⁹. Σέ ἀντίθεση περίπτωση, λέγουν, ἡ Ἐκκλησία θά ἐξακολουθήσῃ νά συντηρῇ μιᾶ μουσειακοῦ τύπου λειτουργική παράδοση καί ἀδιαφορώντας γιά τίς νέες ἐξελίξεις τῆς ζωῆς, θά ἀφήσῃ τίς νέες γεννιές τῶν νεοελλήνων νά διολισθαίνουν πρὸς μιᾶ μαγική κατανόηση τῆς λατρείας, ἢ νά παρασύρονται ἀπό τίς αἰρέσεις, οἱ ὁποῖες χρησιμοποιοῦν νέους τρόπους ἐπικοινωνίας μέ τόν κόσμον.

Τά προσκομιζόμενα ἔνθεν καί ἔνθεν ἐπιχειρήματα εἶναι πολύ σοβαρά καί ἀξιοπρόσεκτα, ὅποιον δὲ ἀντίλογο καί ἄν προβάλῃ κανεῖς, μόνον ὁ Θεός γνωρίζει ποιόν τελικά θά δικαιώσῃ ἡ ἱστορία. Ὅσοσο ὑπάρχουν ἤδη μερικῆς ἐνδείξεις, πού καθιστοῦν διαφανῆ τήν ἐξέλιξη, τήν ὁποία θά ἀκολουθήσουν τά πράγματα, τουλάχιστον στό ὄρατό μέλλον.

α) Ὁ ποιητικός-ὑμνογραφικός λόγος τῆς Ἐκκλησίας καί τό συμφυές παραδοσιακό του ψαλτι-

κό μέλος⁵⁰ θά παραμείνουν μᾶλλον «ἐς αἰεῖ» σέ λειτουργική χρήση ἀμετάβλητα καί ἀμετάφραστα, ὡς πολύτιμη κληρονομιά τῆς αἰείποτε προσευχομένης ἑλληνόφωνης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας⁵¹. Ὑπέρ αὐτοῦ συνηγορεῖ τόσο ἡ μεταφραστική σιγή τῶν νεωτέρων ὑμνογράφων⁵², ὅσο καί ἡ ὡς σήμερα ἀδυναμία τῆς νεοελληνικῆς χριστιανικῆς ποίησης νά δημιουργήσῃ ποιήματα, πού θά μπορούσαν νά ἐνταχθοῦν στή λατρεία τῆς Ἐκκλησίας καί νά ἐκφράσουν τήν κοινή προσευχή τῆς⁵³. Διότι ἐδῶ πρόκειται περὶ ἔντεχνου ποιητικοῦ λόγου, ἡ ἀπόδοση τοῦ ὁποῖου στή νέα ἑλληνικά ὄχι μόνο ἀπαιτεῖ ἀνάλογη καλλιτεχνική ἀπόδοση, ἀλλά καί διάσωση τῆς ἀρμονίας τοῦ ψαλτικοῦ μέλους, πρὸς τό ὁποῖο ὁ ὑμνογραφικός λόγος συνυφαίνεται ἄρρηκτα⁵⁴. Αὐτός εἶναι ἀναμφισβήτητος ἕνας ἀπό τούς κύριους λόγους γιά τόν ὁποῖο κανένας ἀπό τούς νεωτέρους ὑμνογράφους, μέ προεξάρχοντα τόν μακαριστό ὑμνογράφο τῆς Μεγάλῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἀγιορείτη μοναχό Γεράσιμο Μικραγιαννανίτη, δέν ἐπιχείρησε νά συνθέσῃ λειτουργική ἀκολουθία στή Νέα Ἑλληνικά. Ἡ ἠϋξημένη εὐθύνη, τήν ὁποία αἰσθάνεται νά ἔχει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὡς κύρια μορφοποιός δύναμη τοῦ σύγχρονου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καί θεματοφύλακας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας στήν διαχρονική τῆς διάσταση, ἐναντι συνόλης τῆς ἑλληνόφωνης Ὁρθοδοξίας, δέν τῆς ἐπέτρεψε μέχρι σήμερα ὁποιοδήποτε πειραματισμό στό θέμα αὐτό.

β) Ἀντίθετα ὁ εὐχολογικός λόγος τῆς ἐκκλησιαστικῆς λατρείας εἶναι δυνατόν, κάτω ἀπό ὀρισμένες προϋποθέσεις, νά ἀποδοθῇ δόκιμα καί στή νεοελληνική καί νά τεθῇ σέ λειτουργική χρήση χωρίς ἰδιαίτερα προβλήματα. Κατά τόν ἀείμνηστο καθηγητή Ἰ. Φουντούλη⁵⁵, ἀποτελεῖ οἰκονομία Θεοῦ τό ὅτι, ἀπό τήν ἐποχή τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων, δέν διασώθηκε κανένα τέτοιο γραπτό εὐχολογικό κείμενο, ὅπως π.χ. μιᾶ εὐχαριστιακή ἀναφορά, ἡ ὁποία ἄν μάλιστα εἶχε συμπεριληφθῇ καί στόν κανόνα τῆς Κ. Διαθήκης, θά εἶχε ὀδηγήσῃ σέ μιᾶ ἀπολίθωση τῶν λειτουργικῶν μορφῶν. Ἀντίθετα ἡ κατά τήν ἱεραποστολική δραστηριοποίηση τῆς Ἐκκλησίας ἀξιοποίηση τῆς γλώσσας καί τῶν ἄλλων πολιτισμικῶν ἐκφράσεων κάθε λαοῦ συνετέλεσε στή δημιουργία θαυμάσιων λειτουργικῶν κειμένων καί ἄλλων τύπων

καί μορφῶν, τά ὅποια μπορεῖ μέν νά παραλλάσσουν μεταξύ τους ἐξωτερικά, ἐκφράζουν ὁμως κατά ἓνα θαυμαστό τρόπο τήν κοινή ἀρχική ἀποστολική παράδοση. Ἦδη ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει στή διάθεσή της μιᾶ δοκιμώτατη νεοελληνική μετάφραση τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ἐκπονηθεῖσα ἀπό τόν θεολογικώτατο καί ποιητικώτατο μακαριστό Μητροπολίτη Σερβίων καί Κοζάνης Διονύσιο Ψαριανό, ἡ ὅποια τείνει νά προσλάβῃ ἐπίσημο χαρακτήρα, ἀφοῦ ἐκτυπώνεται καί διανέμεται σέ χιλιάδες ἀντίτυπα ἀπό τόν ἐπίσημο ἐκδοτικό ὄργανισμό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού εἶναι ἡ Ἀποστολική Διακονία. Στό σημεῖο αὐτό θά πρέπει νά ἐξαρθῇ ἡ μετά «αἰδοῦς καί εὐλαβείας» (Ἐβρ. 12,28) στάση τοῦ μακαριστοῦ γέροντα, ὁ ὁποῖος δέν θέλησε, ζῶν ἔτι νά κυκλοφορηθῇ αὐτοτελῶς ἡ μετάφραση αὐτή, ἀλλά τήν κατέλιπε ἐνσωματωμένη στό ἐπίσης ἐξαίρετο ἐρμηνευτικό ὑπόμνημά του στή Θεία Λειτουργία, προκειμένου, μετά τόν θάνατό του, ἡ Ἐκκλησία νά ἀποφασίσῃ ἀνεπηρέαστη γιά τήν ἐνδεχόμενη οἰαδήποτε ἀξιοποίησή της⁵⁶.

Εἶναι ἐντυπωσιακό ὅτι οἱ πραγματικά μεγάλοι ἄνδρες τῆς Ἐκκλησίας συμπίπτουν στόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἀντιμετωπίζουν τά σοβαρά προβλήματα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, ὅπως ἐπί τοῦ προκειμένου ὁ ἅγιος πλέον π. Ἰουστῖνος Πόποβιτς, τόν ὁποῖο ὁ ἀείμνηστος καθηγητής Ἰ. Καρμίρης χαρακτήρισε ὡς τήν κατά τήν κομμουνιστική περίοδο «κεκρυμμένη συνείδηση» τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως καί ὁ Κοζάνης Διονύσιος, ἔτσι καί ὁ π. Ἰουστῖνος ἐξεπόνησε στήν σύγχρονη γλώσσα τοῦ σερβικοῦ λαοῦ μετάφραση τῆς Θείας Λειτουργίας, πού χρησιμοποιεῖται σήμερα στή λατρεία καί γιά τήν ὅποια γράφει τά ἐξῆς: «Ἀκολουθώντας τήν ἀποστολική παράδοση τῶν ἀδελφῶν ἱεραποστόλων Κυρίλλου καί Μεθοδίου καί τοῦ ἱσαποστόλου ἁγίου Σάββα, προσφέρουμε αὐτή τήν μετάφραση τῶν θείων λειτουργιῶν στήν καθομιλουμένη γλώσσα τοῦ λαοῦ μας. Εἶναι σέ γλώσσα καθομιλουμένη, ὄχι ὁμως πτωχή, οὔτε ἀπομακρυσμένη ἀπό τήν ἐκκλησιαστική προσευχητική γλώσσα καί ρυθμό. Διότι, ὅπως ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας στό σύνολό της ὑπερβαίνει πάντοτε τά ὅρια τῆς κάθε ἐπιμέρους ἐποχῆς, ἐνώνοντάς τα καί συνθέτοντάς τα ὀργανικά, ἔτσι καί ἡ προσευχητι-

κή της γλώσσα. Τότε μόνο εἶναι ἀληθινή γλώσσα τοῦ λαοῦ, ὅταν ἀποτελεῖ ἔκφραση τῆς συνέχειας καί τοῦ πλούτου τῆς ὀρθοδοξοποιημένης λαϊκῆς ψυχῆς καί λαϊκῆς γλώσσας. Ὅπως τό νόημα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ κάθε λαός προσλαμβάνοντάς την, νά πλουτίσῃ μέ τήν πληρότητά της, ἔτσι αὐτή λειτουργεῖ καί ὡς πρός τή γλώσσα τοῦ συγκεκριμένου λαοῦ· προσλαμβάνοντας τή γλώσσα του, ὡς δική της γλώσσα, μέ τήν ὅποια ἀπευθύνεται στό Θεό, ἡ Ἐκκλησία ἐμπνέει καί ἐμπλουτίζει τόν λαό μέ τούς δικούς της πανανθρώπινους θησαυρούς, ἐνῶ ταυτόχρονα τοῦ ἀναπτύσσει καί τίς δικές του θεόδοτες δυνατότητες...»⁵⁷.

γ) Παρά τίς τεράστιες δυσκολίες πού ἔχει ἓνα τέτοιο ἐγγεῖρημα⁵⁸ κανεῖς δέν μπορεῖ νά ἀποκλείσῃ ὅτι στό μέλλον ἡ «βιαία πνοή» τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δέν θά ἐμπνεύσῃ καί νέους θεηγόρους ἄνδρες, θεολόγους, ποιητές καί μουσικούς ἰσάξιους τῶν μεγάλων ὕμνουργῶν καί μελοποιῶν τοῦ παρελθόντος, οἱ ὁποῖοι θά ἐκφράσουν μέ νέες δημιουργίες, ὁμοούσιες πρός τίς παραδοσιακές, τήν κοινή προσευχή τῆς Ἐκκλησίας καί στή νεοελληνική γλώσσα⁵⁹. Ἐδῶ ἡ συμβολή τοῦ μοναχισμοῦ μπορεῖ νά εἶναι καθοριστική, ἀφοῦ στήν ὀρθόδοξη παράδοση ποτέ οἱ μοναχοί δέν κλείστηκαν φιλάρεσκα στά κελλιά τους, ἀλλά πάντοτε πήραν δημιουργικές πρωτοβουλίες καί θυσιάστηκαν, ὅταν ἐπρόκειτο γιά τήν πνευματική οἰκοδομή καί σωτηρία τῶν ἀγωνιζομένων μέσα στήν τύρβη τοῦ κόσμου ἀδελφῶν τους. Τό «Ψαλτήριον τό τερπνόν», τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας, αὐτή ἡ καινούργια μελοποιητική δημιουργία, κατατέρπει ἤδη μέ τή χαρισματική δροσιά τοῦ ἁγίου Ὅρους τίς ψυχές τῶν πιστῶν καί τῆς κατά κόσμον Ἐκκλησίας⁶⁰. Ὁ π. Σωφρόνιος Σαχάρωφ, ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Essex Ἀγγλίας, γνωστός γιά τήν ἐκπεφρασμένη ἀρνητική γνώμη του, ὅσαν ἀφορᾷ τήν μετάφραση τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων⁶¹, δέν ἐδίστασε νά συνθέσῃ καί νά ἐντάξῃ στή θεία λειτουργία (Πρὶν ἀπό τό Ὅπως ὑπό τοῦ κράτους σου...) σειρά ὀλόκληρη νέων εὐχαριστικῶν εὐχῶν, προκειμένου νά λέγονται ἀπό τήν ὑπ' αὐτοῦ ποιμαινόμενη μοναστική ἀδελφότητα ὡς προετοιμασία γιά τή Θεία Κοινωνία⁶². Καί ἓνας ἀπό τούς πιό χαρισματικούς σύγχρονους ὕμνογράφους μας, ὁ Χαράλαμπος Μπούσιας, γνωστός καί αὐτός γιά τίς

άντιμεταφραστικές του απόψεις⁶⁵, όταν θέλησε να εκφράσει τα αισθήματα ευλαβείας του προς τόν π. Ίάκωβο Τσαλίκη, τοῦ συνέθεσε στά νέα ἑλληνικά ἕναν ὠραιότατο κανόνα, σέ ἦχο δ', κατά τό 'Ανοίξω τό στόμα μου, τόν ὁποῖο ὀνόμασε *ὕμνοτραγουδο*⁶⁴.

Ὡστόσο οἱ προμνημονευθεῖσες μεμονωμένες χαρακτηριστικές ἐξάρσεις δέν θά πρέπει νά μᾶς ὀδηγήσουν σέ λανθασμένες γενικεύσεις. Τέτοιου εἴδους μεγαλόπνοα ἔργα συντελοῦνται μόνο σέ περιόδους ἀκμῆς τοῦ πνευματικοῦ βίου τῆς Ἐκκλησίας, πού δέν φαίνεται νά συμβαίνει στήν ἐποχή μας. Ὅπως ἔλεγε χαρακτηριστικά ὁ ἀείμνηστος π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν, τό ἴδιο πρᾶγμα ἔχει σέ κάθε ἐποχή διαφορετικό δείκτη διάθλασης⁶⁵, ὁ ὁποῖος τουλάχιστον στίς ἡμέρες μας προσδιορίζεται ἀπό ποικίλους παράγοντες, ἀπό τούς ὁποίους θά ἤθελα νά ἐπισημάνω ἰδιαίτερα τούς ἑξῆς τρεῖς:

α) Πόσο ἔτοιμος εἶναι σήμερα ὁ διοικητικός μηχανισμός π.χ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δηλαδή, ἰσχυρή κεντρική διοίκηση, μορφωτικό ἐπίπεδο κλήρου, ἐκκλησιαστική παιδεία κ.λπ., γιά νά σχεδιάσει καί νά ἐμπειροποιήσει μιά παρέμβαση στό χῶρο τῆς λατρείας καί μάλιστα στόν εὐαίσθητο χῶρο τῆς γλώσσας, ἀποφεύγοντας ταυτόχρονα τά ἐγκυμονοῦντα σέ τέτοιες περιπτώσεις σχίσματα καί τούς πιθανούς ἐκτροχιασμούς ἀπό τήν ἀρχική στοχοθεσία;

β) Ἐπιτρέπεται ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νά ἐγκαταλείψει τώρα τό σύνθημα τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ «Ἕλληνες γονεῖς μάθετε τά παιδιά σας Ἑλληνικά», ἀνοίγοντας οὐσιαστικά ἕνα καινούργιο γλωσσικό μέτωπο, καί σέ μιά ὥρα, πού μέ τήν ἀλόγιστη τακτική τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, ἡ φθορά τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καί γενικά ἡ γλωσσική ἀπαιδευσία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τείνει νά ἀγγίξει τά ἔσχατα ὄρια της;

γ) Χωρίς νά ἀρνεῖται κανεῖς τήν ἀξία τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης στή διάδοση τοῦ χριστιανικοῦ εὐαγγελίου, θά πρέπει παράλληλα νά ὑπολογισθῇ καί ὁ ἀρνητικός ρόλος, τόν ὁποῖο θά παίξουν στήν περίπτωση μιᾶς οἰασδήποτε γενικευμένης λειτουργικῆς γλωσσικῆς μεταρρύθμισης. Ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία γνωρίζοντας «τό ὡς τήν δημόδη καί εἰκαίαν ἀκοήν ἔκφορον», ὅπως λέγει ὁ Μ. Βασίλειος, λυμνᾶται τήν ἔννοια τοῦ μυστηρίου, προστάτευσε κάποτε τά ἱερά της διά «τῆς τῶν

ἀγράφων παραδόσεως, ὡς μή καταμεληθεῖσαν τῶν δογμάτων τήν γνώσιν, εὐκαταφρόνητον τοῖς πολλοῖς γενέσθαι διά συνήθειαν» (ἀρχή τοῦ ἀπορρήτου)⁶⁶. Ἐνῶ ἐμεῖς σήμερα παραδώσαμε σχεδόν οἰκειοθελῶς τή λατρεία μας στήν ἀδηφαγία τῶν παντοδύναμων ΜΜΕ. Μπορεῖ νά φανταστῇ κανεῖς τί σύγχυση θά ἐπικρατήσῃ ἐάν τά οὕτως ἢ ἄλλως ἐλεγχόμενα ἀπό διάφορα κέντρα ἐξουσίας ΜΜΕ, ἰδιαίτερα τά ἠλεκτρονικά, στοχοποιήσουν μιά τέτοια προσπάθεια, εἴτε μέ τήν ἔννοια τῆς διακωμώδησης καί τοῦ ἐκχυδαϊσμοῦ, ἢ καί τῆς ἐπιβολῆς χωρίς ἐκκλησιαστικά κριτήρια;

Γιαντό καί ὁποιαδήποτε παρέμβαση στή λειτουργική ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας δέν μπορεῖ νά γίνῃ διαφορετικά, παρά μόνο στά πλαίσια τῆς παραδομένης τελετουργικῆς τάξεως καί λειτουργικῆς πειθαρχίας, πού αἰσθητοποιοῦν κατά τόν ἐποπτικώτερο τρόπο τήν μυστηριακή ἐνότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος. Τό πόσο δέ δύσκολα καί εὐαίσθητα εἶναι γενικά τά λειτουργικά θέματα φαίνεται ἀπό τό γεγονός, ὅτι μέ τήν ἀντιμετώπισή τους ἀσχολήθηκαν κατά τήν πρώτη χιλιετία τῆς χριστιανικῆς περιόδου τοπικές καί Οἰκουμενικές Σύνοδοι, ὅπως ἡ ἐν Λαοδικείᾳ, ἡ Α' Οἰκουμενική, ἡ Πενθέκτη, κ.ἄ. Στή συνέχεια ἀπετέλεσαν ἀντικείμενο καί τῆς μετέπειτα κανονικῆς παράδοσης τῆς Ἐκκλησίας, καί ἐξακολουθοῦν ὡς σήμερα νά διέπονται ἀπό ἐκκλησιαστικές διατάξεις⁶⁷, πού δέν ἀγνοοῦν καί τίς ἀντίστοιχες διατάξεις τοῦ κοσμικοῦ-πολιτικοῦ δικαίου⁶⁸.

Ὡστόσο καί τό δίκαιο τῆς λατρείας παρουσιάζει τήν ἴδια εὐελξία, πού προσδίδει γενικά στό κανονικό δίκαιο ἡ ἔννοια τῆς ἐκκλησιαστικῆς οικονομίας, καί δέν τοῦ ἐπιτρέπει νά ἐκπέσει σέ νομικοῦ τύπου διατάξεις⁶⁹.

Αὐτό φαίνεται στόν κατά θεία πρόνοια πλουραλισμό πού χαρακτηρίζει ἐξ ὑπαρχῆς καί τή λειτουργική ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας ἀφοῦ, «κατά τό μέτρο τῆς ἐνανθρωπήσεως», προσλαμβάνει καί ἐκκλησιοποιεῖ ὅλες τίς πολιτιστικές ἐκφράσεις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀρκεῖ, ἢ «ἐτερότης καί παραλλαγή» τῶν στοιχείων αὐτῶν νά μήν λυμνᾶται τήν «ἐνοειδῆ τοῦ Πνεύματος χάριν»⁷⁰. Νομίζω ὅτι αὐτό ἀποτελεῖ τό ἔσχατο κριτήριο ἀντιμετωπίσεως καί τοῦ θέματος τῆς λειτουργικῆς γλώσσας τῆς Ἐκκλησίας μας σήμερα, πού δέν εἶναι τόσο γλωσσικό, ὅσο εἶναι κυρίως θέμα ποιμαντικό⁷¹.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

36. Μπαμπινιώτης Γ., *Διαλογισμοί για τη γλώσσα και τη γλώσσα μας. 'Απλᾶ μαθήματα γλώσσας και γλωσσολογίας*, Έκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα, 2010, σ. 82-84. Χρυσόστομος, *Εἰς Ματθαῖον, Ὁμιλία 190*, PG 58,517A: «Μή δὴ κατασχύνῃς τὴν γλῶτταν· ἐπεὶ πῶς ὑπὲρ σοῦ δεηθήσεται, ὅταν τὴν οἰκείαν παρῶσιν ἀπολέσῃ; ἀλλὰ κόμησον αὐτὴν ἐπιεικείᾳ, ταπεινοφροσύνη· ποιήσον ἀξίαν τοῦ παρακαλουμένου Θεοῦ· εὐλογίας αὐτὴν ἔμπλησον, ἐλεημοσύνης πολλῆς. Ἔστι γάρ καὶ διὰ ῥημάτων ἐλεημοσύνην ποιεῖν. Κρεῖττον γάρ λόγος, ἢ δόσις· καί, Ἀποκρίθητι τῷ πτωχῷ ἐν πραύτητι εἰρηνικά».
37. Βλ. Μήτσης Ν.Σ., «Ἡ διδασκαλία τῆς γλώσσας στό σχολεῖο: νομοθετικές ρυθμίσεις», στό *Τό γλωσσικό ζήτημα, Σύγχρονες προσεγγίσεις*. Ἐπιστημονική ἐπιμέλεια Γ. Μπαμπινιώτης, Ἴδρυμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, Αθήνα 2011, σσ. 535-555. Τσολάκης Χ.Λ., «Ἡ γλωσσολογική μεταρρύθμιση ἀπό τό 1976 καί μετά», *ὄπ. παρ.*, σσ. 557-567.
38. Βλ. Ξανθάκη-Καραμάνου Γ., «Ἡ γλωσσική παιδεία στή χώρα μας, ἀποτιμήσεις καί προοπτικές», ἀνάκληση ἀπό www.pemptousia.com/2011/07. Χριστόδουλος († Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν), Ξανθάκη-Καραμάνου Γ.: *Μονοτονικό, Ἐμπειρία 24 ἐτῶν, Εἰσηγήσεις ἡμερίδος ἀφιερωμένες στό θέμα τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας καί εἰδικότερα στόν τονισμό αὐτῆς*, Ἔκδοσις Ἱεῤῥᾶς Συνόδου Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, Αθήνα 2007. Ράμφος Στ., *Μονοτονισμένη μουσική*, Ἐκδ. Ἀκρίτας, Αθήνα 1986.
39. Βλ. Τσιόκος Γ., *Ὁ γλωσσικός τύπος τῆς θείας λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καί ἡ δυνατότητα κατανόησής του ἀπό τοὺς ἀποφοίτους τοῦ Γενικοῦ Λυκείου τῆς Ἑλλάδος*, {Μεταπτυχιακή διπλωματική ἐργασία-Τμήμα Θεολογίας ΑΠΘ}, Θεσσαλονίκη 2010.
40. Βλ. Παπακόστας Κ., *Ἡ γλώσσα τῆς λατρείας καί οἱ ἐκπαιδευτικές ἀνάγκες τῶν κληρικῶν τῆς Ἱ. Μ. Πατρῶν*. (Ἀνέκδοτη διπλωματική ἐργασία-Πανεπιστήμιο Πατρῶν-Τμήμα Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσης) Πάτρα 2005.
41. Βλ. σχετικὰ Θεομὸς Β. (Πρωτοπρ.), *Οἱ δικοὶ μου οἱ ξένοι*, Ἐκδόσεις «Ἐν πλῶ», Αθήνα 2005, σσ. 85-125.
42. Μ. Ἀθανάσιος, *Λόγος κατὰ Ἑλλήνων*, 1, ΒΕΠΕΣ 30 (1962), σσ. 31 (6-8): «Ἡ μὲν περὶ τῆς θεοσεβείας καί τῆς τῶν ὄλων ἀληθείας γνῶσις οὐ τοσοῦτον τῆς παρά τῶν ἀνθρώπων διδασκαλίας δεῖται, ὅσον ἀφ' ἑαυτῆς ἔχει τό γνωρίζον». Μ. Βασίλειος, *Ὁμιλία εἰς τὸν 115 ψαλμόν*. PG 30,104B: «Πίστις ἡγεῖσθω τῶν περὶ Θεοῦ Λόγων, πίστις καί μὴ ἀπόδειξις. Πίστις ἢ περὶ τὰς λογικὰς μεθόδους τὴν ψυχὴν εἰς συγκατάβασιν ἔλκουσα. Πίστις καί οὐχ ἡ γεωμετρικαῖς ἀνάγκαις, ἀλλ' ἡ ταῖς τοῦ Πνεύματος ἐνεργείας ἐγγινομένη».
43. Χρυσόστομος, *Ὁμιλία Ζ' εἰς Α' Κορ.*, PG 61,63: «Οὐδὲν γάρ οὕτω θορυβεῖ ψυχὴν κἄν ἐπὶ χρησίμῳ τινι γίνηται, ὡς καινοτομεῖν τι καὶ ξενίζει καὶ μάλιστα ὅταν περὶ λατρείας καί περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ δόξης τοῦτο γίνηται».
44. Βλ. Ράμφος Στ., «Τέχνη ἀχειροποίητος, λόγος ἀμετάφραστος», *Σύναξη*, τ. 20 (1986) σσ. 33-39. Μπαμπινιώτης Γ., *Διαλογισμοί για τη γλώσσα και τη γλώσσα μας. 'Απλᾶ μαθήματα γλώσσας και γλωσσολογίας*, Έκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα, 2010, σσ. 154-155.
45. Βλ. Γαλίτης Γ., «Ὁ εὐσχημος λόγος καί οἱ εἰς ἀέρα λαλοῦντες», στό *Ἀνάπλασις* 413 (2004), σ. 136.
46. Φουντούλης Ἰ., *Λογικὴ λατρεία*, Θεσσαλονίκη 1971, (ΠΠΠΜ), σ. 6: «Ἐχομεν τὴν πεποιθησιν, ὅτι βασικὴ προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐνσυνειδητον συμμετοχὴν εἰς τὴν λατρείαν τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ ἡ γνῶσις τῶν κατ' αὐτὴν. Ἄλλως οἱ λειτουργικοὶ τύποι κινδυνεύουν νὰ ἀπονεκρωθοῦν καί οἱ πιστοί, μὴ γνωρίζοντες τὸν «λόγον» τῶν τελουμένων, ἢ νὰ λατρεύουν «ἀλόγως», ἢ νὰ τοὺς ἀπορρίπτουν, ὡς κενοῦ περιεχομένου γράμμα. Ἡ λειτουργικὴ αὐτὴ κατήχησις δὲν εἶναι μόνον αἷτημα τῆς συγχρόνου κατ' ἐξοχὴν λογοκρατικῆς ἐποχῆς, ἀλλ' ἦτο ἀνέκαθεν τό μέλημα τῆς Ἐκκλησίας».
47. Βλ. σχετικὰ: Σχοινᾶς, *μν. ἔργ.*, σ. 95. ἐξ. Θεομὸς Β. (Πρωτοπρ.), *Σύνεσις καί παράνοια, Γιά τὴν μετάφραση τῆς λατρείας μας*, Ἐκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα 2007, σσ. 95 ἐξ.
48. Παλαμᾶς Κ., *Μεταφράζετε τοὺς ἀρχαίους*, (1903), «Γράμματα», Ἐκδ. Ἰδρύματος Κ. Παλαμᾶ, χ.χ. σ. 364: «Ἀνεξάρτητ' ἀπὸ τὴν τέχνην τοῦ μεταφραστῆ, ἡ δημοτικὴ μας γλώσσα εἶναι χίλιες φορές πῶ ἐπιτήδεια ἀπὸ κάθε ἄλλῃ ξένῃ γλώσσᾳ, καὶ εἶναι ἀσύγκριτα καμωμένη γιὰ νὰ μᾶς ξαναπαρουσιάζει ξανανωμένους τοὺς ἀρχαίους μας. Γιατί εἶναι ἡ ἀρχαία δυνάμει, ὅσο κι ἂν σοφὰ τὴν ἄλλαξαν οἱ φυσικοὶ νόμοι· γιατί καθὼς εἶναι ζωντανὴ γλώσσα, πιασμένη ἀπὸ τὴν ἀναλυτικὴ καθαρότητα τῶν νέων γλωσσῶν, κρύβει μαζὺ καὶ τὴν ἀναλυτικὴ χάρη τῆς ἀρχαίας... Σέ τέτοια γλώσσα δὲν τόνε μεταφράζεις τὸν ἀρχαῖο· τόνε μετατοπίζεις ἀχάλαστο, σάν κάποια σπίτια στὴν Ἀμερικὴ, συθέμελα».
49. Βλ. Θεομὸς, *ὄπ. παρ.*, σ. 121 ἐξ.
50. Χρυσόστομος, *Ἐρηνηία εἰς τοὺς ψαλμούς*, PG 55,156: «Οὐδὲν γάρ οὕτως ἀνίστησιν ψυχὴν καὶ πτεροὶ καὶ τῆς γῆς ἀπαλλάττει καὶ τῶν τοῦ σώματος ἀπολύει δεσμῶν καὶ φιλοσοφεῖν ποιεῖ καὶ πάντων καταγελᾶν τῶν

- βιοτικῶν, ὡς μέλος συμφωνίας καί ρυθμῶ συγκείμενον θεῖον ἄσμα». Παπαδιαμάντης Ἀλ., «Ἀποσπάσματα σκέψεων», ἜΑπαντα, Κριτική ἔκδοση Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος, Ἐκδόσεις Δόμος, τόμ. 5, σ. 237: «Διά τῆς πατροπαραδότου ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ὄχι μόνον τά ἱερᾶ ἄσματα ἔγιναν προσφιλή καί οἰκεῖα εἰς τὴν ἀκοήν, καί ἡ γλῶσσα, εἰς ἣν ταῦτα εἶναι γεγραμμένα καταληπτῆ, ὡς ἔγγιστα, καί εἰς τοὺς ἀγραμμάτους, ἀλλὰ καί αὐτὰ τῶν θεῶν Εὐαγγελίων τά ῥήματα διά τῆς αὐτῆς μουσικῆς καί τοῦ λογαϊδικοῦ αὐτῆς τρόπου, κατέστησαν οἰκειότερα εἰς τὴν ἀκοήν καί βαθύτερον πάντοτε εἰσδύουσιν εἰς τῶν ἀκροατῶν τὰς καρδίας».
51. Διονύσιος (Ψαριανός, Μητροπ. Σερβίων καί Κοζάνης), «Μετά αἰδοῦς καί εὐλαβείας», στό Ἄναφορὰ εἰς μνήμην Μητρο. Σάρδεων Μαξίμου Β΄, Γενεύη 1989, σ. 151: «Τό βλέπει κανεῖς πόσο λίγο ἐντύπωση καί ὑποβολή προξενοῦν οἱ αὐτοσχέδιες λεγόμενες προσευχές, ὄχι μόνο γιά τὴν ρηχότητα τῶν νοημάτων τους, ἀλλὰ καί γιά τὴν πεζή γλῶσσα τῆς καθημερινῆς ὁμιλίας. Ἀλλὰ καί γιά λόγους τεχνικούς δέν εἶναι δυνατὴ ἡ μετάφραση τῶν ὕμνων. Οἱ ὕμνοι τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι ποιήματα, σὰ ὅποια προστέθηκε ἡ μουσική, ἀλλὰ εἶναι μέλη, ποίηση, δηλαδή, καί μουσική μαζί, ὅπου κάθε στίχος εἶναι καί μία μουσική φράση... Οἱ ἄνθρωποι στόν καιρὸ μας ἔγιναν ὀκνηροί... Δέν θέλουνε νὰ μάθουν γράμματα καί βάλθηκαν νὰ καταστρέψουν τά ἀρχαῖα κείμενα».
52. Σινόπουλος Π., *Ἡ μεταφραστικὴ σιγή στὴν ἐκκλησιαστικὴ ὕμνογραφία*, 1986.
53. Βλ. Λιαλιάτσος Π., «Ἡ λειτουργία τῆς χριστιανικῆς ποίησης», *Σύναξη*, τ. 20 (1986), σσ. 41-43. Πρβλ. Πάσχος Π., «Ἡ προσευχὴ στὴ νεοελληνικὴ ποίηση», Πάσχος Π., *Θυσία αἰνέσεως*, Ἀστήρ, Ἀθήνα 1978, σ. 94. Χιωτέλλη Κ., «Βιβλικές ἀπηχήσεις στὴν ποίηση τοῦ Π. Πάσχου», στό *Θεολογία καί λογοτεχνία*, Ἀφιέρωμα στὴν καθηγητὴ Π. Β. Πάσχο, Ἀκρίτας {Σειρά: Ἑλληνικὴ καί ξένη λογοτεχνία, ἀρ. 49}, Ἀθήνα 2005, σσ. 746-766.
54. Στάθης Γρ., «Ἡ μουσικὴ ἔκφραση τῶν λειτουργικῶν ὕμνων» στό *Λατρεύσωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ, Τὸ αἶτημα τῆς λειτουργικῆς ἀνανεώσεως στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία*. Πρακτικά Β΄ Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου, Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἀθήνα, 2003, σσ. 209-210: «Οἱ ψαλμοὶ καί οἱ παντοιοὶ ὕμνοι τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ποιήματα μέ συγκεκριμένη μορφή, συγκεκριμένη δομὴ καί ρυθμοτονικά μέτρα καί σέ πολλές περιπτώσεις μέ ἰσοσυλλαβίες καί ὁμοτονίες καί συγκεκριμένη διαστρωμάτωση τῶν ἐννοιῶν, πού ἀποσκοπεῖ σέ ἀνώτερη αἰσθητικὴ ἀπόλαυση. Ἡ ὅποιαδήποτε μετάφραση θα καταστρέψει, ἄλλοτε λίγο καί ἄλλοτε πολύ σέ κάποιον σημεῖο αὐτὴν τὴν αἰσθητικὴ ἰσορροπία. Καί τό θέμα εἶναι ἂν θέλουμε καί ἂν πρέπει νὰ προβοῦμε σέ μιά συνειδητὴ καταστροφὴ ἑνός μνημεῖου λόγου. Ἡ καταστροφὴ αὐτὴ θά ἔχει ὡς ἐπακόλουθο μιά ἀναγκαῖα μουσικὴ ἀλλαγὴ καί προσαρμογὴ, πού θα πάψει τὴν ἴδια στιγμή νὰ εἶναι ἡ προτέρα μουσικὴ. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ἐδῶ τό συναμφοτερο λόγου καί μέλους. Ἡ ὅποια ἀλλαγὴ τοῦ ἑνός συμπαράσφει τό ἄλλο. Ἡ ἀλλαγὴ στό λόγο ἔχει ὡς ἄμεση συνέπεια τὴν ἀπώλεια τοῦ συγκεκριμένου μουσικοῦ πολιτισμοῦ. Καί ναί μὲν ἡ μουσικὴ ἔχει μεγάλη εὐλυγισία προσαρμογῆς σέ νέα γλωσσικά δεδομένα, μέ μικρὴ ἀλλοίωση τῆς πρώτης τῆς μορφῆς, ἀλλὰ σέ ἀνακατάστρωση καί ἀντιμετάθεση νοημάτων μέ νέες φράσεις καί λέξεις ὅποσδήποτε χάνει τὴν πρωταρχικὴ τῆς δομὴ καί τὴν ἀλληλουχία τῶν μελικῶν τόξων». Πρβλ. Χώρας Γ., «Ἡ γλῶσσα τῆς Θεῆς Λατρείας», στό *Ἐτήσιο Λεύκωμα Πολιτισμοῦ 1998*, σ.2.
55. *Μν. ἔργ.*, σ. 34.
56. Διονυσίου (Ψαριανοῦ, Μητροπολίτου Σερβίων καί Κοζάνης), *Ἡ Θεῖα Λειτουργία*, Ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας), Ἀθήνα 1986.
57. Κατὰ παράθεση Θερόμος Β., *Σύνεσις καί παράνοια...*, σσ. 180-181.
58. Παπαδιαμάντης, *μν. ἔργ.*, σσ. 237-238: «Πλήν, θά εἶπη τις, ἀντὶ νὰ μεταφρασθῶσι τά ὑπάρχοντα, ἄς ποιηθῶσι νέα ἐκκλησιαστικά ἄσματα ὑπὸ τῶν δοκίμων ποιητῶν μας. Ναί, βέβαια, λέγομεν ἡμεῖς, καί εἶναι τόσον εὐκόλον τό πρᾶγμα!... νὰ ἐμφυσηθῇ ζωὴ χωρὶς νὰ ὑπάρχη, νὰ δοθῇ ἔμπνευσις ἐκεῖ ὅπου λείπει ἡ ψυχὴ! (...) Ἄλλως, διά νὰ γίνουν νέα θρησκευτικά ἄσματα, πρέπει νὰ γίνῃ πρῶτα καί νέα θρησκεία... Ἄς δοκιμάσουν, λοιπόν, ἐκεῖνοι πού τά ὄνειροπολοῦν αὐτὰ νὰ κάμουν θρησκείαν χειροποίητον, θρησκείαν γιά τά κέφια τους, καί τότε θά καταλάβουν καί οἱ ἴδιοι πόσον εἶναι μαυροὶ καί τυφλοὶ».
59. Στρατιῆς, *μν. ἔργ.*, σσ. 154-155: «Ἡ βιωματικὴ ἐμπειρία εἶναι αὐτὴ πού θίγει τίς πύο εὐαίσθητες χορδές τῆς ψυχῆς μας προκειμένου νὰ ἐκφρασθῇ μέ τὴν εὐγένεια τοῦ ποιητικοῦ λόγου καί τοῦ κατασκευαστικοῦ μέλους. Αὐτὴν θά πρέπει νὰ ἀναζητήσουμε μέ προσευχὴ καί ταπεινὴ καί εἶθε ὁ Θεός, πού βρῖσκεται πίσω ἀπὸ τά σχήματα τοῦ αἰῶνος τούτου, νὰ κινήσῃ καλὰ μους σέ συνθέσεις νέες, πού στό ἄκουσμά τους νὰ συντελεῖται ὁ ψυχικὸς χαλασμός, πού ἔνωσαν οἱ ἐλεύθεροι πολιορκημένοι τῆς βασιλεύουσας σάν πρωτοψάλθητε τῷ «Τῇ Ὑπερμάχῳ» ...Φρονοῦμε πὺς θά πρέπει νὰ ἀφομοιώσουμε τὸν πλοῦτο τῆς ὕμνογραφικῆς μας παρακαταθήκης, ἀποτυπώνοντας τά βιώματά μας μέ τά σχήματα τῆς ἐποχῆς μας καί ὄχι μέ ἀντιγραφές, ἐπαναλήψεις τυποποιημένων πολλῆς φορῆς μοτίβων ἢ μεταφράσεων. Ἄν σήμερα ἔχουμε ἔλλειψη νέων ρωμαλέων ὕμνογραφικῶν συνθέσεων, εἶναι γιὰτὶ σκορπίσαμε τὸν πατρικὸ μας πλοῦτο καί πτωχεύσαμε...».

60. Βλ. Οικονόμου Δ., «*Ἡ ἐρμηνεία τοῦ Ψαλτηρίου ἀπό τόν Γέροντα Αἰμίλιανό καί ἡ ἀναβίωση τῆς μελωδίας τῶν ψαλμῶν στήν Σιμωνόπετρα*» στό *Σύναξη* 101 (2007), σσ. 42-55.
61. Σαχάρωφ Σ., (Ἀρχιμ.) *Ὁψόμεθα τόν Θεόν καθώς ἐστιν*, Ἔσσεξ Ἀγγλίας 1992, σσ. 374-375: «Ὁφείλομεν ἰδιαιτέρως νά δώσωμεν μεγάλην προσοχήν εἰς τήν λειτουργικήν γλώσσαν, ἥτις σκοπόν ἔχει νά γεννήσῃ ἐν τῷ νοῦ καί τῇ καρδίᾳ τῶν προσευχομένων τήν αἴσθησιν ἄλλου κόσμου, τοῦ ὑψίστου... ἡ λειτουργία ὡς τό κορυφαῖον μέσον ἀναφορᾶς τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τόν Θεόν, εἶναι φυσικόν νά ἔχῃ ὡς ἐκφραστικόν ὄργανον τήν κατά τό δυνατόν τελειότεραν γλώσσαν. Ἡ χρῆσις τοῦ τελειότερου ὑπάρχοντος γλωσσικοῦ ὄργανου εἰς τάς λατρευτικά συνάξεις, βοηθεῖ τοὺς πιστοὺς νά διατηροῦν τήν αἴσθησιν τοῦ τελείου καί συμβάλλει εἰς τήν πληρεστέραν δυνατήν κοινωνίαν μετ' αὐτοῦ. Ἡ ἐπί τοσοῦτον χρόνον χρησιμοποιηθεῖσα καί καθαγιασθεῖσα γλώσσα τῆς θείας Λειτουργίας, ἥτις δύναται νά χαρακτηρισθῇ ὡς κατηγορήμα τῆς Ὁρθοδόξου Λατρείας, εἶναι ἀδύνατον νά ἀντικατασταθῇ ἄνευ οὐσιώδους βλάβης αὐτῆς ταύτης τῆς λατρείας. Διὰ τοὺς λόγους τούτους εἴμεθα κατηγορηματικῶς πεπεισμένοι ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα ἡ χρῆσις τῆς παραδεδομένης λειτουργικῆς γλώσσης ἐν ταῖς λειτουργικαῖς ἀκολουθίαις· οὐδόλως ὑπάρχει ἀνάγκη ἀντικαταστάσεως αὐτῆς ὑπὸ τῆς γλώσσης τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς, πρᾶγμα ὅπερ ἀναποφεύκτως θά καταβιάσῃ τό πνευματικόν ἐπίπεδον καί θά προξενήσῃ οὕτως ἀνυπολόγιστον ζημίαν. Εἶναι ἄτοποι οἱ ἰσχυρισμοὶ περὶ τοῦ δήθεν ἀκατανοήτου διὰ πολλοὺς συγχρόνους ἀνθρώπους τῆς παλαιᾶς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσης, μάλιστα δέ δι' ἐγγραμμάτους καί παιδευμένους εἰσέτι».
62. Βλ. Τζέρπος Δ. (Πρωτοπρ.), «*Οἱ λειτουργικὲς εὐχὲς τοῦ γέροντος Σωφρονίου*» στό *Πρακτικά Διορθοδόξου Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου «Γέροντας Σωφρόνιος, ὁ Θεολόγος τοῦ ἀκτίστου φωτός»*, Ἱερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος 2008, σσ. 523-531.
63. Μπούσιας Χ., «*Ἡ γλώσσα τῆς σύγχρονης ὑμνογραφίας, σκέψεις καί προβληματισμοί*» στό *Τό μεγαλεῖο τῆς θείας λατρείας, Παράδοση ἢ ἀνανέωση* (Α' Λειτουργικό Συνέδριο, Πρακτικά-Θεοδρομία 1-3 (2002), σ. 334.
64. Μπούσια Χ., (Μεγάλου Ὑμνογράφου τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας). *Ἕμνογράουδο στόν μακαριστό γέροντα Ἰάκωβο, ἡγούμενο τῆς Μονῆς Ὁσίου Δαβίδ Εὐβοίας*, Ἐκδόσις Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Μαρίνης Ἀλβερτίου. Το ποίημα φέρει τήν ἐξῆς ἀκροστιχίδα: «Σάν κρῖνο ἀρετῶν μοσχοβολοῦσες, Ἰάκωβε.Χ». Κανόνας σέ ἦχο δ' κατά τό «Ἀνοίξω τό στόμα μου». Βλ. καί Μακρῆ Στ., (Πρωτοπρ.), *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καί θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Παΐσιου τοῦ Νέου, τοῦ ἀγιορείτου*, Ποιητικὴ συλλογὴ, Νάουσα 2010. Ψαλλομένη τῇ 12ῃ μηνός Ἰουλίου. (Ἐσπερινός, Ὁρθρος, Παρακλητικὸς κανόνας).
65. Σμέμαν Ἀλ., *Ἡ Ἐκκλησία προσευχομένη, Εἰσαγωγή στή λειτουργικὴ θεολογία*, Μετάφραση-ἐπιμέλεια Πρωτ. Δημήτριος Τζέρπος, Ἐκδόσεις Ἀκρίτας 2003, σσ. 125-126.
66. Μ. Βασιλείου, *Περὶ ἁγίου Πνεύματος* 27,66. ΒΕΠΕΣ 52, σσ. 287-288.
67. Εἶναι π.χ. ἐνδεικτικὴ ἡ *Ἐγκύκλιος τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κων/λεως (3-Ἰουνίου 1911)* πρὸς τίς διευθύνσεις τῶν σχολείων τῆς περιοχῆς: «Ἡ ἐπί τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος ἀποφάσει τοῦ ἐντίμου Δ.Ε. Μικτοῦ Συμβουλίου συστάσα εἰδικὴ ἐπιτροπὴ, ἐν τῇ μερίμνῃ αὐτῆς περὶ τῆς προφυλάξεως τῆς διδασκαλίας τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ ἀπὸ τῶν ἐπιρρεῶν τῶν χυδαῖστων, ἔγνω, ἵνα ἀπολύσῃ πρὸς τοὺς ἔλλογίμους διευθυντάς καί διευθυντριάς τήν παροῦσαν ἐγκύκλιον, ἐφιστῶσα ὑπευθύνως τήν προσοχήν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς σχολαῖς ὑπὸ τῶν μαλλιαρῶν διενεργουμένων καί καλοῦσα αὐτούς ἵνα ἀμέσως ἀπαντήσουσιν ἐγγράφως πρὸς τόν πρόεδρον αὐτῆς σεβασμ. ἁγιον Φιλαδελφείας κ. Προκόπιον ἐπὶ τῶν ἐξῆς πρὸς αὐτοὺς ἀπευθυνομένων ἐρωτημάτων: 1) Ἐάν ἐν ταῖς σχολαῖς αὐτῶν ὑπάρχουσιν διδάσκαλοι μαλλιαροὶ ἢ ὀνομαζόμενοι δημοτικισταί, μεταχειριζόμενοι τό ἀξίωμα των πρὸς διάδοσιν τῶν ἰδεῶν τούτων παρά τοῖς μαθηταῖς, 2) Ἐάν καταβάλληται ἐνέργεια προπαγανδική παρά τοῖς μαθηταῖς πρὸς τόν αὐτὸν σκοπὸν ἔσω ἢ ἔξω τῆς σχολῆς, ὑπὸ ποίων αὐτῆ διενεργεῖται καί εἰς τί ἀποβλέπουσιν αἱ ἐνέργειαι τῶν χυδαῖστων, καί 3) Πόσοι εἶναι οἱ διδάσκαλοι οἱ ἀσπαζόμενοι τὰς θεωρίας ταύτας καί πῶς ἐκδηλοῦσιν τό φρόνημα αὐτῶν. Τά ὡς ἄνω ἐρωτήματα τῆς ἐπὶ τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἀνακοινοῦμενοι πᾶσιν ὑμῖν, πεποιθήμενοι ὅτι θέλετε σπεύσει νά συμμορφωθῆτε πιστῶς καί ἀνελλιπῶς πρὸς αὐτὰ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐμπειστευμένης ὑμῖν τύχης τῶν σχολῶν, ἀναλογιζόμενοι ὅτι θέλουσιν ὑπέχει βαρεῖαν εὐθύνην οἱ ὑπάιτιοι πάσης ἀμελείας καί παραβάσεως. Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος Βενιαμῖν». *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια* 35 (1911), σελ. 179-180. Πρὸβλ. Χατζηφώτης Ἰ., «*Τό γλωσσικὸ ζήτημα καί ἡ νέα μορφή του*» στό *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια* 159 (1983), σ. 4.
68. Μαντζαρίδης Γ., *Κοινωνιολογία τοῦ Χριστιανισμοῦ*. Ἐκδ. Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 1985, σ. 173.
69. Βλ. Γιάνγκου Θ., «*Ὁ πλουραλισμὸς τῆς κανονικῆς παράδοσης τῆς Ἐκκλησίας*», *Σύναξη* 119 (2011), σσ. 5-16.
70. Μ. Φώτιος, Ἐπιστολὴ Α' PG 102, στήλ. 608.
71. Βλ. σχετικὰ: Φωκᾶς Ν., *Τό γλωσσικὸ μας πρόβλημα εἶναι ἐξωγλωσσικόν*, Ἐκδ. Ἐρμείας, 1991, σσ. 12-14.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Κανονισμός περί τροποποιήσεως του Κανονισμού Διοικήσεως, Διαχειρίσεως και Λειτουργίας του Έκκλησιαστικού Ίδρύματος «Θεραπευτήριον Χρονίων Παθήσεων ὁ Ἅγιος Βλάσιος Λιβαδειᾶς» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παρ. 2 καί 59 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανούσης Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπό τὰς Εὐαγγελικὰς Ἐπιταγὰς, τοὺς Ἱεροῦς Κανόνας καί τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρῳμα.

Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 655/30.12.2004 Ἀπόφασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καί Λεβαδείας περὶ συστάσεως καί λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Θεραπευτήριον Χρονίων Παθήσεων ὁ Ἅγιος Βλάσιος Λιβαδειᾶς» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας (Φ.Ε.Κ. 1058/Β'/2005).

Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 31/6.2.2012 Πράξιν καί τὴν ὑπ' ἀριθμ. 91/7.2.2012 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καί Λεβαδείας κ. Γεωργίου.

Τὴν ἀπὸ 8.2.2012 Γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Τὴν τροποποίησιν τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος «Θεραπευτήριον Χρονίων Παθήσεων ὁ Ἅγιος Βλάσιος Λιβαδειᾶς» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας, σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

Κανονισμός

Περί τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ Διοικήσεως, Διαχειρίσεως καί Λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος «Θεραπευτήριον Χρονίων Παθήσεων ὁ Ἅγιος Βλάσιος Λιβαδειᾶς» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας

Ἄρθρον 1

Τροποποιούμεν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος «Θεραπευτήριον Χρονίων Παθήσεων ὁ Ἅγιος Βλάσιος Λιβαδειᾶς» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας ὡς ἐξῆς:

« Ἄρθρον 1

Τὸ Θ.Χ.Π. «Ὁ Ἅγιος Βλάσιος» σκοπὸ ἔχει νὰ προσφέρει περίθαλψη, ἀγάπη καί ἐξυπηρέτηση σὲ συνανθρώπους μας, τῶν δύο φύλων, κατὰ προτεραιότητα σὲ ἄτομα χρονίως πάσχοντα κυρίως ἐκ τοῦ χώρου τῆς Βοιωτίας.

Ἐπίσης σκοπὸ ἔχει τὴν ἴδρυση, λειτουργία καί ἐμετάλλευση μονάδων παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀπὸ ἀνανεώσιμες πηγές ἐνεργείας, ὅπως καί κάθε ἄλλη δραστηριότητα καί οἰκονομικὴ πράξη πού ἔχει σχέση μὲ τὴν παραγωγή ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀπὸ ἀνανεώσιμες πηγές ἐνεργείας γιὰ τὴν ἐν γένει ἐνίσχυση τοῦ Ἰδρύματος».

Ἄρθρον 2

1. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν δημοσίευσή του στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2. Ὁ παρὼν Κανονισμὸς δημοσιεύεται ἐπίσης στὸ Ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 3

Μέ τὸν παρόντα Κανονισμό οὐδεμία δαπάνη προκαλεῖται σὲ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας.

Ἀθῆναι, 8 Φεβρουαρίου 2012

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Αρχιγραμματεὺς
Ὁ Διαυθείας Γαβριήλ

Κανονισμός «Συστάσεως καί Λειτουργίας του Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Κληρικῶν (ΤΑΚ-ΙΜΘΛ) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 29 παρ. 2 καί 59 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανούσης Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπό τὰς Εὐαγγελικὰς Ἐπιταγὰς, τοὺς Ἱεροῦς Κανόνας καί τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

3. Τὰς ὑφισταμένας κοινωνικὰς καί πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 29/15.11.2011 Ἀπόφασιν καί τὴν ὑπ' ἀριθμ. 69/27.1.2012 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καί Λεβαδείας κ. Γεωργίου.

5. Τὴν ἀπὸ 8.2.2012 Γνωμοδότησιν τοῦ Εἰδικοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾷ εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Θηβῶν καί Λεβαδείας Ἐκκλησιαστικόν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας», τὸ ὁποῖον θά λειτουργῇ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

Κανονισμός

«Συστάσεως καί Λειτουργίας
τοῦ ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Κληρικῶν
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας
(ΤΑΚ-ΙΜΘΛ)»

Ἄρθρον 1

Συνιστᾷται Ταμεῖο μέ τὴν ἐπωνυμία Ταμεῖο Ἀλληλοβοηθείας Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν

καί Λεβαδείας (συντετμημένα: ΤΑΚ - ΙΜΘΛ). Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ ἐνίσχυση καί ἐξυπηρέτηση ἐκτάκτων οικονομικῶν ἀναγκῶν τῶν Κληρικῶν, καθὼς καί τῶν λαϊκῶν Ὑπαλλήλων τῆς Μητροπόλεως καί τῶν μελῶν τῶν οικογενειῶν τους.

Ἄρθρον 2

Πόροι τοῦ Ταμείου:

α) Μηνιαία εἰσφορά ἐκ ποσοῦ δέκα (10) € ἐκάστου τῶν οἰκιοθελῶς συμμετεχόντων Κληρικῶν καί Ὑπαλλήλων.

β) Δωρεαί Κληρικῶν καί Λαϊκῶν.

γ) Χορηγίαὶ Ἱερῶν Ναῶν καί Ἱερῶν Μονῶν.

Ἄρθρον 3

1. Πρόεδρος τοῦ Ταμείου εἶναι ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης, ἡ δὲ διαχείρισις τῆς περιουσίας τοῦ ἀνήκει εἰς πενταμελῆ Ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία ὡς αὐτοτελὲς ὄργανον ἔχει τὴν διοικητικὴν καί διαχειριστικὴν ἐξουσίαν διενεργεῖας νομικῶν καί ὑλικῶν πράξεων ἐν σχέσει πρὸς τὴν περιουσίαν τοῦ Ταμείου.

2. Ἡ διαχείριση τοῦ Ταμείου θά πραγματοποιεῖται ἀπὸ πενταμελῆ Ἐπιτροπὴ Κληρικῶν μέ τριετὴ θητεία. Ἄπαντες θά διορίζονται μέ ἀπόφαση τοῦ Μητροπολίτη. Ἡ σύναξη τῶν Κληρικῶν μπορεῖ νά προτείνει πρὸς τὸν Μητροπολίτη τὸν ὀρισμὸ ἕως τεσσάρων μελῶν αὐτῆς. Οἱ ἀποφάσεις τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς θά λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία.

Ἄρθρον 4

1. Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναλαμβάνει ὁ ἀρχαιότερος κατὰ τὰ πρεσβεῖα χειροτονίας Κληρικός καί Ταμίας ὁ νεώτερος, ἐκτὸς ἂν συμμετέχει στὴν ἐπιτροπὴ ἱεροδιάκονος, ὅποτε ἀναλαμβάνει αὐτὸς τὰ καθήκοντα τοῦ Ταμιά. Καθήκοντα Γραμματέα θά ἐκτελεῖ ἓνας ἀπὸ τὰ πέντε μέλη πού θά ὀρίζεται ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη. Τὴν ἐκπροσώπηση τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας ἐνώπιον ὁποιασδήποτε Ἀρχῆς θά ἔχει ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Ἡ ἐπιτροπὴ διαχειρίσεως θὰ διατηρεῖ τὰ ἐξῆς βιβλία:
- α) Βιβλίον Μητροῦ συνδρομητῶν.
 - β) Βιβλίον Ταμείου.
 - γ) Βιβλίον Πρωτοκόλλου καὶ
 - δ) Βιβλίον Πρακτικῶν.

~ Ἄρθρον 5

1. Δικαίωμα ἐνίσχυσης θὰ ἔχουν οἱ Κληρικοί καὶ Ὑπάλληλοι πού συνεισφέρουν μηνιαίως τὸ ὡς ἄνω ποσό. Προτεραιότητα θὰ δίδεται στὰ θέματα ὑγείας καὶ στὰ μέλη πού δὲν ἐνισχύθηκαν στὸ παρελθόν ἀπὸ τὸ Ταμεῖο. Ὁ κάθε ἐνδιαφερόμενος θὰ κάνει αἴτηση στὴν Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ αἴτηση θὰ πρωτοκολληεῖται.

2. Θὰ ὑπάρχει ἡ δυνατότητα χορήγησης δωρεάν ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνίσχυσης σὲ ὄλους ἔκτακτες περιπτώσεις, κατὰ τὴν κρίση τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς. Εἰδικότερα στὶς παρακάτω περιπτώσεις ὀρίζεται νὰ χορηγοῦνται δωρεάν ἐφ' ἅπαξ χρηματικά ποσά:

- α. σὲ περίπτωση γέννησης τέκνου Κληρικοῦ καὶ ἰδιαίτερος 3ου, 4ου κ.ο.κ.
- β. σὲ περιπτώσεις πολυτέκνων ἱερατικῶν οἰκογενειῶν πού σπουδάζουν τέκνα σὲ Α.Ε.Ι. ἢ Τ.Ε.Ι.
- γ. σὲ περίπτωση χηρείας Κληρικοῦ ἢ Πρεσβυτέρας.

~ Ἄρθρον 6

Ἐάν κάποιος Κληρικός, πού δὲν θέλησε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νὰ συμμετάσχει στὸ Ταμεῖο Ἀλληλοβοηθείας, θελήσει νὰ συμμετάσχει ἀργότερα μὲ σκοπὸ νὰ ἴλαβει ἐνίσχυση, τότε πρέπει νὰ καταβάλλει ὅλες τὶς συνδρομὲς ἀπὸ τότε πού ἰδρύθηκε τὸ Ταμεῖο ἢ ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ διορισμοῦ τοῦ (ἂν ἔχει χειροτονηθεῖ ἀργότερα) ἢ ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς μεταθέσεώς του στὴν Μητρόπολὴ μας (ἂν προέρχεται

ἀπὸ ἄλλη Μητρόπολη). Ἐπίσης ὁ Κληρικός δεσμεύεται ὅτι θὰ παραμείνει συνδρομητὴς τοῦ Ταμείου γιὰ πέντε ἔτη τουλάχιστον.

~ Ἄρθρον 7

Κατ' ἔτος καὶ κατὰ τὴν σύναξη τῶν Κληρικῶν τοῦ Ἰα-νουαρίου θὰ δημοσιεύεται ὁ Κατάλογος τῶν γενομένων οἰκονομικῶν παροχῶν καὶ ἐνισχύσεων.

~ Ἄρθρον 8

Τὰ ἄρθρα τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δύνανται νὰ τροποποιηθοῦν μὲ εἰσήγηση τῆς Συνάξεως τῶν Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας πρὸς τὸν Μητροπολίτη καὶ ἔγκριση τῆς Δ.Ι.Σ.

~ Ἄρθρον 9

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δὲν προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας.

~ Ἄρθρον 10

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχεῖ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἀθῆναι, 8 Φεβρουαρίου 2012

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Αρχιγραμματεὺς
Ὁ Διαυθείας Γαβριήλ

Κανονισμός περί της Λειτουργίας Ἵργανισμοῦ Κοινωνικῶν Δομῶν «Ἡ Ἀρωγή» Ἱερῶς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παρ. 2 καί 59 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τάς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανιούσης Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπό τās Εὐαγγελικῆς Ἐπιταγῆς, τοῦς Ἱεροῦς Κανόνας καί τοῦς Νόμους τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

3. Τās ὑφισταμένας κοινωνικῆς καί πνευματικῆς ἀνάγκας τῆς Ἱερῆς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας, καθὼς καί τās νέας ἀνάγκας, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἐκ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως τῶν τελευταίων ἐτῶν.

4. Τήν ὑπ' ἀριθμ. 28/15.11.2011 Ἀπόφασιν καί τήν ὑπ' ἀριθμ. 68/27.1.2012 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καί Λεβαδείας κ. Γεωργίου.

5. Τήν ἀπό 8.2.2012 Γνωμοδότησιν τοῦ Εἰδικοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾷ εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Θηβῶν καί Λεβαδείας Ἐκκλησιαστικόν Ἰδρυμα ὑπό τήν ἐπωνυμίαν: «Ἵργανισμός κοινωνικῶν δομῶν "Ἡ ΑΡΩΓΗ" τῆς Ἱερῆς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας», τὸ ὁποῖον θά λειτουργῆ κατά τās διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

Κανονισμός Λειτουργίας

Ἵργανισμοῦ Κοινωνικῶν Δομῶν «Ἡ Ἀρωγή»
τῆς Ἱερῆς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας

ἄρθρον 1

Ἰδρύεται εἰς τήν πόλιν τῆς Λεβαδείας Ἵργανισμός Κοινωνικῶν Δομῶν ὑπό τήν ὀνομασίαν «Ἡ ΑΡΩΓΗ», μέ τήν

δυνατότητα δημιουργίας παραρτημάτων καί εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Μητροπολιτικῆς περιφερείας.

ἄρθρον 2

Σκοπός τοῦ Ἵργανισμοῦ εἶναι ἡ ἠθική καί πνευματική στήριξις καί ἡ ὑλική βοήθεια πρὸς δοκιμαζομένους ἐκ τῆς πολυπλήρου κρίσεως καί τῆς ἀξανομένης ἀνεργείας συνανθρώπων μας.

ἄρθρον 3

Ὁ Ἵργανισμός ἀποτελεῖ μὴ αὐτοτελεῖ ὑπηρεσίαν τῆς Ἱερῆς Μητροπόλεως, τελεῖ ὑπό τήν ἄμεσο ἐξάρτησιν τῆς Ἱερῆς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας καί ἡ λειτουργία του δέν βαρύνει τόν κρατικόν προϋπολογισμόν.

ἄρθρον 4

Ὁ Ἵργανισμός διοικεῖται ὑπό ἐπταμελοῦς Συμβουλίου. Πρόεδρος εἶναι ὁ Μητροπολίτης Θηβῶν καί Λεβαδείας. Τά λοιπά ἕξ μέλη καθὼς καί τὰ ἀναπληρωματικά διορίζονται ὑπό τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆ προτάσει τοῦ Μητροπολίτου.

ἄρθρον 5

Ὁ Ἵργανισμός ἔχει δική του σφραγίδα πού φέρει τόν τίτλον τῆς Ἱερῆς Μητροπόλεως, τὸ ὄνομα τοῦ Ἵργανισμοῦ καί εἰς τὸ κέντρον τόν Σταυρό.

ἄρθρον 6

Ὁ Ἵργανισμός τηρεῖ τὰ κάτωθι βιβλία:

- α) Βιβλίον Ταμείου.
- β) Βιβλίον Πρακτικῶν Συνεδριάσεων.
- γ) Βιβλίον Ἀποθήκης.
- δ) Βιβλίον Ἀλληλογραφίας καθὼς καί τὰ σχετικά Γραμμάτια Εἰσπράξεως καί Πληρωμῶν.

ἄρθρον 7

Πόροι τοῦ Ἵργανισμοῦ εἶναι:

- α) Ἐπιχορηγήσεις Ἱερῆς Μητροπόλεως, Ἱερῶν Ναῶν καί Ἱερῶν Μονῶν.
- β) Ἐπιχορηγήσεις Φυσικῶν ἢ Νομικῶν Προσώπων.
- γ) Δωρεές, Κληρονομίες.

Άρθρον 8

Ο Όργανισμος περιλαμβάνει τούς ἑξῆς τομεῖς δράσεως:

1. Παροχῆς Τροφίμων.
2. Ἐνδυσης καί Ὑπόδσης.
3. Παροχῆς Φαρμάκων.
4. Ἱατρικῆς Ὑποστήριξης.
5. Προσφορᾶς Φαγτοῦ.
6. Προσπαθείας Εὐρέσεως Ἐργασίας.
7. Ψυχολογικῆς Στήριξης.
8. Ἐνίσχυσης Κρατουμένων Γυναικείων Φυλακῶν Ἐλεῶνος καί τοῦ Σχολείου Δεύτερης Εὐκαιρίας.
9. Ἐνίσχυσης τῶν ὑπὸ Ἀπεξάρτηση Κρατουμένων στά Κέντρα Ἐλαιῶνος.
10. Βοήθειας καί Ἐξυπηρέτησις κατ' οἶκον.
11. Ἐνίσχυσης Ἀπόρων Φοιτητῶν καί Μαθητῶν.
12. Συνεργασίας μέ φορεῖς Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης τῆς Βοιωτίας καί τῆς Αὐλίδος.
13. Στήριξης πολυτέκνων οικογενειῶν.
14. Μέριμνας γιά τούς Μετανάστες.

Άρθρον 9

Εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τοῦ Ὄργανισμοῦ, ἡ τυχόν περιουσία του περιέρχεται εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Θηβῶν καί Λεβαδείας.

Άρθρον 10

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχει ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί τό περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Άρθρον 11

Μέ τόν παρόντα Κανονισμό οὐδεμία δαπάνη προκαλεῖται σε βάρος του προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας. Τυχόν δαπάνη, λόγῳ ἑκτακτῆς ἐπιχορηγήσεως, θά ἀναφερθεῖ στήν ἀντίστοιχη ἀπόφαση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καί θά προβλεφθεῖ στόν οἰκεῖο Προϋπολογισμό.

Ἀθῆναι, 8 Φεβρουαρίου 2012

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Αρχιγραμματεὺς

Ὁ Διαυλείας Γαβριήλ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 817/1978 ἐν τῇ καθ' (ΦΕΚ 170, Α', 8.10.1978) «Περί ρυθμίσεως ἐνίων ἐκπαιδευτικῶν καί ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων», ὡς καί τό Προεδρικόν Διάταγμα 582/1980 (ΦΕΚ, 158, Α' 11.7.1980) «Περί κατανομῆς θέσεων Ἱεροκληρύκων εἰς τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἀποφασίζομεν ὅπως προκηρύξωμεν διά τῆς παρούσης τήν πλήρωσιν δύο (2) κενῶν θέσεων Ἱεροκληρύκων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν,

καί καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπό τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί Νόμων προβλεπόμενα προσόντα, ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ κληρικῶν (τῶν κατεχόντων κωδικόν μισθοδοσίας τῆς ἐνιαίας ἀρχῆς πληρωμῶν) ὅπως ὑποβάλλουν ἐντός 20 ἡμερῶν ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης σχετικῆν αἴτησιν μετὰ διακαιολογητικῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὰς περαιτέρω ὑπηρεσιακὰς ἐνεργείας πρὸς τοποθέτησίν των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20ῃ Φεβρουαρίου 2012

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 5.3.2012

Συνῆλθε τὴν Δευτέρα, 5 Μαρτίου 2012, στὴν πρώτη Συνεδρία Της γιὰ τὸ μῆνα Μάρτιο ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινή Συνεδρία:

Ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἀπεδέχθη τὴν παραίτηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομου, ὡς Μέλους τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων, Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων, καὶ ὡς Ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Μικτὴ Ἐπιτροπὴ Διαλόγου μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ στὴν Ἐπισκοπικὴ Συνέλευση τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων τῆς Εὐρώπης.

Κατόπιν αὐτοῦ, ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ὄρισε:

α. Στὴν Συνοδική Ἐπιτροπὴ Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, Μέλος τὸν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Γρηγόριο Παπαθωμᾶ, Καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

β. Στὴν Συνοδική Ἐπιτροπὴ Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων, Μέλος τὸν Ἐλλογιμώτατο κ. Χαράλαμπο Παπαστάθη, Καθηγητὴ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

γ. Στὴν Εἰδικὴ Συνοδική Ἐπιτροπὴ Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων, Μέλος τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρούπολεως κ. Ἀθηνάγορα.

δ. Στὴν Μικτὴ Ἐπιτροπὴ Διαλόγου μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ στὴ Ἐπισκοπικὴ Συνέλευση τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων

τῆς Εὐρώπης, ὡς ἐκπρόσωπο τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Περιστερίου κ. Χρυσόστομο.

Ὅρισε τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμο ἐκπρόσωπο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν Τελετὴ παρασκευῆς καὶ καθαγιασέως τοῦ Ἁγίου Μύρου, κατὰ τὴν Θεία Λειτουργία τῆς Μεγάλης Πέμπτης, στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

Ἐνέκρινε τὸν κατάλογο τῶν δικαιούχων τοῦ ἐπιδόματος γιὰ τὸ τρίτο τέκνο στὴ Θράκη, γιὰ τὸ δίμηνο Ἰανουαρίου Φεβρουαρίου 2012. Οἱ οἰκογένειες πού θὰ λάβουν τὸ ἐπίδομα εἶναι 816 καὶ τὸ ποσὸ ἀνέρχεται στὰ 163.200,00 €.

Τέλος ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἐκ τῆς Διακοῦς Ἱερᾶς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 6.3.2012

Συνῆλθε τὴν Τρίτη, 6 Μαρτίου 2012, στὴν δευτέρη Συνεδρία Της ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινή Συνεδρία ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως, καὶ συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἐκ τῆς Διακοῦς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἐνημέρωση

γιὰ τὴ φορολόγηση τῆς Ἐκκλησίας

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἐλπίζουσα ὅτι ὁ δημοσιογραφικὸς θόρυβος, ὁ ὁποῖος προκλήθηκε χθὲς σχετικῶς πρὸς τὴν φορολόγηση τῆς Ἐκκλησίας, ὀφείλεται σὲ ἔλλειψη λεπτομεροῦς ἐνημερώσεως ὅσων τὸν προκαλέσαν, ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνημερώσει δημοσίως ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, οἱ Ἱερεῖς Μητροπόλεις μὲ τὰ ἐκκλησιαστικὰ τους ἴδρύματα, οἱ Ἱερεῖς Μονές καὶ οἱ Ἐνορίες, οἱ ὁποῖες εἶναι ξεχωριστὰ μετὰξὺ τους νομικὰ πρόσωπα,

καταβάλλουν κάθε χρόνο στις κατά τόπους Δ.Ο.Υ. τις παρακάτω νομοθετημένες φορολογικές υποχρεώσεις τους:

1. Φόρο επί των κατ' έτος μισθωμάτων, πού εισπράττουν από ακίνητα, μέ συντελεστή 20% επί τής αξίας τους,

2. Συμπληρωματικό φόρο επί των εισοδημάτων τους από οικοδομές καί εκμισθώσεις γαιών μέ συντελεστή 3%,

3. Προκαταβολή του φόρου (για τό έπόμενο έτος) μέ συντελεστή 55% επί τής αξίας του παραπάνω συμπληρωματικού φόρου,

4. Φόρο επί τής ακινήτης περιουσίας τους μέ συντελεστή 30 επί τής αντικειμενικής αξίας τους (έκτός εάν πρόκειται για οικοδομήματα λατρευτικής, εκπαιδευτικής, θρησκευτικής ή κοινωνωφελούς χρήσεως π.χ. Ί. Ναοί, γηροκομεία, κώροι συσσιτίων),

5. Φόρο επί των κληρονομιών καί δωρεών μέ συντελεστή 0,5% επί τής αξίας τους,

6. Τέλος χαρτοσήμου καί δικαιώματα ΟΓΑ συνολικού ποσοστού 2,40% επί κάθε χρηματικής παροχής πιστών προς τους Ί. Ναούς λόγω ίεροπραξιών.

Ήπίσης τά παραπάνω νομικά πρόσωπα τής Έκκλησίας παρακρατούν καί αποδίδουν στις Δ.Ο.Υ. τά παρακάτω φορολογικά έσοδα:

1. Φόρο μισθωτών ύπηρεσιών για τους έκκλησιαστικούς ύπαλλήλους καί συνεργάτες τους, πού άμείβονται από τον προϋπολογισμό τους,

2. Φ.Π.Α. μέ τους προβλεπομένους συντελεστές για ύπηρεσίες καί αγαθά,

3. Φόρο εισοδήματος μέ συντελεστή 8% σέ όλα τά τιμολόγια παροχής ύπηρεσιών,

4. Φόρο εισοδήματος μέ συντελεστή 4% σέ όλα τά δελτία αποστολής αγαθών καί μέ συντελεστή 1% για τά υγρά καύσιμα.

Τέλος, ή Έκκλησία τής Ελλάδος έπιθυμεί νά τονίσει άφ' ενός ότι ή άπαλλαγή από τον φόρο ακινήτης περιουσίας για τά ακίνητα λατρευτικής, θρησκευτικής καί κοινωνωφελούς χρήσεως ίσχύει από τό έτος 2008 για όλα τά θρησκευάματα καί δόγματα, πού έχουν ακίνητη περιουσία έντός Ελλάδος καί άφ' έτέρου ότι, άν καί τά έσοδά Της προέρχονται μέχρι σήμερα από τό ύστέρημα πιστών καί χρησιμοποιούνται για τήν συντήρηση των θρησκευτικών καί κοινωνωφελών Της ίδρυμάτων,

ουδέποτε ζήτησε κάποια άνιση φορολογική μεταχείριση σέ σχέση μέ τους ύπολοίπους φορολογούμενους μή κερδοσκοπικούς οργανισμούς τής Χώρας.

Ή Κεντρική Ύπηρεσία τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, οί Ίερες Μητροπόλεις, οί Ένορίες, οί Ίερες Μονές καί τά Έκκλησιαστικά Ίδρύματα κατά τό έτος 2011 κατέβαλαν συνολικά φόρους ύψους 12.584.139,92€.

Έκ τής Ίερας Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος

Ήπιστολή στην έφημερίδα «Τό Ποντίκι»

Πρός τήν Έφημερίδα «Τό Ποντίκι»
Καφαντάρη 27
11631 Άθήνα

Διαβάσαμε στην ηλεκτρονική έκδοση τής έφημερίδας σας τής 17.02.2012 άρθρο μέ τίτλο «Παπαδημούλης: Στην Ίταλία φορολογείται για πρώτη φορά ή Έκκλησία, στην Ελλάδα πότε;» καί λυπούμεθα πραγματικά για όσα γράφετε στις δύο πρώτες παραγράφους του άρθρου σας, οί όποιες ουδόλως αναφέρονται στην έπερώτηση του βουλευτού του ΣΥΡΙΖΑ κ. Δημητρίου Παπαδημούλη προς τους Ύπουργούς Οικονομικών καί Παιδείας Διά βίου Μάθησης καί Θρησκευμάτων.

Έάν διαβάσετε τήν έν λόγω έπερώτηση θά δείτε, ότι ό κ. Παπαδημούλης κατ' άρχήν αναφέρεται σέ συγκεκριμένο θέμα τής Μονής Φιλοθέου Άγίου Όρους καί έρωτά θέματα άφορώντα σέ αυτό καί άφ' έτέρου ζητεί νά μάθει πόσοι είναι οί βεβαιωθέντες φόροι σέ Μονές καί Ναούς καί πόσοι οί εισπραχθέντες για τό 2010. Άπό τήν έπερώτηση αυτή δείχνει ότι γνωρίζει ότι στην Ελλάδα φορολογείται ή Έκκλησία. Καί καλώς ζητεί νά μάθει, ως μέλος του Κοινοβουλίου, τίς άνωτέρω πληροφορίες.

Σεις όμως κακόβουλα γράφετε στην έπικεφαλίδα καί στις δύο πρώτες παραγράφους του άρθρου σας, ότι στην Ελλάδα δέν φορολογείται ή Έκκλησία. Καί είναι κακόβουλη ή συμπεριφορά σας, για δύο λόγους. Πρώτον, διότι ό,τι συμβαίνει στην Ίταλία δέν έχει σχέση μέ τήν Ελλάδα. Καί δεύτερον, διότι προφανώς γνωρίζετε τόσο τήν από 15.09.2011 Άνακοίνωση τής Ίερας Συνόδου, στην όποία αναφέρονται οί φόροι τους όποιους καταβάλλουν τά Έκκλησιαστικά Νομικά Πρόσωπα όσο καί τήν από 16.02.2012 άπάντηση τής Έκ-

κλσίας τῆς Ἑλλάδος σέ δημοσιεύματα τοῦ Γαλλικοῦ Τύπου, στήν ὁποία ἀναφέρεται ὁπῶς ὅτι μόνον τό ἔτος 2011 ἡ Ἐκκλησία κατέβαλλε 12.584.139,92 €. γιά φόρους (www.ecclesia.gr).

Τέλος σās πληροφοροῦμε, ἂν καί τό γνωρίζετε ἔστω καί ἂν κάνετε πῶς δέν τό ξέρετε, ὅτι τόσο ἡ Μονή Φιλοθέου ὅσο καί ἡ Μονή Βατοπεδίου ἀνήκουν στό Ἅγιο Ὅρος, ὑπάγονται στήν πνευματική δικαιοδοσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, δέν ἔχουν διοικητική σχέση μέ τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καί ἀπολαμβάνουν εἰδικῶς προνομιακοῦ φορολογικοῦ καθεστώτος πού προβλέπεται στόν Καταστατικό Χάρτη τοῦ Ἁγίου Ὅρους, ὁ ὁποῖος ἔχει ψηφισθεῖ ἀπό τή Βουλή τῶν Ἑλλήνων.

Καλό, λοιπόν, εἶναι νά μή παραπληροφορεῖτε τοὺς ἀναγνώστες σας, προκειμένου νά ἀυξήσετε τήν κυκλοφορία τῆς ἐφημερίδας σας.

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

*Ἀπάντηση στήν Ἐφημερίδα
ATHENS Voice*

Στό τεῦχος 378-08.02.2012, σχόλια (3), τῆς ἔντυπης καί ἠλεκτρονικῆς Ἐφημερίδος ATHENS Voice, ἡ δημοσιογράφος κα Σώτη Τριανταφύλλου ἔγραψε ἓνα ἄρθρο μέ τίτλο: «Ἐποικισμός καί μακαρόνια».

Σέ αὐτό μεταξύ ἄλλων ἀναφέρει: «ὁποιοδήποτε ρεπορτάζ σχετικό μέ τήν Ἐκκλησία παραμένει συγκεχυμένο».

Προσπαθεῖ λοιπόν ἡ Κα συντάκτρια τοῦ ἄρθρου ἐξ ἀρχῆς νά μᾶς πείσει ὅτι ὁποιοδήποτε ρεπορτάζ σχετικό μέ τήν Ἐκκλησία παραμένει συγκεχυμένο. Ἄραγε γι' αὐτό εὐθύνεται ἡ Ἐκκλησία ἢ αὐτοί πού κάνουν τό ρεπορτάζ;

Ἐπίσης, ἐπικρίνοντας τά συσσίτια τῆς Ἐκκλησίας καί ὑποβαθμίζοντας τήν προσφορά αὐτή, ὑποδεικνύει ὅτι πρέπει νά παραδώσει ἡ Ἐκκλησία τήν περιουσία της, νά χωρισθεῖ ἀπό τό Κράτος, νά μή μισθοδοτοῦνται οἱ Κληρικοί ἀπό αὐτό καί τέλος μᾶς ἐνημερώνει καί γιά τά φορολογικά προνόμια τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄραγε, πρὶν τά γράφει αὐτά ἡ Κα Τριανταφύλλου, ἐνημερώθηκε περὶ τό τί ἀκριβῶς συμβαίνει; Ἐπισκέφθηκε τοὺς χώρους αὐτούς, νά δεῖ μέ τά ἴδια της τά μάτια πῶς διαχειρίζονται οἱ ἄνθρωποι

τῆς Ἐκκλησίας τά πράγματα αὐτά; Λοιπόν, μέ πολύ σεβασμό καί ταπείνωση, θά θέλαμε νά τήν ἐνημερώσουμε:

α) Τό καλομαγειρεμένο φαγητό, πού διανέμεται ἀπό τά συσσίτια τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτέλεσμα ἀγάπης καί προσφοράς στόν ἀδελφό μας, ὁ ὁποῖος τό ἔχει ἀνάγκη, προσφέρεται καθημερινά ἀπό τά συσσίτια τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί τίς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καθημερινά, ζεστό, περαιοποιημένο, ἀξιοπρεπές καί ἀλατισμένο μέ πολλή ἀγάπη καί στοργή! Ἀλήθεια, ἀναλογίσθηκε ἡ κα Τριανταφύλλου ποῖός εὐθύνεται γι' αὐτήν τήν κατάσταση τῶν ἀνθρώπων; Ἡ ἐπίσης τό γεγονός ὅτι, ἡ Ἐκκλησία μέ τά προγράμματα αὐτά ἀντικαθιστᾷ τό Κράτος Πρόνοιας;

β) Ἡ Ἐκκλησία ἔχει δώσει στό Κράτος τό 96% τῆς περιουσίας της. Ἄς μελετήσει ἡ Κα Τριανταφύλλου τό Κτηματολόγιο τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκεῖ ἀναγράφεται ἡ περιουσία πού ἡ Ἐκκλησία ἔχει παραχωρήσει στό Κράτος, προκειμένου νά ἀνοικοδομηθοῦν ὅλα τά ἐκπαιδευτικά Ἰδρύματα τῆς Χώρας, Πανεπιστήμια, Στρατιωτικές Σχολές, Σχολεῖα πρωτοβάθμιας καί δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης, ὅλα τά μεγάλα Νοσοκομεῖα, γήπεδα καί ἄλλοι ἀθλητικοὶ χώροι. Ἐπίσης ἐκεῖ θά ἔβλεπε καταχωρημένα τά πολυάριθμα οἰκόπεδα καί ἀκίνητα πού ἔχουν παραχωρηθεῖ σέ Ὄργανισμούς καί τοπικούς Συλλόγους.

Πῶς λοιπόν γράφονται αὐτά χωρίς νά ἔχει μιά πλήρη καί σφαιρική ἐνημέρωση γιά τά θέματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας; Ἀπό τήν ἀρμόδια ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου δέν ζήτησε τέτοια στοιχεῖα, ἀπό πού λοιπόν τά ἀνῆρε; Ἡ Ἐκκλησία δέν πρέπει ἄραγε νά ἔχει πόρους γιά νά ζήσει ὡς Ὄργανισμός, νά ἐπιτελέσει τό ποιμαντικό καί φιλανθρωπικό Της ἔργο; Ὅπως βλέπουμε στό ἄρθρο, ὄχι, δέν πρέπει! ἀλλά πρέπει καί τά ἐναπομείναντα νά παραχωρηθοῦν, γιά νά γίνουν φύλλο καί φτερό!

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος ἐπανειλημμένως ζήτησε ἀπό τήν Κυβέρνηση τήν ἀξιοποίηση τῆς ἐναπομεινάσης ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καί τήν συνεκμετάλλευσή της ἀπό κοινῶς μέ τό Κράτος, ἀλλά μόνον γιά φιλανθρωπικούς σκοπούς καί προγράμματα ὑπέρ τῶν ἀσθενεστέρων, ὁμῶς ἀκόμη δέν ἔχει λάβει καμιά ἀπάντηση.

γ) Ἡ μισθοδοσία τῶν κληρικῶν εἶναι συμβατική ὑποχρέωση τοῦ Κράτους πρὸς αὐτοὺς ὡς ἀντάλλαγμα γιὰ τὴν μοναστηριακὴ καὶ ἄλλη περιουσία, ἡ ὁποία ἐδόθη τὸ ἔτος 1952.

δ) Τέλος, γιὰ τὰ δῆθεν φορολογικὰ προνόμια τῆς Ἐκκλησίας, παρεπέμψαμε τὴν κα δημοσιογράφο στό Δελτίο Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 2011, στό ὁποῖο ἀναφέρεται λεπτομερῶς βάσει ποίων νόμων ποίους Φόρους καταβάλλει ἐπισημῶς ἡ Ἐκκλησία. Ἀπό αὐτό πρέπει νά τονισθεῖ μόνον τό ἐξῆς: τό γεγονός, δηλαδή, ὅτι, ἐνῶ ὅλα τὰ νομικά καί φυσικά πρόσωπα καταβάλλουν Φόρο Ἀκίνητης Περιουσίας 10 ἢ Ἐκκλησία γιὰ τὰ ἀκίνητά της καταβάλλει 30.

Αὐτά μέ πολλή ἀλήθεια καί ἀγάπη καί μέ τὴν ὑποχρέωση γιὰ ὅποιες πληροφορίες περαιτέρω χρειασθοῦν.

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Δραματική ἔκκληση τοῦ Μακαριωτάτου γιὰ τὰ νοικοκυριά πού ὑποφέρουν

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος, μιλώντας χθές σέ ἐκδήλωση μέ θέμα «Ἡ Ἑλλάδα σέ κρίση», πού διοργάνωσε ὁ Ἀνθρωπιστικός Σύνδεσμος Ἀθηνῶν στήν αἴθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, ἀναρωτήθηκε γιὰ τό μέλλον τῆς Εὐρώπης. Σημείωσε μάλιστα μέ ἔμφαση τή μή ἀναφορὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ στό εὐρωπαϊκό Σύνταγμα, λέγοντας ὅτι «ὀρισμένοι ὑποστηρίζουν ὅτι δέν ἔχουμε κἄν ρίζες χριστιανικές».

Ἀναφερόμενος στή σημερινή οικονομική κρίση καί στό πρόβλημα χρέους πού ἀντιμετωπίζουν τὰ ἑλληνικά νοικοκυριά, ὁ Μακαριώτατος ἔκανε δραματική ἔκκληση στίς Τράπεζες λέγοντας ὅτι «πρέπει νά δείξουν κατανόηση καί νά διευκολύνουν τοὺς δανειολήπτες μέ παράταση...εἶναι δράματα αὐτά οἰκογενειακά, πού ἂν δέν τὰ προσέξουμε, ὅση ὑπομονή κι ἂν ἔχουμε, ἡ ἔκρηξη εἶναι δύσκολο νά κρατηθεῖ». Ἀπευθυνόμενος μάλιστα στόν διοικητὴ τῆς Τράπεζας τῆς Ἑλλάδος, κ. Προβόπουλο, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ζήτησε διευκόλυνση τῶν δανειοληπτῶν, πού δυσκολεύονται νά ἀποπληρώσουν τὰ δάνειά τους.

Καταλήγοντας, ὁ Μακαριώτατος θύμισε τό κήρυγμα τῆς μετάνοιας, πού «σημαίνει νά ἀλλάξω

τρόπο ζωῆς, ν' ἀλλάξω μυαλά καί τρόπο πορείας. Αὐτό εἶναι τό φάρμακο γιὰ τὴν κρίση». Ἀκόμη, ἔγινε γνωστό ὅτι ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού θά συγκληθεῖ τόν Μάρτιο, ἔχει ὡς θέμα: «Ἡ Ἐκκλησία μπροστά στήν κρίση».

Συνάντηση ἐκπροσώπων Ἐκκλησίας - Πολιτείας

Ἡ πρώτη συνάντηση ἐργασίας πού διοργάνωσε ἡ Γενικὴ Γραμματεία Θεραπευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης καί Θεραπευμάτων μέ θέμα: «Πολιτεία καί Ἐκκλησία: Σχέσεις συνεργασίας σέ μία ἐποχὴ κρίσης» καί μέ τὴ συμμετοχὴ ἱερέων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πραγματοποιήθηκε στίς 29.2.2012 παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καί τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας τοῦ Ὑπουργείου.

Ὁ Μακαριώτατος στήν ὁμιλία του ἀναφέρθηκε, μεταξύ ἄλλων, στή σημασία τῆς στενῆς συνεργασίας μεταξύ Ἐκκλησίας καί Πολιτείας ἐπ' ὠφελεία τοῦ ἀνθρώπου ἀλλά καί τῆς κοινωνίας ἐν γένει, «συνεργασία πού γίνεται ἀκόμη πιό ἐπιτακτική σέ μία ἐξαιρετικὰ κρίσιμη γιὰ τὸν τόπο περιοδο», ὅπως ἀνέφερε χαρακτηριστικά.

Στό πλαίσιο αὐτῆς τῆς συνεργασίας, ὑπογράμμισε ὁ Μακαριώτατος, ὀχήματα ὅπως ἡ ἐπιτροπὴ πού εἶχε συσταθεῖ εἶναι ἐξαιρετικὰ χρήσιμα, ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι βοηθοῦν νά ἐπιλύονται τὰ ὅποια ζητήματα ἐν τῇ γενέσει τους στό πλαίσιο ψύχραιμου καί νηφάλιου διαλόγου, ὥστε αὐτὰ νά μὴν ἐξελίσσονται σέ κρίσεις.

Ὁ Μακαριώτατος δήλωσε ἐξαιρετικὰ ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὴν συνεργασία του μέ τὰ περισσότερα Ὑπουργεῖα, κάνοντας λόγο γιὰ «ἀπίστευτη γραφειοκρατία, ἀλλά καί ἀσυνεννοσία ἀνάμεσα στίς πολιτικές ἡγεσίες τῶν Ὑπουργείων καί τίς διοικητικές τους δομές».

«Ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἐπιχειρεῖ νά πραγματοποιήσει καί νά ἐπεκτείνει τό κοινωνικό καί τό προνοιακό τῆς ἔργο, πάντα ξαφνικά παρουσιάζονται προσκόμματα πάσης φύσεως», εἶπε. Καί συνέχισε: «Δέν μπορεῖ γιὰ τὴν ἔκδοση ἄδειας λειτουργίας ἐνός φιλανθρωπικοῦ ἰδρύματος νά ἀπαιτοῦνται περισσότερα ἀπὸ τρία χρόνια σέ μία μάλιστα περίοδο πού ἡ Ἐκκλησία προσπαθεῖ μέ κάθε τρόπο νά ἀναλάβει τό ἔργο τῆς προνοιακῆς μέριμνας».

«Δέν μπορεί ουσιαστικά ἡ Πολιτεία νά τῆς στερεῖ τή δυνατότητα νά ἐπιτελέσει τό κοινωνικό της ἔργο, ἰδιαίτερα σέ μία περίοδο πού αὐτό μπορεί νά ἀποτελέσει κλειδί γιά τή διατήρηση τῆς κοινωνικῆς συνοχῆς».

Μέ ἀφορμή, τέλος, τό νομοσχέδιο τοῦ ΥΠΕΚΑ σχετικά μέ τό πρόγραμμα «ΗΛΙΟΣ» ὁ Μακαριώτατος ἐπισήμανε πώς «δέν μπορεί ἡ Ἐκκλησία νά ἀντιμετωπίζεται ἀπό τήν Πολιτεία σέ σχέση μέ τήν ἀξιοποίηση τῆς περιουσίας της μέ τούς χειρότερους δυνατούς ὄρους, σέ ἀντίθεση μέ τούς ἐπίδοξους γερμανούς ἐπενδυτές». «Φαίνεται πώς ἡ Ἐκκλησία στή χώρα μας, παρά τή μακρόχρονη προσφορά της στόν λαό καί τό ἔθνος, ἀντιμετωπίζεται ὡς ὀργανισμός βῆτα καί γάμα κατηγορίας», κατέληξε.

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

*Προτάσεις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Φθιώτιδος κ. Νικολάου διά τήν ἀντιμετώπιση
τῆς οικονομικῆς κρίσεως
(7 Μαρτίου 2012)*

1. Νά καταγγεῖλει ἡ Ἱερά Σύνοδος μέ καθαρό λόγο στόν Ἑλληνικό λαό τήν εἰς βάρος του καί μέ πρόφαση τήν οικονομική κρίση ἔξασφάλιση τῶν διεθνῶν συμφερόντων. Ἀναμένει ὁ λαός τόν λόγο τῆς Ἐκκλησίας πού ἱκανοποίησε ἡ δήλωση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου κατά τήν ἡμέρα τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἰς τήν ἀρχή τῆς κρίσεως ἡ Ἐγκύκλιος τῆς Ἱεραρχίας ἐτάραξε τόν πολιτικό κόσμο καί ἐστήριξε τόν λαό. Ὑπάρχει ἀνάγκη διά νέας ἐγκυκλίου τῆς Ἱεραρχίας νά ἀνακοινωθοῦν οἱ θέσεις τῆς Ἐκκλησίας διά νά στηριχθεῖ ὁ δεινοπαθῶν λαός.

2. Νά γίνει ἡ ἀποφασισθεῖσα ὑπό τῆς προηγουμένης Ἱεραρχίας, καί μή ἀκόμη πραγματοποιηθεῖσα, διακαναλική συνέντευξις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἐπί ὅλων τῶν θεμάτων τῆς Ἐκκλησίας, διά νά δοθοῦν ἀπαντήσεις διά πολλά αἰωρούμενα θέματα τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καί πολιτείας. Θά ἐνοχληθοῦν πολλοί, ἀλλά θά ἱκανοποιηθοῦν περισσότεροι. Ὁ ὑπεύθυνος λόγος τοῦ Προέδρου τῆς Ἱεραρχίας ἔχει ἰδιαίτερη βαρύτητα καί εἰς τήν παροῦσαν περίστασιν ἐπιβάλλεται.

3. Νά ἐπιδιωχθεῖ συνεργασία τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων μέ τήν Τοπική Αὐτοδιοίκηση καί ὅλους τούς φιλανθρωπικούς φορεῖς ἐκάστης ἐπαρχίας, γιά νά συντονίζεται καλύτερα καί ἀποδοτικότερα ἡ προσφορά τῆς ἀγάπης πρὸς τούς ἐμπεριστατούς ἀδελφούς. Οἱ μεμονωμένες δράσεις ἀδυνατίζουν καί συγχέουν τό ὅλον ἔργον.

4. Ἡ Ἱερά Σύνοδος κατά τή διανομή τροφίμων καί γενικά ἀνθρωπιστικῆς βοήθειας προερχομένης ἀπό ἄλλες Ἐκκλησίας, ἄλλους φορεῖς τοῦ Ἐξωτερικοῦ καί Ἐσωτερικοῦ ἢ ἄλλους Ὄργανισμούς, νά τηρήσει κατάλογο προτεραιότητας πρὸς ἀποφυγή διακρίσεων.

5. Νά ἀποφεύγεται ἡ δημοσίευση τῶν ὑπό τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων προσφερομένων βοηθημάτων σέ εἶδη ἢ χρήματα, διότι τοῦτο ἐγκυμονεῖ πολλούς κινδύνους. Εἶναι δυνατόν νά ὑπάρξει αὔξηση τῶν αἰτούντων καί νά μή δυνάμεθα νά ἱκανοποιηθοῦν ὅλοι, μέ ἀποτέλεσμα νά εὐρεθοῦμε ἀπέναντι σέ ἕναν κόσμο πού θά ἔχει ἐσφαλμένη πληροφόρηση ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει καί δέν δίδει.

6. Νά λάβωμε σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν καί τήν οικονομική κρίση τῶν ἐνοριῶν καί τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, στίς ὁποῖες λόγω τῆς μείωσης τῶν ἐσόδων μειώνονται ἀναγκαστικά καί οἱ δυνατότητες συνέχσεως τῶν φιλανθρωπικῶν δράσεων καί ἡ λειτουργία τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων.

7. Γιά τήν ἐλάφρυνση τῶν μικρῶν ἐνοριῶν, νά ἀπαλλάξωμε ἀπό τίς νόμιμες εἰσφορές ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας ἐκεῖνες τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμός τῶν μονίμων οἰκογενειῶν δέν ὑπερβαίνει τίς 50.

8. Νά προτείνωμε στίς Ἱερές Μονές καί στίς Ἐνορίες τήν ἐκποίηση τιμαλφῶν, ἄν διαθέτουν, διά τήν ἐνίσχυση τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου. Πρὸς τοῦτο ὑπάρχει εἰδικός Κανονισμός ἐκποίησης ἐκκλησιαστικῶν τιμαλφῶν.

9. Νά προβληματισθοῦμε διά τήν ἔξασφάλισιν τῆς νομιμότητος καί τῶν πρὸς τό ζῆν ἀναγκαίων τῶν ἀμίσθων Ἱερέων, τούς ὁποίους ἀναγκάζομεθα νά χειροτονοῦμε διά τήν στελέχωσιν τῶν κενῶν ἐνοριῶν. Ὡς φαίνεται μέ τό πρόσχημα τῆς κρίσεως εἶναι στό πρόγραμμα ἡ μείωση τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν Ἐφημεριῶν.

10. Νά δοθοῦν ἀπό εἰδικούς μελετητάς τῆς ΕΚΥΟ κατευθύνσεις διά τήν ἀξιοποίησιν, ὧν ἔχουν τίς προϋποθέσεις, ἐνοριακῶν περιουσιῶν. Δυστυχῶς κοινή διαπίστωση εἶναι ὅτι ἡ στήριξη

ἐκ μέρους τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπαρχιῶν εἶναι ἐλλιπεστάτη.

11. Νά συνειδητοποιήσωμε ὅλοι ὅτι ἡ παρούσα κρίση δέν εἶναι παρωνυχίδα. Ἀπειλεῖ τήν κοινωνική ὑπόσταση καί τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καί νά ἐτοιμασθοῦμε διά τά χειρότερα. Ἡ πολύπλευρη κρίση εἶναι ἀκόμα μιά ἀπόδειξη ὅτι εἰσήλαμε σέ μιά περίοδο καταγιστικῶν ἀλλαγῶν καί ἀναταράξεων, κατά τήν ὁποία «ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου» ὀργανώνεται στόν πόλεμο κατά τῆς Ἐκκλησίας. Σ' αὐτή τήν δεινή κατάσταση ἀρμόζει ἡ προσευχή τῆς Ἐκκλησίας: «Ταχύ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου, Κύριε, ὅτι ἐπωχέυσαμεν σφόδρα. Βοήθησον ἡμῖν, ὁ Θεός, ὁ Σωτήρ ἡμῶν».

Ἱερά Μητρόπολις Λαρίσης

*Ἀνακοίνωση περὶ ὁμάδος αἰρετικῶν
(Λάρισα 19.3.2012)*

Περίεργοι κύκλοι δημοσιεύουν, τελευταῖα, φωτογραφίες ἐπισκέψεως νέων ἀνθρώπων ἀπό τήν πόλη μας σέ κέντρα τοῦ ἔξωτερικοῦ, ἀδιερεύνητα ὡς πρός τά πιστεύματά τους καί μὴ ἐμπνέοντα ἐμπιστοσύνη, καθὼς καί τά προγράμματα διενεργείας συνεδριῶν στήν πόλη μας, καί μάλιστα σέ αἴθουσες μεγάλου ξενοδοχείου. Ὡς τοπική Ἐκκλησία, ἐπιθυμοῦσα νά διαφυλάξει τό Ποίμνιό της ἀπό συναστροφές ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν παρεκκλίνει ἀπό τήν Ὁρθόδοξο Πίστη, πιστεύοντες ἀλλότρια, ἀσαφῆ καί νεφελώδη, παρυσιαζόμενοι ὅμως ὡς ἀσκοῦντες φιλανθρωπία, καλοῦμε τούς πιστούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας νά μὴ συμμετέχουν σ' αὐτές τίς ἐκδηλώσεις. Ἰδιαιτέρως νά μὴ ἐνθαρρύνουν τά παιδιά τους, τούς νέους μας, νά συμμετέχουν σέ ταξίδια στό Ἐξωτερικό, στά ὁποῖα περιλαμβάνονται ἐπισκέψεις σέ πρόσωπα τά ὁποῖα ἡγοῦνται ἐπισφαλῶν Συλλόγων καί Ὁργανισμῶν. Ὅσο καί ἂν φαίνεται ὅτι πρόκειται γιά ἐκδηλώσεις προσφορᾶς πρός τό κοινωνικό σύνολο, ὅσο καί ἂν ἡ ἀνεργεία, καί ἡ ἔνδεια μᾶς πιέζουν σέ λύσεις διάφορες, ἄς μὴ γινόμεθα θύματα σκοτεινῶν προπαγανδιστῶν, οἱ ὁποῖοι ἐμφανίζονται ὡς καλλιεργημένοι καί συνάνθρωποι. Δέν θά ἐκφράζονταν αὐτοῖ οἱ φόβοι ἐκ μέρους μας ἐάν οἱ διοργανωτές αὐτοῖ, πού διαφημίζονται τόσο φωναχτά, μᾶς ἔλεγαν ποῖα εἶναι ἡ πίστους τους καί ποῖοι εἶναι οἱ σκοποί

τους, ποῖοι ἡγοῦνται καί ποῖα τά Κέντρα τῶν ἀποφάσεών τους.

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ἱερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως

*Ἐπιστημονική Ἡμερίδα
γιά θεολόγους Καθηγητές*

Στή «Συμβολή τῶν προτύπων στό ἔργο τῆς ἀγωγῆς» ἀναφέρθηκαν μέ εἰσηγήσεις τους ὁ Ἀρχιμανδρίτης π. Εἰρηναῖος Δελιδῆμος καί ἡ Ἐπίκουρος Καθηγήτρια τῆς Α.Ε.Α. Ἰωαννίνων, Δρ. Φιλολογίας, κυρία Μαρία Ράπτη, στήν 8η Ἐπιστημονική Ἡμερίδα Θεολόγων Καθηγητῶν Γυμνασίων καί Λυκείων τήν ὁποία διοργάνωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως σέ συνεργασία μέ τήν Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης Δυτικῆς Θεσσαλονίκης (20.2.2012).

Χαιρετίζοντας τήν Ἡμερίδα ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας, ἀναφερόμενος στό σκοπό τῆς συγκεκριμένης πρωτοβουλίας διευκρίνισε πὼς ἡ διοργάνωση αὐτή πραγματοποιεῖται κάθε χρόνο «γιά νά μοιραζόμαστε τά ὄνειρά μας, νά βρισκοῦμε ὁ ἓνας τόν ἄλλον, νά συναντιόμαστε. Αὐτές οἱ συναντήσεις μᾶς κάνουν πῶς δυνατός καί μᾶς δίνουν τή δυνατότητα νά ἀντιστεκόμαστε. Νά ἀντιστεκόμαστε σέ ὅλους ἐκείνους πού θέλουν νά ἀλλάξουν τήν ὄψη τοῦ ὠραίου καί τοῦ ἀληθινοῦ, νά ἀσκημῆνουν τό πνεῦμα, νά ξετινάξουν τήν παιδεία, νά μείνουμε μόνοι χωρὶς στηρίγματα, χωρὶς πρότυπα».

Τήν Ἡμερίδα χαιρέτισαν ἐπίσης ὁ Περιφερειάρχης Κεντρικῆς Μακεδονίας κ. Παναγιώτης Ψωμιάδης, ὁ Κοσμήτορ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. κ. Μιχαήλ Τρίτος, ὁ Περιφερειάρχης Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης Κεντρικῆς Μακεδονίας κ. Θεόδωρος Καρτσιώτης καί ὁ Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης Δυτικῆς Θεσσαλονίκης κ. Παῦλος Ματζιάρης, ἐνῶ μηνύματα ἀπέστειλαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος καί ἡ Ὑπουργός Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης καί Θρησκευμάτων κυρία Ἄννα Διαμαντοπούλου.

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

Ἐκκλησία τῆς Κύπρου

Ἀνακοινωθέν Ἐκτακτῆς Συνεδρίας τῆς Ἱεράς Συνόδου

«Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου συνήλθε σήμερα Παρασκευή, 16 Μαρτίου 2012, σέ ἔκτακτη συνεδρία, ὑπό τήν προεδρία τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Χρυσοστόμου καί ἐνέκρινε τήν προσφάτως ἐπιτευχθεῖσαν συμφωνίαν μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καί τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, περί τῆς φορολογίας τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐπίσης, ἀσχολήθηκε μέ τό θέμα πού προέκυψε ὅσον ἀφορᾷ στήν ἄρνηση τῶν Κατοικιῶν Δυνάμεων, νά ἐπιτρέψουν εἰς τόν Ἐπίσκοπον Καρπασίας, νά μεταβῆ εἰς τὰ Κατεχόμενα Ἑδάφη μας.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος, ὁμοφώνως ἀποφάσισεν, ὅπως μέχρι ἄρσεως τοῦ ἀπαρδέκτου μέτρου αὐτοῦ, οὐδέν μέλῆς αὐτῆς μεταβῆ εἰς τὰ Κατεχόμενα ἐδάφη μας καί προτρέπονται ὅπως καί οἱ κληρικοί καί ὁ λαός πράξουν τό ἴδιον.

Ἐπαναπατρίστηκαν οἱ τοιχογραφίες τοῦ Ἀγίου Εὐφημιανοῦ

Οἱ περίφημες τοιχογραφίες (13ου αἰώνα) τοῦ Ἀγίου Εὐφημιανοῦ τῆς κατεχόμενης Λύσης, πού κλάπηκαν ἀπό τό διαβόητο Τοῦρκο ἀρχαιοκάπη-

λο Ἀιντίν Ντικμέν τό 1983, μεταφέρθηκαν τό ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς, 16 Μαρτίου 2012, στή Κύπρο, ὕστερα ἀπό 29 ὀλόκληρα χρόνια. Πρόκειται γιά τόν τροῦλο τῆς ἐκκλησίας, καί τήν ἀψίδα τοῦ ἱεροῦ. Μαζί μέ τίς τοιχογραφίες εἶχε κλαπεῖ καί ἡ Ἁγία Τράπεζα τῆς ἐκκλησίας.

Ἡ ἐπιστροφή αὐτῶν τῶν τοιχογραφιῶν, πού βρίσκονταν στό Ἰδρυμα Menil στό Χιούστον τοῦ Τέξας, ἐπιτεύχθηκε κατόπιν συντονισμοῦ τῶν σχετικῶν προσπαθειῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καί τῶν ἀρμοδίων φορέων τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Γιά νά διευθετήσουν τά πρακτικά θέματα τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ βρέθηκαν στό Τέξας ὁ Διευθυντής τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Εἰκόνων καί Μνημείων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρωτοπρεσβύτερος Δημοσθένης Δημοσθένους, ὁ νομικός σύμβουλος Κώστας Κατσαρός καί ἡ συντηρήτρια τοῦ Τμήματος Ἀρχαιοτήτων Στέλλα Πισσαρίδου. Ἐνα γιγαντιαῖο ἀεροσκάφος μετέφερε τίς τοιχογραφίες σέ δύο μεγάλα κιβώτια, μέ στόχο νά μεταφερθοῦν στό Μουσεῖο Ἐθνάρχῃ Μακαρίου Γ' στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Κύπρου. Ἡ διαδικασία μεταφορᾶς τῶν τοιχογραφιῶν διήρκεσε ἀρκετές ὥρες. Ἀπό τό ἀεροδρόμιο Λάρνακας οἱ τοιχογραφίες μεταφέρθηκαν στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Κύπρου, ἡ ὁποία θά τίς τοποθετήσῃ στό παρεκκλήσι στό Βυζαντινὸ Μουσεῖο τοῦ ἰδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'.